

MESYUARAT KEDUA, PENGKAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
2020

HARI ISNIN : 7 SEPTEMBER 2020

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK RAZALI BIN IDRIS
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Datuk Razali Bin Idris minta **PERDANA MENTERI** menyatakan pelaksanaan dan keberkesanan Majlis Kemakmuran Bumiputera (MKB) yang dilihat dijadikan platform tertinggi dalam usaha memperkasakan pembangunan sosioekonomi Bumiputera.

JAWAPAN

**[YAB TAN SRI DATO' HAJI MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD YASSIN
PERDANA MENTERI]**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Kerajaan sentiasa komited untuk terus memperkasa agenda Bumiputera sebagai agenda nasional. Ini kerana kita mendapati bahawa meskipun pelbagai usaha telah dilakukan dan kejayaan dicapai, namun, kedudukan sosioekonomi Bumiputera masih perlu dilonjakkan.
2. Secara perbandingan, tahap kemiskinan Bumiputera adalah sebanyak 7.2 peratus pada tahun 2019 berbanding kaum lain. Manakala, kadar pengangguran Bumiputera bagi suku kedua tahun 2020, adalah sebanyak 5.2 peratus, berbanding Purata Nasional sebanyak 5.1 peratus. Pemilikan ekuiti Bumiputera dalam sektor korporat pula cuma berada pada tahap 16.2 peratus pada tahun 2015 berbanding bukan Bumiputera sebanyak 30.7 peratus dan pegangan asing sebanyak 45.3 peratus.
3. Sehubungan dengan itu, Kerajaan telah mengambil keputusan untuk mewujudkan Majlis Kemakmuran Bumiputera ("MKB") sebagai platform tertinggi untuk memperbaharui dan memperkukuh pembangunan sosioekonomi Bumiputera. Majlis ini akan dipengerusikan oleh saya dan dianggotai oleh beberapa anggota

NO SOALAN: 1

Jemaah Menteri, Ketua Setiausaha Negara, Ketua Syarikat Berkaitan Kerajaan (GLC) dan juga tokoh-tokoh Perniagaan Bumiputera.

4. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, MKB akan bertindak sebagai platform tertinggi dalam usaha memperkasa pembangunan sosio-ekonomi bumiputera. Penubuhan Majlis ini juga adalah sebahagian daripada kerangka intervensi strategik untuk memandu dan mempercepat pemeraksanaan ekonomi Bumiputera melalui usaha-usaha peningkatan kapasiti dan keupayaan merentas pelbagai program.

Tuan Yang-Dipertua,

5. Bagi memastikan Majlis ini mencapai objektif penubuhannya, ia akan didokong oleh 2 Jawatankuasa iaitu **Jawatankuasa Pemandu** yang akan dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Tugas-Tugas Khas) dan **Jawatankuasa Kerja** yang akan dipengerusikan oleh Ketua Pegawai Eksekutif Unit Peneraju Agenda Bumiputera (TERAJU). Kedua-dua Jawatankuasa ini akan bersidang secara berkala serta melibatkan semua agensi pelaksana berkaitan. Untuk makluman Dewan Yang Mulia ini, Jawatankuasa Pemandu Majlis ini telah pun bersidang buat kali yang pertama pada 11 Ogos 2020.
6. TERAJU telah diberi mandat sebagai Agensi Penyelaras Utama bagi intervensi strategik, inisiatif dan program Pembangunan sosioekonomi Bumiputera, serta pembangunan pangkalan data Bumiputera, yang merentasi kesemua Kementerian, Agensi dan

NO SOALAN: 1

GLC. Kerajaan akan memperkemas dan menambahbaik pangkalan data berpusat Bumiputera bagi mengumpul maklumat terkini, lengkap dan berkualiti bagi perancangan dasar dan intervensi strategik yang akan dipacu oleh Majlis Kemakmuran Bumiputera ini.

7. Akhir sekali, saya ingin menjelaskan bahawa pencapaian Kementerian-Kementerian, Agensi-Agensi dan GLC-GLC dalam menggerakkan agenda pemerkasaan Bumiputera akan dipantau dan dinilai melalui satu rangka kerja *Key Performance Indicator* (KPI) yang bakal melibatkan semua ketua agensi berkaitan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN RITA SARIMAH ANAK PATRICK
INSOL
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Puan Rita Sarimah Anak Patrick Insol minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan mengapa Sekolah Kebangsaan Dijih, Selangau, tidak disambung ke grid elektrik yang sedia ada di sepanjang Jalan Dijih dan apakah tempoh sasaran Kementerian untuk menentukan bekalan elektrik dari grid disalurkan ke sekolah tersebut.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah bekerjasama dengan Kerajaan Negeri Sarawak dalam pelaksanaan Projek Penyambungan Pembekalan Tenaga Elektrik dari Grid Awam. Projek ini adalah untuk memastikan sekolah di kawasan pedalaman Negeri Sarawak mendapat kemudahan bekalan elektrik sepenuhnya. Berdasarkan kepada penilaian yang telah dibuat oleh Kerajaan Negeri Sarawak melalui Sarawak Energy Berhad (SEB), sebanyak 128 buah sekolah telah dikenal pasti terletak dalam jarak kurang daripada 1 kilometer daripada tiang utama elektrik

Sejumlah RM50 juta telah diperuntukkan di bawah projek ini yang dilaksanakan melalui beberapa fasa. Bagi Fasa Pertama yang bermula pada Oktober 2019, sebanyak 15 buah sekolah telah selesai kerja penyambungan ke talian grid pada Februari 2020. Bagi Sekolah Kebangsaan Dijih, Selangau sebagaimana yang dinyatakan oleh Yang Berhormat, akan dilaksanakan di bawah fasa berikutnya yang akan dimuktamadkan oleh pihak SEB.

Walau bagaimanapun, untuk makluman Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak dapat dilaksanakan oleh pihak SEB dalam masa yang ditetapkan, pihak KPM akan melaksanakan penyambungan di bawah kontrak penyelenggaraan genset dan pembekalan diesel yang sedang dilaksanakan oleh pihak JKR.

NO SOALAN: 2

Kami di KPM sentiasa komited terhadap keperluan penyediaan kemudahan asas bagi menjamin keselamatan dan keselesaan murid serta seluruh warga pendidik di seluruh Negara.

Sekian, terima kasih.

NO SOALAN: 3

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ALAN LING SIE KIONG
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Tuan Alan Ling Sie Kiong minta **MENTERI KEWANGAN** menyatakan apakah teknik atau mekanisme dasar fiskal dan dasar monetari yang telah dilaksanakan oleh Kementerian dalam usaha untuk mengawal ekonomi negara selepas penularan wabak COVID-19 dan bagaimanakah mekanisme tersebut membantu memulihkan ekonomi negara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Bagi mengekang kesan penularan pandemik COVID-19, Kerajaan telah melaksanakan **dasar fiskal mengembang** dengan memperkenalkan pakej rangsangan dan pemulihan ekonomi komprehensif bernilai **RM295 bilion atau 20% daripada KDNK**. Dasar fiskal ini melibatkan suntikan langsung fiskal berjumlah **RM45 bilion atau 3% KDNK**. Pelaksanaan Pakej Rangsangan Ekonomi Prihatin Rakyat (PRIHATIN) dan Pelan Jana Semula Ekonomi Negara (PENJANA) bertujuan untuk meningkatkan kapasiti perkhidmatan kesihatan dalam menangani krisis COVID-19, meringankan beban yang ditanggung oleh rakyat, membantu perniagaan dan memulihkan semula ekonomi negara. Langkah ini dijangka menyumbang lebih daripada 3 mata peratusan kepada pertumbuhan KDNK pada tahun 2020.
2. Dari sudut dasar monetari pula, antara langkah yang telah dilaksanakan oleh BNM adalah dengan **menurunkan kadar Nisbah Keperluan Rizab Berkanun (SRR)** sebanyak 100 mata asas daripada 3.00% kepada 2.00% pada bulan Mac dan Mei 2020, institusi perbankan juga **diberikan fleksibiliti** melalui pengiktirafan Sekuriti Kerajaan Malaysia dan Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia sebagai sebahagian daripada pematuhan SRR. Selain itu,

NO SOALAN: 3

bagi memastikan pasaran bon domestik berada dalam keadaan teratur, BNM turut mengambil bahagian di dalam pembelian bon dalam pasaran sekiranya diperlukan dalam keadaan-keadaan yang tertentu. Secara keseluruhan, langkah ini telah **menambah mudah tunai sebanyak RM54 bilion** ke dalam sistem perbankan. BNM juga telah **menurunkan Kadar Dasar Semalaman (OPR) sebanyak 125 mata asas** daripada 3.00% ke 1.75% dalam masa 7 bulan pertama 2020. Pengurangan OPR secara berturutan ini bertujuan terutamanya untuk menyokong penambahbaikan kegiatan ekonomi serta memberikan rangsangan dasar tambahan bagi mempercepat kadar pemulihan ekonomi.

Tuan Yang di-Pertua,

3. Penularan wabak COVID-19 telah memberi impak negatif ke atas kedudukan ekonomi dan kewangan negara. Pandemik COVID-19 ini bukan sahaja memberi kesan kepada Malaysia, malah lebih 150 negara dijangka merekodkan kemelesatan ekonomi pada tahun ini. Mengikut IMF, kemelesetan ekonomi global yang dihadapi kini merupakan krisis yang terburuk sejak era, dengan izin, *The Great Depression* pada tahun 1930-an.
4. IMF pada Jun 2020 mengunjurkan **ekonomi global dijangka mengalami kemelesetan** pada kadar -4.9% pada tahun 2020 namun dijangka pulih pada kadar 5.4% pada tahun 2021. Pertumbuhan ekonomi Malaysia pada tahun 2020 telah disemak semula dan diunjur **menguncup antara -5.5% hingga -3.5%** seperti yang telah

NO SOALAN: 3

diumumkan oleh Bank Negara Malaysia pada 14 Ogos 2020. Walau bagaimanapun, pada **tahun 2021**, pertumbuhan ekonomi Malaysia dijangka **kembali pulih dan berkembang antara 5.5% hingga 8%**.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK PAUL IGAI
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Paul Igai minta **MENTERI PERPADUAN NEGARA** menyatakan apakah kriteria bagi pelantikan Ahli Majlis Penasihat Perpaduan Negara (MPPN), Jawatankuasa Pelaksanaan Negara (JKPPN), Jawatankuasa Tindakan Perpaduan Negeri (JKTPN) dan apakah rancangan dan objektif utama Kementerian buat masa terdekat. Adakah ia melibatkan Suruhanjaya Keharmonian dan Rekonsiliasi Nasional.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, Salam Perpaduan. Saya terlebih dahulu mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua di atas pelantikan sebagai Tuan Yang di-Pertua Dewan Negara.

Tuan Yang di-Pertua,

Izinkan saya untuk menjawab soalan ini bersekali dengan Soalan No. 9 bertarikh 21 September 2020 daripada YB Datuk Haji Ismail Bin Ibrahim yang menyentuh isu yang sama.

Pendahuluan

Kerajaan terus berusaha untuk mempertingkatkan perpaduan dalam kalangan rakyat Malaysia yang terdiri daripada berbilang kaum. Maka dengan itu Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah pun bersetuju dengan penubuhan Majlis Penasihat Perpaduan Negara yang dipengerusikan oleh Menteri Kanan Kluster Sosial dan dianggotai oleh seramai 23 orang ahli, tokoh-tokoh masyarakat merangkumi pelbagai sektor termasuk wakil daripada badan bukan kerajaan, pihak swasta, individu yang berpengalaman, berkepakaran dan selainnya.

Antara Ahli Majlis yang dilantik oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ialah;

1. Yang Berhormat Senator Dato' Isa bin Abd.Hamid
2. Yang Berbahagia Datuk Sri Boon Som a/l Inung; dan
3. Yang Berbahagia Datuk Adam bin Abdul Hamid

Tanggungjawab Majlis Penasihat Perpaduan Negara (MPPN) dalam menangani isu kritikal dan keharmonian rakyat berbilang kaum adalah seperti berikut:

- i) forum perbincangan isu dan masalah berkaitan perpaduan negara dan integrasi nasional;
- ii) Menjana idea ke arah penggubalan satu Dasar Perpaduan Negara yang holistik dan komprehensif;
- iii) Memberikan syor wajar kepada Kerajaan untuk memupuk keharmonian rakyat;
- iv) Mengenalpasti strategi komunikasi bagi mengekang sebarang perkara yang tidak diinginkan;
- v) Mengesyorkan bidang-bidang kajian yang boleh dilakukan; dan
- vi) Meneliti keperluan untuk menggubal mana-mana atau meminda dasar perundangan, peraturan yang berkaitan dengan kementerian.

Mesyuarat Majlis Penasihat Perpaduan Negara (MPPN)

1. Untuk makluman, mesyuarat MPPN akan diadakan dua bulan sekali dan urusan mesyuarat ini ialah Kementerian Perpaduan Negara. Yang Berhormat Menteri Kanan Kluster Sosial telah pun mengadakan mesyuarat kali kedua pada dua minggu yang lepas.
2. Jawatankuasa Pelaksana Perpaduan Negara yang dipengerusikan oleh YB Menteri Perpaduan Negara dan keahliannya adalah Yang Berhormat Ahli-ahli EXCO Perpaduan Negeri dan bermesyuarat dua bulan sekali.
3. Bagi peringkat Negeri, Jawatankuasa Tindakan Perpaduan Negeri yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat EXCO Perpaduan Negeri masing-masing dan dianggotai oleh wakil-wakil bukan sahaja daripada kerajaan, termasuk daripada NGO, swasta dan lain-lain.

Usaha Kementerian Perpaduan Negara adalah:

1. Membangunkan dasar perpaduan negara.
2. Sesi maklum balas bagi Pelan Tindakan Perpaduan Negara telah dimulakan pada 22 Ogos dalam tempoh satu bulan dan sebanyak 10 negeri telah pun selesaikan dan terdapat lagi empat negeri untuk kita uruskan.

Suruhanjaya Keharmonian dan Rekonsiliasi Nasional

Kerajaan tidak ada niat dan malah Suruhanjaya Keharmonian dan Rekonsiliasi Nasional ini telah pun dibatalkan dan tidak ada niat untuk meneruskan kepada penubuhan sebuah suruhanjaya seperti yang dinyatakan. Ini adalah kerana undang-undang sedia ada sudah pun mencukupi untuk menjaga keharmonian antara kaum dan agama.

Mana-mana di antara mereka yang sengaja memecahbelahkan perpaduan dan keharmonian boleh disiasat dan didakwa di bawah peruntukkan undang-undang yang sedia ada.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN HAJI IDRIS BIN AHMAD
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Haji Idris bin Ahmad minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan apakah tindakan Kerajaan terhadap syarikat yang telah mengambil Program Subsidi Upah (PSU) tetapi telah membuang pekerja daripada syarikat mereka.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sebelum saya menjawab soalan Yang Berhormat Tuan Haji Idris bin Ahmad, ingin saya merakamkan ucapan setinggi-tinggi **TAHNIAH** atas pelantikan Yang Berhormat Tan Sri sebagai Yang Dipertua Dewan Negara yang ke 18.

Tuan Yang di-Pertua,

2. Untuk makluman Ahli-Ahli Dewan Yang Mulia ini, **Program Subsidi Upah (PSU)** adalah program yang telah diperkenalkan untuk membantu majikan yang terkesan akibat penularan wabak COVID 19.

3. Ingin saya rakamkan disini, bahawasanya Program Subsidi Upah (PSU) telah berjaya untuk mengekalkan **2.7 juta orang pekerja** dan mengelakkan daripada berlakunya pemberhentian secara besar-besaran (*massive retrenchment*).

4. Prgram ini melibatkan pengagihan dana Kerajaan berjumlah **RM13.8 billion**. Sehingga 28 Ogos 2020, PERKESO telah menerima **330,050 permohonan daripada majikan**, yang mana ianya melibatkan pembayaran sejumlah **RM 9.48 bilion**.

5. Namun begitu, terdapat juga aduan yang telah diterima oleh PERKESO ke atas majikan yang telah menerima Program Subsidi Upah (PSU). Malahan saya sendiri telah menerima aduan daripada beberapa ahli Berhormat Dewan Rakyat mengenai penyalahgunaan bantuan ini.

6. Setakat 28 Ogos 2020, PERKESO telah menerima 215 kes aduan terhadap majikan iaitu hanya 0.065% berbanding jumlah majikan yang telah menerima bantuan Program Subsidi Upah (PSU).

7. Aduan adalah mengenai majikan yang gagal membayar gaji walaupun telah menerima bantuan PSU. Semakan rekod PERKESO mendapati seramai 12 orang pekerja yang terlibat di dalam aduan ini telah diberhentikan oleh majikan mereka.

8. Tindakan serta merta telah diambil, iaitu sehingga kini seramai 215 majikan telah disenaraihitamkan dan digantung daripada menerima bantuan PSU bagi bulan-bulan akan datang sehingga mereka tampil memberi penjelasan mengenai aduan pekerja berkenaan.

9. PERKESO juga telah bekerjasama dengan pihak Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) dan 1 kes dalam tindakan siasatan.

10. PERKESO akan meneruskan lagi perkongsian maklumat lengkap agar siasatan dapat dimulakan keatas majikan-majikan yang gagal untuk mematuhi bayaran di bawah Program Subsidi Upah (PSU).

Tan Sri Yang di-Pertua,

11. Sebagai makluman, bagi permohonan yang telah diberi kelulusan dan dibuat pembayaran, senarai nama majikan dipaparkan di laman web PERKESO untuk tujuan semakan para pekerja.

NO SOALAN: 5

12. Mana-mana pekerja yang tidak menerima pembayaran gaji oleh majikan, mereka boleh membuat aduan kepada PERKESO.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ISMAIL BIN YUSOP
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Ismail Bin Yusop minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan perancangan Kementerian dalam pembangunan sukan ragbi di Malaysia serta kebajikan-kebajikan institusi sukan ragbi agar tidak dianak tirikan susulan pencapaian dan sambutan sukan ragbi di negara ini semakin ada peningkatan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Persatuan Sukan Kebangsaan (PSK) bertanggungjawab terhadap pembangunan sukan di negara ini dengan sokongan dan bantuan daripada Kementerian melalui Majlis Sukan Negara (MSN) serta pemegang taruh yang lain.
2. Begitu juga dengan sukan ragbi. Kementerian melalui MSN telah mengambil langkah proaktif dengan melancarkan Program Pembangunan Sukan Ragbi Kebangsaan (NRDP) pada 22 Oktober 2016.

NRDP bertujuan untuk mencari bakat-bakat baharu khususnya di kalangan atlet sekolah yang berumur daripada 13 sehingga 18 tahun untuk membentuk kumpulan pemain pelapis ragbi kebangsaan. Kerjasama erat dijalin bersama Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) bagi memastikan pelaksanaan NRDP secara menyeluruh.

3. Sebagai permulaan, 22 buah sekolah di seluruh Malaysia terlibat secara langsung dalam NRDP. Program seperti karnival ragbi, pencarian bakat, serta pertandingan di peringkat negeri telah digiatkan. Namun aktiviti menjadi terhad sejak Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) bermula pada 18 Mac 2020 yang lalu.

NO SOALAN: 6

4. Kementerian juga memberikan tumpuan utama kepada persediaan awal untuk temasya Sukan Asia 2026. Persiapan pasukan ini melibatkan 37 atlet (20 lelaki dan 17 wanita) dan 6 jurulatih (2 jurulatih pasukan lelaki dan 4 jurulatih pasukan wanita) dengan latihan sepenuh masa. Untuk Sukan Asia 2026 ini, sasaran utama bagi pasukan lelaki ialah meraih pingat; manakala sasaran pasukan wanita pula ialah untuk berada lima (5) tangga teratas.
5. Untuk makluman juga, bengkel yang menghimpunkan pemegang taruh sukan ragbi negara seperti Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) dan Kesatuan Ragbi Malaysia (KRM) telah diadakan pada 6 hingga 8 Ogos 2020 bagi membincangkan perancangan jangka panjang NRDP, termasuk menambah bilangan pusat latihan sukan ragbi di peringkat negeri.
6. Stadium Ragbi Nasional di Putrajaya juga dijangka akan siap dibina menjelang tahun 2022 nanti, yang diharapkan akan menjadi pusat dan mercu pembangunan sukan ragbi negara.
7. Pihak Kementerian sentiasa mengalu-alukan keterlibatan para pemegang taruh dalam pembangunan sukan negara, termasuklah dalam aspek pengkomersialan, demi membina sebuah ekosistem yang mapan dan lestari.

Sekian, terima kasih.

NO SOALAN: 7

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, DEWAN NEGARA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK MOHAN A/L THANGARASU
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Datuk Mohan a/l Thangarasu minta **MENTERI WILAYAH PERSEKUTUAN** menyatakan jumlah warganegara yang telah menerima manfaat dari sudut peluang pekerjaan berikutan pelaksanaan operasi membasmi penglibatan warga asing di Pasar Borong Kuala Lumpur baru-baru ini.

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat Senator, sehingga 25 Ogos 2020 terdapat 448 pemborong yang berlesen di Pasar Borong Kuala Lumpur (PBKL) dengan jumlah 1930 pekerja/ pembantu warganegara Malaysia yang bekerja.

Pihak Kementerian komited untuk memastikan keadaan sebelum ini tidak berulang dan akan mengambil semua langkah sewajarnya bagi memastikan warganegara Malaysia diberikan peluang seluasnya untuk bekerja di Pasar Borong Kuala Lumpur.

Pelaksanaan operasi membasmi penglibatan warganegara asing di Pasar Borong Kuala Lumpur adalah satu contoh langkah penguatkuasaan yang telah dilakukan oleh Jabatan Penguatkuasaan, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur bersama agensi-agensi lain yang berkaitan seperti Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) dan Jabatan Sukarelawan Malaysia (RELA). Hasil operasi bersepadu yang dilakukan telah berjaya menukar wajah tenaga kerja Pasar Borong Kuala Lumpur yang sebelum ini didominasi oleh warga asing.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK JOHN AMBROSE
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Datuk John Ambrose minta **MENTERI ALAM SEKITAR DAN AIR** menyatakan apakah usaha Kementerian dalam meningkatkan pemantauan ke atas aktiviti-aktiviti perladangan bagi memastikan alam sekitar dapat terpelihara dari pencemaran. Apakah statistik tindakan yang telah diambil terhadap syarikat-syarikat yang mencemarkan alam sekitar dalam aktiviti berkenaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, **dari tahun 2018 hingga Julai 2020**, sebanyak sebanyak **69 penguatkuasaan** telah dilaksanakan bagi projek pertanian di mana sebanyak **16 projek telah diberikan notis arahan**, **2 projek dikenakan tindakan kompaun** dan **2 projek dikenakan tindakan mahkamah**.
2. Dari tahun 2019 hingga 23 Ogos 2020, pihak Kementerian Alam Sekitar dan Air (KASA) mendapati sebanyak **269 kes pembakaran terbuka di ladang sawit** dan **49 kes pembakaran terbuka di ladang getah** telah pun dikenal pasti di seluruh negara dan telah diambil tindakan di bawah Seksyen 29A, Akta Kualiti Alam Sekeliling, 1974.
3. Di Sabah, susulan daripada cuaca panas dan kering sekarang, Jabatan Alam Sekitar bersama-sama Jabatan Perlindungan Alam Sekitar Negeri Sabah (JPAS) telah mempertingkatkan Operasi Mencegah Pembakaran Terbuka di peringkat negeri. Di negeri Sabah, projek-projek EIA bagi aktiviti perladangan adalah di bawah bidangkuasa JPAS. Manakala bagi kes-kes kebakaran dalam konteks kawasan hutan simpan, kes akan dirujuk kepada Jabatan Perhutanan Negeri Sabah untuk tindakan lanjut.
4. Selain itu, dalam usaha mencegah kebakaran di negeri Sabah, Jabatan Alam Sekitar Sabah telah mengambil beberapa langkah awal, antaranya:

NO SOALAN: 8

- i. Rondaan Darat susulan pengaktifan pelan tindakan pencegahan pembakaran terbuka pada musim kering;
- ii. Mengambil tindakan penguatkuasaan ke atas kes pembakaran terbuka (Kompapun, Notis Arahan dan surat amaran);
- iii. Ceramah dan Kempen Kesedaran secara berkala; dan
- iv. Mengedarkan poster larangan pembakaran terbuka.

5. Berdasarkan kepada kajian ke atas tanah gambut yang sering terbakar pada tahun 2019 di Negeri Sabah keluasan tanah gambut adalah seluas 200,600 hektar di mana dari keluasan tersebut 36,200 hektar telah dikenalpasti sebagai kawasan berisiko kebakaran.

6. Bagi tindakan penguatkuasaan ke atas kes pembakaran terbuka di kawasan pertanian khususnya Ladang Kelapa Sawit di Sabah sepanjang tahun 2019 sebanyak 43 kompaun telah dikeluarkan dan 1 kes telah dibawa ke mahkamah. Manakala pada tahun 2020 sehingga 31 Ogos 2020 sebanyak 14 kompaun kesalahan kebakaran terbuka telah dikeluarkan oleh Jabatan Alam Sekitar Sabah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN LIM HUI YING
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Puan Lim Hui Ying minta **MENTERI PERDAGANGAN ANTARABANGSA DAN INDUSTRI** menyatakan apakah kesan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) kepada imbangan dagangan (*balance of trade*) negara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Dalam menganalisa kesan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) kepada imbalan dagangan negara, tempoh yang diguna adalah dari bulan Mac iaitu tempoh permulaan PKP sehingga bulan Julai 2020.
2. Nilai dagangan Malaysia dalam tempoh 5 bulan tersebut (Mac hingga Julai 2020) menyusut sebanyak 10.3 peratus kepada RM700.74 bilion disebabkan oleh penurunan eksport dan import yang masing-masing menurun sebanyak 9.5 peratus dan 11.4 peratus berbanding tempoh yang sama pada tahun 2019.
3. Namun, imbalan dagangan pada tempoh ini masih menunjukkan lebihan, dengan peningkatan marginal sebanyak 1 peratus kepada RM65.07 bilion berbanding RM64.45 bilion dalam tempoh yang sama pada tahun 2019.
4. Dalam tempoh Mac hingga Julai 2020, kesemua kategori utama import iaitu barang perantara (*intermediate goods*), barang modal (*capital goods*) dan barang penggunaan (*consumption goods*) telah menunjukkan penurunan import.
5. Dalam tempoh Mac hingga Julai 2020, penurunan eksport turut dicatatkan bagi hampir kesemua sektor utama khususnya barangan

elektrik dan elektronik, keluaran petroleum, petroleum mentah, barangan perkilangan logam dan gas asli cecair.

Tuan Yang di-Pertua,

6. Penurunan eksport adalah disebabkan sekatan operasi yang dikenakan kepada kebanyakan sektor utama semasa tempoh PKP. Penyusutan eksport ini telah dijangka memandangkan kebanyakan negara di seluruh dunia berada dalam keadaan sekatan pergerakan (*lockdown*) bagi membendung penularan pandemik COVID-19. Ini telah menyebabkan gangguan serius terhadap aktiviti pembuatan serta rangkaian bekalan di peringkat global.

7. Namun begitu, kesan pemulihan telah mula dilihat di mana prestasi eksport melonjak sebanyak 8 peratus pada bulan Jun 2020 berbanding bulan yang sama tahun 2019. Momentum pemulihan terus direkodkan di mana pada bulan Julai 2020, eksport mencatatkan kenaikan sebanyak 3.1 peratus berbanding bulan Julai 2019. Imbangan dagangan pula turut menunjukkan prestasi yang memberangsangkan di mana pada bulan Jun, ianya meningkat sebanyak 88.5 peratus dan terus meningkat sebanyak 57.5 peratus pada bulan Julai. Nilai lebihan dagangan pada bulan Julai iaitu RM25.15 billion merupakan nilai bulanan tertinggi dicatatkan sejak 3 dekad yang lepas.

8. Bagi tempoh Mac hingga Julai 2020, peningkatan eksport dapat dilihat terutamanya bagi sektor keluaran getah. Eksport sarung tangan getah melonjak sebanyak 65.5 peratus disokong oleh permintaan tinggi di pasaran global berikutan pandemik COVID-19.

Tuan Yang di-Pertua,

9. Secara keseluruhannya, bagi tempoh Januari hingga Julai 2020 nilai perdagangan negara menyusut sebanyak 6.8 peratus kepada RM993.22 bilion berbanding tempoh yang sama pada tahun 2019. Eksport bagi tempoh tersebut menurun 6.2 peratus kepada RM541.47 bilion dan import berkurang 7.4 peratus kepada RM451.75 bilion. Namun demikian, lebihan dagangan mencatatkan peningkatan sebanyak 0.8% kepada RM89.72 bilion berbanding RM88.98 bilion yang direkodkan bagi tempoh yang sama tahun 2019.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ZAIEDI SUHAILI
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Zaiedi Suhaili minta **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR** menyatakan sejauh manakah hala tuju dan peranan yang boleh diterajui oleh Majlis Amanah Rakyat (MARA) dalam merangka kursus latihan kemahiran industri perabot bagi belia di Sarawak dan bagaimana Furniture Industry Technology Centre MARA (FITEC) menyusun hala tuju latihan yang lebih berkesan kepada belia di Sarawak pada tahun 2021.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Peranan MARA dalam merangka kursus latihan kemahiran industri perabot boleh dikenal pasti melalui dua (2) peringkat iaitu di bawah Institusi TVET MARA iaitu GIATMARA, Institut Kemahiran MARA (IKM) dan Kolej Kemahiran Tinggi MARA (KKTM). Seramai 52 orang pelatih daripada negeri Sarawak telah dilatih dan diberi kemahiran dalam bidang perabot sejak tahun 2008 melalui program Sijil Teknologi Reka Bentuk dan Pembuatan Perabot.

Secara keseluruhan seramai 88 orang peserta usahawan perabot dari negeri Sarawak telah menyertai Program Latihan Perabot FITEC bagi melahirkan peserta yang berdaya saing, program-program ini dilaksanakan melalui kerjasama dengan beberapa institusi di Sarawak antaranya, Sarawak Timber Industry Development Corporation (STIDC)/ Perbadanan Kemajuan Perusahaan Kayu Sarawak (PUSAKA) dan Persatuan Pengusaha Perabot Bumiputera Sarawak (PERBUMI).

Manakala bagi tahun 2021, FITEC telah merancang beberapa inisiatif yang melibatkan belia negeri Sarawak di bawah Bumiputera *Workforce Skill Development* seperti program *Furniture Skill and Employability Training Scheme* (FURNSETS). Melalui program ini, belia akan dilatih untuk menguasai kemahiran dalam pembuatan perabot upholsteri dan panel bagi memenuhi pasaran pekerjaan dalam industri perabot sekaligus

NO. SOALAN: 10

meningkatkan kebolehpasaran untuk mendapat pekerjaan yang lebih baik.

Program *Profession Furniture Industrial Training Skill* (PROFITS) turut dirancang bagi melatih belia di seluruh negara menjadi pekerja mahir dalam pengendalian mesin perabot berteknologi tinggi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

DARIPADA : LISAN
DARIPADA : YB PUAN NURIDAH BINTI MOHD SALLEH
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Puan Nuridah binti Mohd Salleh minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA** menyatakan sama ada wujudnya kajian mengenai implikasi negatif sesetengah aplikasi media sosial seperti Tik Tok dan sebagainya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat Senator, Kementerian belum melaksanakan kajian khusus tentang implikasi negatif aplikasi media sosial.
2. Walau bagaimanapun, berdasarkan Kajian Tanda Aras Kesedaran Keselamatan Siber Kebangsaan (*National Cyber Security Awareness Baseline Study*) yang dilaksanakan oleh CyberSecurity Malaysia (CSM) bersama Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) dan beberapa agensi lain pada tahun 2016, didapati terdapat keperluan bagi meningkatkan tahap kesedaran keselamatan siber dalam kalangan murid dan guru di samping peranan dan tanggungjawab ibu bapa dalam melaksanakan kawal sendiri penggunaan Internet yang selamat bagi mengelakkan implikasi negatif penggunaan Internet.
3. Dalam hal ini, Modul Kesedaran Keselamatan Siber Nasional (MKKSN) yang merangkumi sekolah rendah dan menengah sedang dibangunkan oleh pihak CSM dengan sokongan KPM memberi keutamaan kepada etika siber antaranya Jenayah Siber, Buli Siber, Ketagihan Internet dan Media Sosial.
4. Melihat kepada keterbukaan dalam penyajian informasi melalui media sosial seperti Facebook sehingga meningkatnya gejala buli siber, Kerajaan sedang melaksanakan kajian bersama-sama dengan Universiti Multimedia (MMU) untuk melihat keperluan

NO SOALAN: 11

mewujudkan satu perundangan khas berkenaan antibuli siber bagi menangani kes buli siber di Malaysia.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN EMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK SERI MOHAMAD ALI BIN
MOHAMAD
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Seri Mohamad Ali bin Mohamad minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan apakah langkah yang telah diambil untuk membendung kemasukan dan penyalahgunaan kad pengenalan oleh warga asing yang dikategorikan sebagai pendatang tanpa izin (PATI) dan apakah pula tindakan yang diambil pada individu dan sindiket yang menjalankan kegiatan haram memalsukan kad pengenalan Malaysia.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Memang menjadi tanggungjawab Kementerian Dalam Negeri melalui agensi-agensi yang berada di dalam kementerian ini untuk memastikan keselamatan dan kedaulatan negara kita terjamin. Oleh sebab itulah, untuk membendung pendatang tanpa izin ini, pihak Imigresen, pihak APMM, dan juga PDRM bersama dengan ATM melalui operasi Ops Benteng dan juga operasi Ops Kuda Laut untuk memastikan kawasan persempadanan negara kita tidak dicerobohi oleh PATI.

Sehingga 4 September 2020, Jabatan Imigresen kita telah melaksanakan sejumlah 5,082 operasi di seluruh negara yang melibatkan 19,164 tangkapan yang terdiri daripada warganegara asing iaitu warganegara Indonesia, Bangladesh, Myanmar dan juga negaranegara yang lain.

Oleh sebab itulah, untuk kita memastikan negara kita terus selamat bagi menangani masalah PATI di dalam negara kita, kita telah menggariskan lima strategi utama iaitu:

- (i) strategi operasi penguatkuasaan PATI;
- (ii) strategi perundangan dan dasar penguatkuasaan PATI;
- (iii) strategi kawalan sempadan dan pintu masuk;
- (iv) strategi pengurusan pekerja asing; dan
- (v) strategi media dan publisiti.

Mengenai masalah pemalsuan dokumen kad pengenalan diri, Jabatan Pendaftaran Negara sentiasa komited bagi memburu pengguna atau mana-mana ejen yang bertindak untuk memalsukan dokumen pengenalan diri bagi memastikan negara kita terus berdaulat dan keselamatan negara kita terus terjamin.

Oleh itu, beberapa operasi yang telah kita lakukan seperti operasi bersepadu dan juga Ops Kutip khususnya bagi membendung penyalahgunaan kad pengenalan diri. Pada tahun 2020, sebanyak 27 operasi dan 13 tangkapan, manakala pada tahun 2019, sebanyak 39 operasi dan 57 tangkapan yang telah kita buat. Kita juga bekerjasama dengan pihak SPRM bagi menyalurkan aduan dan mengambil tindakan terhadap pegawai dan kakitangan kita yang terlibat ke unit integriti dan juga kepada SPRM untuk siasatan lanjut.

Seterusnya, kita memperkemaskan sistem dan penyampaian JPN khususnya dalam SOP kita. Seterusnya, menambah baik perundangan dan juga peraturan sedia ada bagi meningkatkan keberkesanan penguatkuasaan dan kawal seliaan urus niaga berkaitan dengan pengeluaran dokumen pengenalan diri di JPN.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN RAS ADIBA BINTI MOHD
RADZI
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Puan Ras Adiba Binti Mohd Radzi minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan apakah usaha yang telah diambil oleh Kementerian bagi meningkatkan tahap aksesibiliti dan kebolegunaan (usability) kemudahan pengangkutan awam oleh golongan OKU di kawasan luar bandar dan pedalaman.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat Senator, Kementerian Pengangkutan sentiasa menggalakkan penyedia perkhidmatan pengangkutan awam untuk menyediakan perkhidmatan yang inklusif kepada semua golongan termasuk golongan OKU selaras dengan Dasar Pengangkutan Negara (2019-2030) di bawah Strategi 3.4 iaitu memperkukuh infrastruktur pengangkutan awam dan memperluaskan penggunaan digital bagi meningkatkan ketersambungan. Kerajaan telah menggariskan pelan tindakan untuk meningkatkan aksesibiliti di terminal penumpang dan pengangkutan awam untuk golongan OKU. Ini dapat dilihat melalui bas mesra OKU yang telah disediakan oleh perkhidmatan bas Rapid di luar Lembah Klang seperti di negeri Pahang dan juga Perak.
2. Selain daripada itu, pihak Kementerian menjalankan audit secara berkala di hab pengangkutan dan perkhidmatan awam termasuk di kawasan luar bandar seperti audit yang telah diadakan di Stesen KTMB Wakaf Bharu, Kelantan pada Februari 2020 yang lalu bagi memastikan ia boleh digunakan oleh golongan OKU. Pihak Kementerian juga menyediakan Perkhidmatan Udara Luar Bandar (*Rural Air Service*) bagi menghubungkan pengguna termasuk golongan OKU di kawasan pedalaman di Sabah dan Sarawak sejak 1 Oktober 2017. Kemudahan yang disediakan termasuklah kerusi roda dan perkhidmatan porter untuk membantu penumpang OKU sepanjang proses pelepasan dan ketibaan pesawat.

3. Pihak Kementerian juga sentiasa menggalakkan pihak NGO yang berkaitan untuk menyediakan perkhidmatan khas bagi membantu golongan OKU dalam masa yang sama boleh memberi nilai tambah dan meningkatkan ekonomi golongan tersebut.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK TEO ENG TEE @ TEO KOK CHEE
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Teo Eng Tee @ Teo Kok Chee minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status semasa pelaksanaan umur pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik. Adakah Kerajaan bercadang untuk membekukan pelaksanaannya.

JAWAPAN

**[YB DATO' TAKIYUDDIN BIN HASSAN, MENTERI DI JABATAN
PERDANA MENTERI (PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)]**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) sedang dalam persiapan untuk melaksanakan umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik berdasarkan kepada pindaan Perkara 119(4) Perlembagaan Persekutuan yang telah diluluskan oleh Parlimen pada Mesyuarat Kedua Penggal Kedua Parlimen Keempat Belas.
2. Persiapan yang sedang dilaksanakan oleh SPR adalah meliputi penyediaan **pindaan kepada Peraturan-Peraturan Pilihan Raya (Pendaftaran Pemilih) 2002 dan undang-undang lain yang berkaitan, penyediaan *standard operating procedures* (SOP) dan penyediaan sistem dan infrastruktur** bagi pelaksanaan umur kelayakan pengundi 18 tahun dan pendaftaran pemilih secara automatik.
3. Bagi maksud membantu SPR dalam menyediakan SOP pelaksanaan pendaftaran pemilih secara automatik ini, SPR telah mengadakan **beberapa sesi libat urus** bersama beberapa jabatan/agensi Kerajaan seperti berikut:
 - (i) Unit Pemodenan Tadbiran dan Perancangan Pengurusan Malaysia (MAMPU), Jabatan Perdana Menteri;

- (ii) Kementerian Dalam Negeri;
- (iii) Jabatan Pendaftaran Negara (JPN);
- (iv) Jabatan Penjara Malaysia;
- (v) Pejabat Ketua Pendaftar Mahkamah;
- (vi) Kementerian Kesihatan Malaysia;
- (vii) Angkatan Tentera Malaysia; dan
- (viii) Polis DiRaja Malaysia.

4. SPR juga telah mengadakan beberapa sesi libat urus seperti berikut:

- (i) Sesi Libat Urus Bersama Parti-Parti Politik Dari Blok Kerajaan Dan Blok Pembangkang (Bipartisan) Berhubung Pelaksanaan Umur Pengundi dan Calon 18 Tahun serta Pendaftaran Pemilih Secara Automatik pada 3 Oktober 2019;
- (ii) Sesi Libat Urus Dengan Pertubuhan-Pertubuhan Bukan Kerajaan dan Parti-Parti Politik Negeri Sarawak pada 26 November 2019; dan
- (iii) Sesi Libat Urus Dengan Pertubuhan-Pertubuhan Bukan Kerajaan dan Parti-Parti Politik Negeri Sabah pada 3 Disember 2019.

5. Melalui penganjuran sesi-sesi libat urus tersebut, SPR telah memberi penerangan mengenai perancangan pelaksanaan pindaan undang-undang yang telah diluluskan serta mendapatkan maklum balas dan pandangan daripada semua pihak.
6. Di samping itu, SPR juga sedang bekerjasama dengan JPN melalui **Jawatankuasa Taskforce SPR dan JPN** dalam persiapan melaksanakan pendaftaran pemilih secara automatik dan urusan-urusan lain yang berkaitan. SPR menjangkakan semua persiapan yang sedang diambil tindakan oleh SPR akan dapat disiapkan dalam tempoh **18 hingga 24 bulan dari tarikh kelulusan pindaan oleh Dewan Negara pada 25 Julai 2019**. Sehubungan itu, jangkaan tarikh pelaksanaan tersebut adalah selewat-lewatnya pada bulan **Julai 2021**.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK HAJI ISMAIL BIN IBRAHIM
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Haji Ismail Bin Ibrahim minta **MENTERI PENGAJIAN TINGGI** menyatakan bilangan graduan peringkat Sarjana, Sarjana Muda dan Diploma yang menganggur serta bagaimana Kerajaan menjajarkan semula perancangan kandungan kursus dan kemahiran graduan agar kesan kemelesetan ekonomi pasca COVID-19 benar-benar membantu modal insan ini menjana pendapatan.

JAWAPAN

Tan Sri Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Berdasarkan Kajian Pengesanan Graduan yang dilaksanakan oleh Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) pada Tahun 2019, sejumlah 37,483 graduan di peringkat Diploma, Ijazah Sarjana Muda dan Ijazah Sarjana masih belum bekerja dalam tempoh 6 bulan selepas tamat pengajian di institusi pengajian tinggi (IPT) tempatan. Daripada jumlah tersebut, 15,357 merupakan graduan di peringkat Diploma; 20,365 merupakan graduan Ijazah Sarjana Muda; dan 1,761 merupakan graduan Ijazah Sarjana.

Bagi memastikan bakal graduan IPT dilengkapi dengan pengetahuan dan kemahiran terkini dan secukupnya dalam bidang pengajian masing-masing, kandungan kursus-kursus pengajian yang ditawarkan sentiasa disemak secara berkala oleh institusi-institusi pengajian tinggi berkaitan. Kementerian juga turut melaksanakan saringan awal yang ketat terhadap program-program akademik yang hendak ditawarkan oleh Universiti Awam. Proses saringan ini dilaksanakan secara bersama dengan beberapa Jabatan dan Agensi berkaitan seperti Jabatan Perkhidmatan Awam; Jabatan Perangkaan Malaysia; Institut Maklumat dan Analisis Pasaran Buruh (ILMIA); Talentcorp; Malaysia Investment Development Authority (MIDA), Badan Profesional dan sebagainya. Proses saringan yang ketat ini dilaksanakan bagi memastikan program-program akademik atau bidang pengajian yang menjadi fokus dan keperluan guna tenaga negara sahaja yang ditawarkan oleh IPT, di samping mengelakkan

berlakunya lambakan graduan dalam bidang-bidang pekerjaan yang tidak diperlukan.

Kementerian turut melaksanakan pelbagai inisiatif lain untuk memastikan program akademik yang ditawarkan, relevan dan terkini seperti memperkasakan program 2u2i, memperkenalkan program *apprenticeship* di mana pelajar ditempatkan di industri untuk tempoh tertentu bagi melengkapkan kursus pengajian; memaksimumkan pendekatan *Work Based learning* supaya pelajar memperolehi pengalaman dan kemahiran secara terus daripada industri; dan memperkenalkan program Service Learning Malaysia, University for Society (SULAM) yang membolehkan pelajar mempraktikkan pengetahuan dan kemahiran mereka dalam membantu menyelesaikan permasalahan di komuniti melalui kursus dalam program akademik mereka. Kementerian juga telah menerbitkan Kerangka Kurikulum Tersedia Masa Hadapan untuk dijadikan panduan kepada universiti awam dalam membangunkan program-program akademik seiring dengan keperluan pekerjaan abad ke-21.

Selain inisiatif tersebut, Kementerian juga mewajibkan semua universiti awam untuk menawarkan subjek asas keusahawanan kepada pelajar. Langkah ini sebagai usaha untuk memastikan graduan IPT berupaya mendapat pendedahan dan pengetahuan tentang ilmu keusahawanan bagi membantu mereka menjana pendapatan selepas menamatkan pengajian. Kementerian turut bekerjasama dengan *Malaysian Digital Economy Corporation* (MDEC) dalam membangunkan kursus e-Usahawan yang membolehkan pelajar mengikuti kursus keusahawanan secara dalam talian.

Bagi membantu graduan menjana pendapatan khususnya semasa pandemik COVID-19, Kementerian melalui inisiatif Pelan Jana Semula Ekonomi Negara (PENJANA) turut melaksanakan program PENJANA KPT-CAP (*Career Advancement Program*) yang memberi fokus kepada pelaksanaan program-program latihan kemahiran dan latihan peningkatan kemahiran atau dengan izin *Reskilling* dan *Upskilling*. Pelaksanaan program ini dapat memberikan nilai tambah kepada kebolehpasaran graduan melalui persijilan-persijilan kompetensi kemahiran dalam bidang-bidang khusus yang diperlukan industri; selain meningkatkan ketrampilan diri dan sahsiah mereka. Graduan yang mengikuti program ini akan terus dipadankan dengan pekerjaan yang bersesuaian di industri setelah berjaya menamatkan program latihan kemahiran ini. Selain itu, latihan kemahiran keusahawanan turut disediakan kepada pelajar yang berminat. Sesi padanan dengan agensi penyedia dana perniagaan turut diadakan bagi memastikan peserta dapat memulakan perniagaan dan menjana pendapatan sebaik sahaja program berakhir.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB TUAN ROBERT LAU HUI YEW

TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020 (ISNIN)

Tuan Robert Lau Hui Yew minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan bilangan jawatan kosong bagi pegawai perubatan dan pergigian di Sarawak bagi tahun 2020, dan bilangan jawatan kosong yang telah diisi. Berapa orang pegawai perubatan dan pergigian tersebut berasal dari Sarawak.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Sehingga 30 Jun 2020, perincian Pakar Perubatan, Pegawai Perubatan, Pakar Pergigian dan Pegawai Pergigian yang berkhidmat di Sarawak adalah seperti berikut:
 - (a) seramai **421 orang Pakar Perubatan** dengan pengisian penuh;
 - (b) seramai **2,001 Pegawai Perubatan** dengan kekosongan sebanyak **414 jawatan**;
 - (c) seramai **21 orang Pakar Pergigian** dengan pengisian penuh; dan
 - (d) seramai **257 orang Pegawai Pergigian** dengan kekosongan sebanyak **69 jawatan**.
2. Daripada jumlah pelantikan tetap, Pegawai Perubatan dan Pegawai Pergigian yang berasal dari negeri Sarawak adalah seperti berikut:
 - (a) **884 orang (36.5%)** adalah Pegawai Perubatan termasuk Pakar Perubatan; dan

SOALAN NO. 16

- (b) **120 orang (43.2%)** adalah Pegawai Pergigian termasuk Pakar Pergigian.
3. Kini, Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) dari semasa ke semasa sedang berusaha untuk mengisi kekosongan jawatan bagi menampung keperluan penyampaian perkhidmatan. Pada April 2020 yang lalu, seramai **94 Pegawai Perubatan tetap** telah menerima tawaran untuk berkhidmat di Sarawak. KKM juga merancang untuk menempatkan sekurang-kurangnya 100 orang lagi Pegawai Perubatan tetap pada tahun ini.
4. Selain daripada Pegawai Perubatan tetap, KKM juga telah menempatkan sejumlah **920 Pegawai Perubatan kontrak** di negeri Sarawak bagi menampung keperluan penyampaian perkhidmatan.

Sekian, terima kasih.

NO SOALAN: 17

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN ASMAK BINTI HUSIN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Puan Asmak Binti Husin minta **MENTERI KEWANGAN** menyatakan pencapaian dan perkembangan inisiatif #MalaysiaKerja yang terdiri daripada 4 program sasaran sebagaimana yang telah dinyatakan dalam Belanjawan 2020.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang di-Pertua,

Program Malaysia@Work yang telah diumumkan dalam Belanjawan 2020 terpaksa ditangguhkan ekoran penularan wabak COVID-19.

Wabak COVID-19 telah mengakibatkan kemelesatan ekonomi dunia dan kadar pengangguran tertinggi. Malaysia tidak terkecuali dan bakal mengalami pertumbuhan ekonomi negatif bagi suku kedua tahun 2020. Namun begitu, kadar pengangguran menurun dari 5.3% pada bulan Mei ke 4.9% pada bulan Jun, susulan tindakan Kerajaan Memperkenalkan beberapa Pakej Rangsangan ekonomi.

Kerajaan Perikatan Nasional telah mengambil langkah proaktif menangani impak kepada rakyat dan ekonomi dengan merangka pakej rangsangan PRIHATIN dan PENJANA. Nilai langkah-langkah PRIHATIN dan PENJANA kepada ekonomi adalah sebanyak RM295 bilion, yang merangkumi perbelanjaan fiskal sebanyak RM45 bilion.

Perbelanjaan tambahan ini tertumpu kepada meringankan beban rakyat, khususnya melalui Bantuan Prihatin Nasional (BPN) yang memanfaatkan lebih 10 juta rakyat dengan perbelanjaan melebihi RM11 bilion. Memandangkan risiko kehilangan pekerjaan, Program Subsidi Upah juga telah diperkenalkan dengan peruntukan melebihi RM15 bilion. Setakat ini

NO SOALAN: 17

(24 Julai), RM8.9 bilion telah dibelanjakan yang membantu mengekalkan 2.58 juta pekerjaan.

Selaras dengan keutamaan pada masa ini, Kerajaan terpaksa mengambil langkah untuk mengkaji semula beberapa program Belanjawan 2020, seperti Malaysia@Work, bagi membantu membiayai keperluan perbelanjaan PRIHATIN dan PENJANA seperti BPN dan Subsidi Upah.

Saya percaya Yang Berhormat bersetuju supaya program BPN dan Subsidi Upah diberi keutamaan dan dilaksanakan bagi melindungi rakyat dan menyokong perniagaan.

Namun demikian, selain daripada mengekalkan pekerjaan melalui Program Subsidi Upah, program PENJANA juga memberi tumpuan kepada objektif menggalakkan majikan mewujudkan pekerjaan baharu bagi rakyat Malaysia yang menganggur. Sehubungan itu, Kerajaan telah menyediakan peruntukan RM2 bilion bagi program peningkatan kemahiran ('reskilling & upskilling') bagi menyesuaikan modal insan kepada keperluan pekerjaan. Selain itu, RM1.5 bilion disediakan bagi program insentif pengambilan pekerja yang mengandungi beberapa elemen program "Malaysia@Work", khususnya dalam memberi insentif kepada majikan secara bulanan di antara RM600 hingga RM1,000 sebulan untuk menggajikan rakyat Malaysia yang menganggur. Seperti di bawah "Malaysia@Work", satu kategori khusus disediakan untuk menggalakkan penggajian perantisan (apprentice) daripada golongan lepasan sekolah atau graduan baharu. Satu penambahbaikan berbanding dengan "Malaysia@Work" adalah

NO SOALAN: 17

bantuan insentif tersebut diberi secara langsung kepada majikan dan tidak melalui sumbangan kepada KWSP.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN KAMARUDIN BIN ABDUN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Kamarudin Bin Abdun minta **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR** menyatakan adakah Kementerian bercadang untuk memendekkan status jawatan kontrak sambilan guru-guru tadika kemas dari 15 tahun ke 10 tahun dan diserapkan terus ke jawatan tetap kerana ada dalam kalangan guru-guru tadika sudah mencapai 10 tahun berkhidmat tetapi masih dilanjutkan dengan jawatan kontrak.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Buat masa ni tiada cadangan untuk memendekkan tempoh status jawatan kontrak sambilan guru-guru TABIKA KEMAS ke tetap daripada tempoh 15 tahun ke 10 tahun. Hal ini kerana KEMAS mematuhi syarat pelantikan yang ditetapkan oleh JPA dimana JPA menetapkan 15 tahun diperlukan untuk pelantikan daripada jawatan kontrak ke tetap.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, syarat-syarat pelantikan sedia ada ke lantikan tetap dengan tempoh perkhidmatan kontrak sekurang-kurangnya 15 tahun adalah memadai dan bertepatan dengan keistimewaan kelonggaran syarat-syarat yang lain selaras dengan Surat Arahan JPA pada tahun 2016.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB PUAN HAJAH SABANI BINTI MAT

TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Puan Hajah Sabani binti Mat minta **MENTERI PERUSAHAAN PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan apakah usaha yang dilakukan oleh pihak Kementerian bagi membantu pekebun kecil persendirian untuk komoditi seperti lada, sawit dan getah apabila harga komoditi tersebut berada di paras yang rendah.

JAWAPAN:

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Cabaran utama yang dihadapi oleh pihak Kerajaan adalah untuk menstabilkan harga agrikomoditi utama seperti lada, sawit dan getah kerana harga agrikomoditi ini bergantung kepada pelbagai faktor. Antaranya adalah senario pasaran harga di peringkat global yang turut dipengaruhi oleh pertumbuhan ekonomi, permintaan, penawaran dan stok. Penularan wabak COVID-19 juga telah menjejaskan sedikit sebanyak permintaan untuk keluaran sektor agrikomoditi yang turut menyebabkan kejatuhan harga.

Namun demikian, pihak Kementerian sentiasa prihatin dengan kebajikan pekebun kecil agrikomoditi. Sehubungan itu, antara usaha yang dilaksanakan oleh pihak Kerajaan untuk membantu pekebun kecil agrikomoditi meningkatkan pendapatan dan mengatasi cabaran-cabaran yang dihadapi adalah seperti berikut:

SEKTOR LADA:

- menyediakan bantuan input pertanian dan peralatan pertanian di bawah PRE Prihatin tahun 2020 berjumlah RM2.69 juta bertujuan membantu para pekebun koko menyelenggara kebun masing-masing.

NO SOALAN: 19

- menyediakan bantuan Input Pertanian Pekebun Kecil Lada Di Bawah Pakej Rangsangan Ekonomi (PRE) Prihatin 2020 berjumlah RM3,000 bagi satu hektar yang diberi secara *one-off* melalui pemberian baucar.

SEKTOR SAWIT:

- menggalakkan pekebun kecil sawit menyertai Koperasi Penanam Sawit Mampan (KPSM). Insentif sebanyak RM200,000 diberikan kepada setiap KPSM untuk menjalankan urusan jual beli buah tandan segar (BTS).
- memperkenalkan Skim Pembiayaan Mudah (SPM) Tanpa Faedah sebagai modal pusingan berjumlah RM100,000 bagi meningkatkan urusan jual beli BTS daripada pekebun kecil sawit di pusat timbang milik KPSM.
- melaksanakan Skim Insentif Integrasi Ternakan dengan Sawit (ITe) dengan memberikan bantuan ternakan seperti lembu atau kambing, mesin perincih, ubat-ubatan asas serta latihan amalan baik pengendalian ternakan.
- menjalankan kerjasama dengan Kementerian Pertanian dan Industri Makanan (MAFI) untuk menjayakan Program Tanaman Kontan B40 Pekebun Kecil Sawit (TKB40). Sasaran pelaksanaan program ini adalah kepada pekebun kecil sawit persendirian dalam kelompok B40. Program ini melibatkan pemberian insentif tunai sebanyak RM3,000.00

NO SOALAN: 19

per hektar untuk tanaman pisang dan insentif sebanyak RM7,000.00 per hektar untuk tanaman nanas.

- menanggung sepenuhnya kos yang terlibat dalam pensijilan Minyak Sawit Mampan (MSPO) termasuk yuran audit persijilan, set pakaian keselamatan, rak penyimpanan racun, fi pertukaran syarat tanah dan kos latihan.
- mengalakkan pekebun kecil melaksanakan penanaman semula sawit bagi menggantikan pokok sawit yang telah tua atau tidak produktif. Pihak Kementerian telah memperkenalkan Skim Pembiayaan Mudah Tanam Semula Sawit Pekebun Kecil (TSPKS) dan Skim Pinjaman Mudah Input Pertanian (IPPKS) yang melibatkan jumlah peruntukan sebanyak RM550 juta.

SEKTOR GETAH:

- memperkenalkan Aplikasi RRIMniaga yang boleh digunakan oleh pelesen untuk merekodkan urusan niaga getah bagi mempercepatkan proses permohonan Insentif Pengeluaran Getah (IPG) daripada Lembaga Getah Malaysia (LGM).
- melaksanakan Mekanisme Penetapan Harga di Ladang dengan menyediakan peruntukan sebanyak RM6.4 juta sebagai modal pusingan kepada koperasi-koperasi untuk tujuan urusan niaga getah. Mekanisme ini dapat mengurangkan lapisan pembeli dan menawarkan

NO SOALAN: 19

harga *cuplump* pada purata RM0.10 sehingga RM0.20 sekilogram lebih tinggi berbanding pembeli getah lain.

Tuan Yang Di-Pertua,

Kementerian akan terus komited dalam melaksanakan insentif-insentif yang bersesuaian bagi memastikan para pengusaha tanaman agrikomoditi terutamanya pekebun kecil dapat meneruskan kehidupan dengan selesa.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' HAJI HUSAIN BIN WANG
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Dato' Haji Husain Bin Awang minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN MULTIMEDIA** menyatakan pendirian terhadap cadangan untuk meminda Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 bagi mengatasi penghinaan terhadap kaum, agama dan institusi Beraja yang dilihat berleluasa.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, Kementerian melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (SKMM) dengan kerjasama pihak polis tidak akan berkompromi dan sentiasa komited untuk mengambil tindakan tegas terhadap mana-mana pihak yang menggugat keselamatan, kestabilan dan keharmonian negara yang menjurus kepada polemik perkauman, agama dan Institusi Beraja ("3R").
2. Pada amnya, peruntukan undang-undang berhubung dengan komunikasi bersifat penghinaan melalui kemudahan rangkaian, perkhidmatan rangkaian atau perkhidmatan aplikasi di bawah Akta 588 adalah mencukupi untuk mengatasi masalah berkaitan dengan isu berunsur 3R.
3. Tindakan boleh diambil oleh SKMM di bawah Seksyen 233 AKM 98 terhadap mana-mana orang yang menyalahgunakan kemudahan rangkaian atau perkhidmatan rangkaian, termasuklah internet dan media sosial sebagai platform bagi menyebarkan kandungan yang bersifat lucah, sumbang, palsu, mengancam atau jelik. Jika disabitkan kesalahan, orang tersebut boleh didenda tidak melebihi RM50,000 atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu (1) tahun atau kedua-duanya sekali.
4. Undang-undang relevan yang lain juga akan terpakai mengikut fakta kes yang disiasat, dan juga tertakluk kepada kesalahan-

kesalahan lain di bawah bidang kuasa agensi penguatkuasaan yang berkenaan, seperti Polis DiRaja Malaysia (PDRM). Namun langkah pengemaskinian serta penambahbaikan terhadap peruntukan sedia ada akan dijalankan secara berterusan bagi memastikan peruntukan undang-undang terbabit terus kekal relevan selaras peredaran semasa.

5. Dalam menangani kes-kes melibatkan penghinaan kandungan di media sosial terhadap agama, kaum dan institusi Beraja, jalinan kerjasama erat antara pihak SKMM dengan agensi seperti pihak PDRM dan Jabatan Agama Islam Negeri-Negeri telah pun sedia terjalin meliputi aspek bantuan teknikal berhubung siasatan, pembekalan maklumat, analisa forensik digital, serta pelaksanaan tindakan sekatan berdasarkan permohonan daripada pihak berkuasa yang berkenaan. Dalam masa yang sama, proses pemantapan "*interoperability*" antara agensi juga boleh dipertimbangkan untuk dijalankan dari semasa ke semasa, bagi memudahkan koordinasi dan penyelarasan.
6. Pihak Kerajaan juga mahu mengingatkan rakyat Malaysia supaya bertindak matang dengan tidak memuat naik sebarang mesej berbaur 3R yang boleh mengganggu gugat ketenteraman dan keharmonian awam.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK RAZALI BIN IDRIS
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Razali Bin Idris minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan proses untuk memuktamadkan jajaran Laluan Rel Pantai Timur (ECRL) bagi Seksyen A (jajaran Kota Bharu-Dungun) dan Seksyen B (jajaran Dungun-Mentakab) dan apakah faktor untuk memastikan daya maju projek, saling hubungan rel dan implikasi kewangan diambil kira terutama ketika negara berdepan dengan COVID-19.

JAWAPAN

Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Untuk makluman Yang Berhormat Senator, jajaran projek ECRL ini telah dibahagikan kepada tiga bahagian iaitu Seksyen A (jajaran dari Kota Bharu – Dungun), Seksyen B (jajaran dari Dungun – Mentakab) dan Seksyen C (jajaran dari Mentakab – Pelabuhan Klang). Proses memuktamadkan dan kelulusan bagi kesemua jajaran ini adalah berdasarkan kepada Seksyen 83 dan 84, Akta Pengangkutan Awam Darat 2010 (Akta 715) melalui Skim Keretapi yang dikemukakan oleh pemohon atau pemilik projek melalui Agensi Pengangkutan Awam Darat (APAD). Kelulusan bagi Skim Keretapi ini adalah daripada Menteri Pengangkutan.

2. Malaysia Rail Link Sdn. Bhd. (MRL) sebuah anak syarikat milik penuh Menteri Kewangan Diperbadankan dan sebagai pemilik projek ECRL telah menerima kelulusan bersyarat bagi jajaran Seksyen A (Kota Bharu – Dungun) pada 4 November 2019. Pemeriksaan awam bagi Seksyen A ini telah dilaksanakan dari 25 November 2019 sehingga 24 Februari 2020. Tujuan pemeriksaan awam ini adalah untuk orang awam memberi maklumbalas atau bantahan berkenaan jajaran ini. Kelulusan muktamad Skim Keretapi bagi Seksyen A telah diperolehi pada 14 Mei 2020.

3. Manakala bagi jajaran Seksyen B (Dungun – Mentakab) pula, proses permohonan kelulusan Skim Keretapi adalah sama seperti

Seksyen A. Kelulusan bersyarat bagi jajaran ini telah diterima pada 2 Mac 2017 manakala Pemeriksaan Awam bagi jajaran ini telah dilaksanakan dari 8 Mac 2017 sehingga 7 Jun 2017. Kelulusan muktamad Skim Keretapi bagi jajaran ini pula telah diterima pada 23 Jun 2017.

4. Selain itu, kelulusan Kajian Impak Alam Sekitar (*EIA*) juga perlu daripada pihak Jabatan Alam Sekitar sebelum pembinaan jajaran keretapi ini dan kelulusan *EIA* bagi Seksyen A (Kota Bharu – Dungun) telah diterima pada 13 Mac 2020 manakala bagi Seksyen B (Dungun – Mentakab) pula adalah pada 20 Jun 2017.

5. Bagi jajaran Seksyen C (Mentakab – Pelabuhan Klang), Kerajaan sedang di dalam proses untuk memuktamadkan laluan dan stesen di sepanjang jajaran ini. Proses ini perlu dijalankan untuk Kerajaan mengambil kira beberapa faktor seperti *viability of project*, kesalinghubungan rel dan juga implikasi kewangan sebelum kelulusan diberikan bagi jajaran ini.

6. Bagi memastikan daya maju projek ECRL, jajaran Seksyen C (Mentakab – Pelabuhan Klang) sedang dikaji dan diperhalusi. Cadangan asal projek ECRL pada tahun 2018 iaitu sebelum penggantungan projek telah mengambilkira pembinaan sistem landasan bagi tolok meter (*meter gauge*) bagi KTMB dan tolok standard (*standard gauge*) bagi ECRL yang akan dibina dari Serendah ke Pelabuhan Klang. Stesen Serendah telah dikenalpasti sebagai stesen yang sesuai bagi pertukaran (interchange) penumpang dan juga barangan atau kargo di antara ECRL dan KTMB. Melalui stesen ini, kedua-dua perkhidmatan ini (ECRL dan KTMB) akan dapat mengintegrasikan serta meningkatkan jaringan rel di antara negeri-negeri di Pantai Timur dan negeri-negeri di utara Semenanjung Malaysia.

7. Cadangan pembinaan laluan ECRL dan laluan KTMB dari Serendah ke Pelabuhan Klang bakal memberi manfaat kepada Kerajaan terutamanya dalam penjimatan kos perbelanjaan projek sekaligus dapat menjimatkan tempoh penyelarasan dan pembinaan bagi kedua-dua laluan ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN WAYTHA MOORTHY A/L
PONNUSAMY
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Waytha Moorthy a/l Ponnusamy minta **MENTERI PERPADUAN NEGARA** menyatakan apakah MITRA akan meneruskan dengan permintaan pentadbiran MITRA dari Kerajaan terdahulu untuk baki daripada siling 500 juta dalam RMK-11 dianggarkan sebanyak RM207 juta untuk digunakan bagi program-program kemajuan sosioekonomi kaum India bagi tahun 2020.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman yang Berhormat,

- Di bawah Rancangan Malaysia Ke-11 (RMK-11) sejumlah RM 500 juta telah diperuntukkan daripada tahun 2016 hingga 2020 bagi tujuan pelaksanaan program-program pembangunan sosioekonomi masyarakat India di Malaysia;
- **Siling tahunan RM100 juta diperuntukkan setiap tahun dari 2016 hingga 2020;**
- **Peruntukan ini perlu dihabiskan dalam tahun semasa dan baki tidak akan dibawa ke tahun hadapan;** dan
- Daripada tahun 2016 hingga Ogos 2020, sebanyak RM180.46 juta telah dibelanjakan daripada keseluruhan peruntukan RM500 juta seperti berikut:

Tahun	Peruntukan (RM)	Perbelanjaan (RM)	Peratus Perbelanjaan	Agensi / Kementerian
2016	100 juta	35.04 juta	35%	SEDIC, JPM
2017	100 juta	57.02 juta	57%	
2018	100 juta	1.17 juta	1.2%	
2019	100 juta	58.09 juta	58%	MITRA, JPM
2020 (Jan – Mac)	100 juta	19.02 juta	19%	MITRA, JPM
2020 (17 April - 21 Ogos)		10.12 juta	10%	MITRA, KPN
Jumlah	500 juta	180.46 juta	-	-

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN NGA HOCK CHEH
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Nga Hock Cheh minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan sebab-sebab pemansuhan (abolition) PPSMI secara tiba-tiba dalam sekolah-sekolah, dan sama ada sebarang kajian terdahulu telah dilakukan untuk menilai kesannya terhadap penguasaan Bahasa Inggeris dan daya saing pelajar-pelajar dalam pasaran kerja global.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dasar Pengajaran dan Pembelajaran Sains dan Matematik dalam Bahasa Inggeris (PPSMI) tidak dimansuhkan secara tiba-tiba. Dasar ini telah digantikan dengan dasar Memartabatkan Bahasa Malaysia Memperkukuh Bahasa Inggeris (MBMMBI) secara berperingkat-peringkat (*soft landing*) mulai tahun 2010.

Laporan dan kajian pelaksanaan PPSMI oleh pelbagai pihak dari tahun 2002 hingga 2010 mendapati murid sukar untuk memahami dan menguasai konsep Sains dan Matematik dalam bahasa Inggeris. Manakala kajian penilaian pelaksanaan PPSMI pada tahun 2008 oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) juga menunjukkan tahap penguasaan bahasa Inggeris guru sains dan matematik di sekolah rendah dan sekolah menengah berada di bawah tahap kompetensi *Proficient User* berdasarkan *Skills Inventory Performance Rating Scale*. Tahap penguasaan bahasa Inggeris guru yang rendah menyebabkan guru kurang bersedia mengajar sains dan matematik menggunakan bahasa Inggeris sepenuhnya.

Bagi memastikan penguasaan bahasa Inggeris murid terus diperkukuh dan berdaya saing, pelbagai aktiviti telah dilaksanakan di bawah dasar MBMMBI. Pendekatan pelaksanaan program dan aktiviti memperkukuh penguasaan bahasa Inggeris adalah secara menyeluruh dan ianya selaras dengan aspirasi dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025 dan *English Language Education Reform in Malaysia: The Roadmap 2015-2025*. Roadmap berkenaan telah dihasilkan dengan

adanya penubuhan Majlis Penarafan Standard dan Kualiti Bahasa Inggeris (MPSKBI). Dengan adanya *roadmap* ini, pendidikan bahasa Inggeris diwajibkan kepada standard antarabangsa *Common European Framework of Reference for languages* (CEFR). Tahap pencapaian penguasaan guru dan murid juga disasarkan berdasarkan tahap CEFR. KPM juga melaksanakan usaha sama dengan *Cambridge English* (CE) bagi menjayakan penjajaran kepada standard antarabangsa CEFR berkenaan untuk tempoh 2016-2020.

KPM juga telah melaksanakan *Dual Language Programme (DLP)* pada tahun 2016 di bawah dasar MBMMBI. DLP dilaksanakan dengan memberi pilihan kepada pihak sekolah untuk melaksanakan pengajaran dan pembelajaran bagi mata pelajaran bidang Sains dan Matematik dalam bahasa Inggeris.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK HJ. BASHIR BIN HJ. ALIAS
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Hj. Bashir bin Hj. Alias minta **PERDANA MENTERI** menyatakan perancangan dan langkah yang diambil agar agensi Kerajaan yang ada di Wilayah Persekutuan Labuan mengutamakan anak tempatan Labuan bagi mengisi jawatan yang ada di Labuan.

JAWAPAN

**[YB DATO' TAKIYUDDIN BIN HASSAN, MENTERI DI JABATAN
PERDANA MENTERI (PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)]**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan tanpa mengira kaum, bangsa, agama dan wilayah sentiasa memberi ruang dan peluang yang saksama kepada warganegara untuk mengisi jawatan di pelbagai peringkat. Proses pengambilan yang dilaksanakan oleh pihak berkuasa melantik (PBM) adalah berdasarkan kepada Surat Pekeliling Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Bilangan 1 Tahun 2019 – Garis Panduan Permohonan Pengisian Kekosongan Jawatan.

Setelah dilantik, proses pengisian adalah terbuka tanpa mengira kaum, agama dan wilayah bagi memberi ruang dan peluang yang saksama kepada semua pegawai. Memandangkan bilangan jawatan di agensi Kerajaan di Labuan adalah terhad, proses pertimbangan pengisian perlu melalui suatu proses pemilihan berdasarkan **merit, prestasi, kelayakan, kompetensi, daya kepimpinan dan integriti**. Ini adalah bagi memastikan pegawai yang mengisi jawatan-jawatan berkenaan adalah terdiri daripada pegawai yang kompeten dan berkebolehan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KE EMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK JOHN AMBROSE
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Datuk John Ambrose minta **MENTERI PERTANIAN DAN INDUSTRI MAKANAN** menyatakan apakah usaha dan hala tuju Kementerian bagi meningkatkan pengeluaran ternakan ruminan seperti lembu dan kambing di Malaysia. Nyatakan jumlah peruntukan yang telah disalurkan kepada negeri Sarawak bagi meningkatkan pengeluaran ternakan ruminan pada RMK-11 yang berakhir pada tahun ini.

JAWAPAN

Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Pembangunan Industri Ruminan secara holistik merupakan salah satu keutamaan Kementerian Pertanian dan Industri Makanan (MAFI). Fokus diberikan kepada pembangunan industri ruminan melalui inisiatif-inisiatif yang telah dirancang dan sedang dilaksanakan bagi tujuan peningkatan pengeluaran industri ruminan.
2. Antara inisiatif-inisiatif yang dilaksanakan MAFI melalui Jabatan Perkhidmatan Veterinar adalah seperti berikut:
 - i. program Rintis Program Pembangunan Industri Ruminan (PROPER) yang merupakan insentif berbentuk geran pepadanan kepada penternak semi komersial menerusi konsep 70:30 iaitu pembiayaan sebanyak 70% daripada kerajaan manakala 30% adalah daripada penternak;
 - ii. program Rintis Pembangunan Industri Tenusu Negara yang dilaksanakan melalui insentif geran pepadanan untuk penternak skala kecil 70:30 iaitu pembiayaan sebanyak 70% daripada kerajaan manakala 30% adalah daripada penternak. Manakala usahawan berskala besar 30:70 iaitu pembiayaan sebanyak 30% daripada kerajaan manakala 70% adalah daripada usahawan;

- iii. penggalakkan penglibatan pelaburan swasta dalam penternakan dengan menyediakan infrastruktur kandang di bawah Projek Taman Kekal Pengeluaran Ruminan (TKPR) yang memberi fokus kepada pengusaha komersial dan semi komersial; dan
 - iv. penggalakkan penglibatan agropreneur muda dalam sektor ternakan terutamanya industri ruminan.
3. Selain itu, fokus juga turut diberikan kepada pembangunan industri ruminan di Sarawak melalui Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe11). Sepanjang RMKe11, sebanyak RM69 juta telah diluluskan kepada agensi-agensi berkaitan di Negeri Sarawak bagi projek-projek berkaitan dengan pengeluaran ternakan ruminan seperti lembu, kerbau dan kambing. Peruntukan ini meliputi usaha-usaha pembangunan makanan ternakan, kesihatan, benih serta baka haiwan ternakan ruminan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' HAJI HUSAIN BIN AWANG
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Dato' Haji Husain Bin Awang minta **PERDANA MENTERI** menyatakan langkah-langkah pelaburan strategik yang dilakukan oleh Lembaga Tabung Haji (**TH**) untuk memastikan aset umat Islam ini kembali berkembang dan dapat mengembalikan kepercayaan para pendeposit **TH**.

JAWAPAN

**[YB SENATOR DATUK DR. HAJI ZULKIFLI MOHAMAD AL-BAKRI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (HAL EHWAL AGAMA)]**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, **TH** mempunyai beberapa kelas pelaburan utama terdiri daripada Aset Pendapatan Tetap (Sukuk), Ekuiti / Saham, Hartanah dan Instrumen Pasaran Wang.

Pelaburan **TH** disandarkan kepada Strategi Aset Alokasi (SAA) yang berteraskan pelaburan patuh syariah yang memberi pulangan stabil dan mampan seperti berikut:-

- Aset Pendapatan Tetap sebanyak 55%;
- Ekuiti / Saham sebanyak 25% (saham tersenarai di Bursa Malaysia dan Persendirian);
- Hartanah sebanyak 15%; dan
- Instrumen Pasaran Wang sebanyak 5%.

Semua aset pelaburan ini terdedah kepada risiko pelaburan seperti perubahan *fundamental* perniagaan sesebuah syarikat serta naik turun pasaran dalam dan luar negara. Sebagai contoh, wabak Covid-19 memberi kesan negatif kepada kedudukan ekonomi dan pasaran seluruh dunia, termasuk Malaysia, yang akan mempengaruhi pelaburan **TH**.

TH sentiasa memantau dan menilai prestasi pelaburan dari masa ke semasa, dan jika perlu, menggantikan aset yang kurang berdaya saing

dengan aset yang lebih berpotensi, berkualitas dan pulangan yang mampan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' KESAVADAS A/L A. ACHYUTHAN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

DATO' KESAVADAS A/L A.ACHYUTHAN NAIR minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan sejauh manakah kempen larangan merokok di semua premis makanan ini berkesan sehingga sekarang. Adakah kadar salah laku semakin menurun. Adakah Kerajaan bercadang untuk menguatkuasakan larangan merokok pada semua pub dan bistro.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) telahewartakan premis makanan sebagai tempat dilarang merokok semenjak tahun 2013 bermula dengan semua premis makan berhawa dingin di bawah Peraturan 11(1)(d), Peraturan-Peraturan Kawalan Hasil Tembakau (PPKHT) 2004. Larangan ini seterusnya diperluaskan di semua premis makanan termasuk premis makanan terbuka di bawah Peraturan yang sama dengan pindaan pada tahun 2018 selaras dengan Artikel 8, *WHO Framework Convention on Tobacco Control* (FCTC) iaitu melindungi golongan awam (sebagai perokok pasif) daripada bahaya asap atau wap bahan merokok di tempat-tempat awam.
2. Kajian keberkesanan berkaitan kempen larangan merokok di semua tempat premis makanan telah dijalankan meliputi kajian impak pendedahan terhadap perokok pasif, sokongan masyarakat terhadap peluasan larangan merokok pindaan 2018 serta kajian kepatuhan masyarakat di dalam mematuhi larangan merokok. Kajian yang dijalankan menunjukkan kempen larangan merokok ini adalah berkesan seperti berikut:
 - a) Tinjauan Kebangsaan Kesihatan dan Morbiditi mendapati terdapat **penurunan peratus pendedahan asap rokok kepada**

perokok pasif di premis makanan terbuka iaitu daripada 51.9% pada tahun 2015 kepada 43.4% pada tahun 2019;

- b) Hasil kajian oleh Biro Pengaduan Awam, Jabatan Perdana Menteri pada tahun 2017 mendapati sebanyak **86% masyarakat menyokong peluasan larangan merokok** di premis makanan yang telah diwartakan pada pindaan Peraturan 2018.
 - c) Kajian pematuhan terhadap larangan merokok oleh pihak Persatuan Kanser Kebangsaan Malaysia pada tahun 2019 pula mendapati **60% kedai yang dilawati adalah bebas daripada aktiviti merokok** dan hampir kesemua iaitu 98% Tuan Punya Premis telah mematuhi Peraturan 12 PPKHT dengan tidak menyediakan sebarang kemudahan untuk merokok
3. Kadar salah laku merokok di premis makanan dipantau melalui aktiviti-aktiviti penguatkuasaan serta aduan yang diterima melalui talian hotline aduan merokok. Bermula pada 1 Januari 2020, jumlah **notis kesalahan merokok di premis makanan** yang dikeluarkan telah berkurangan daripada **4,218 notis pada bulan Januari** kepada **4,165 notis pada Februari** dan **1,224 notis pada bulan Julai 2020**. **Aduan merokok** adalah tinggi pada awal pewartaan namun telah terdapat penurunan aduan iaitu sebanyak **4,131 aduan pada bulan Januari** kepada **2352 aduan pada Februari** dan **961 pada Julai 2020**

Tuan Yang di-Pertua,

4. Di bawah Peraturan 11(1)(a), PPKHT 2004, semua pusat hiburan atau teater adalah diwartakan sebagai tempat dilarang merokok kecuali pub dan kasino. Pihak Kementerian Kesihatan Malaysia komited untuk memperluaskan larangan merokok di pub dan kasino melalui pindaan PPKHT 2004 selaras dengan prinsip Artikel 8, *WHO Framework Convention on Tobacco Control* (FCTC) iaitu tiada mana-mana orang adalah terkecuali daripada pendedahan bahaya asap atau wap merokok di tempat awam.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK ABDUL GHANI BIN MOHAMED
YASSIN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Datuk Abdul Ghani Bin Mohamed Yassin minta **MENTERI PERUSAHAAN PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan sejauh mana pihak Kementerian serius untuk menggantikan industri kelapa sawit dengan industri buluh.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kementerian tidak berhasrat untuk menggantikan komoditi utama negara iaitu kelapa sawit dengan tanaman buluh. Kementerian akan terus memperkasakan lagi industri sawit dengan kajian teknologi terkini sawit, memperluaskan pasaran di luar negara, mempelbagaikan produk nilai tambah makanan berasaskan sawit di peringkat antarabangsa menerusi pelbagai kajian kebaikan dan manfaat sawit kepada dunia. Pada masa yang sama Kementerian turut meneroka peluang dan potensi buluh sebagai satu lagi komoditi yang boleh dibangunkan di samping komoditi sedia ada yang lain.

Dalam hal ini, Kementerian melalui Lembaga Perindustrian Kayu Malaysia (MTIB) kini sedang dalam proses menyediakan Pelan Tindakan Pembangunan Industri Buluh Malaysia 2021-2030. Untuk itu, beberapa siri bengkel dan konsultasi sedang diadakan bagi memastikan Pelan Tindakan yang komprehensif dan berimpak tinggi dapat dihasilkan.

Di samping itu, Kementerian melalui MTIB juga telah melaksanakan pelbagai inisiatif untuk memberi kesedaran berkaitan industri buluh di seluruh Malaysia termasuk Sabah dan Sarawak. Permohonan projek pembangunan industri buluh melalui Rancangan Malaysia Ke-12 (RMKe-12) juga telah dimajukan dan projek ini akan melibatkan penyediaan insentif berbentuk anak pokok buluh dan kemudahan serta prasarana perusahaan lanjut buluh di lokasi-lokasi yang terpilih. Selain itu, seminar

berkaitan buluh juga diadakan sebagai promosi kepada pemain industri dan usahawan yang berminat untuk menceburi industri buluh.

Selain daripada pembangunan pelan tindakan dan program-program kesedaran, pelbagai inisiatif jangka pendek dan jangka panjang bagi membangunkan industri buluh di Malaysia telah dan sedang dilaksanakan oleh Kementerian saya. Antaranya:

- i. Membangunkan piawaian antarabangsa berkaitan buluh dan produk buluh;
- ii. Menjalankan kerjasama penyelidikan dan pembangunan (R&D) dengan Institut Penyelidikan Perhutanan Malaysia (FRIM) serta beberapa institusi pengajian tinggi awam dan swasta dalam pembangunan produk berasaskan buluh seperti venir, papan laminasi dan arang;
- iii. Menjalankan promosi seperti penganjuran Hari Buluh Sedunia dan *ASEAN Bamboo Symposium* yang melibatkan peserta tempatan dan luar negara;
- iv. Membina infrastruktur dan bangunan ikonik berasaskan buluh dengan kerjasama Kerajaan dan swasta seperti Masjid Buluh di Kuala Kangsar, Perak dan Gua Musang, Kelantan, *Bamboo Playhouse* di Lake Garden, Kuala Lumpur serta *Bamboo Village* di Hulu Langat, Selangor;
- v. Merancang dan membina Pusat Tapak Semaian Buluh serta makmal tisu kultur buluh di Lahat, Perak;

- vi. Merancang dan melaksanakan Projek Model Ladang Buluh serta Plot Kajian dan Penyelidikan Buluh di Terengganu bermula pada tahun 2021; dan
- vii. Meneruskan program-program pembangunan industri buluh dalam RMKe-12.

Bagi merencanakan pembangunan industri buluh, Kementerian juga telah menyenaraikan buluh sebagai salah satu tanaman hutan yang akan dikomersilkan menerusi Program Pembangunan Ladang Hutan (PPLH) berserta 8 spesies tanaman hutan lain. Bagi menggalakkan usahawan pekebun kecil dalam perladangan buluh, MTIB menyediakan insentif berbentuk pinjaman mudah di bawah program ini bagi kategori skala kecil iaitu keluasan di antara 4 hingga 40 hektar. Selain itu, permohonan projek pembangunan industri buluh melalui RMKe-12 melibatkan penyediaan insentif berbentuk anak pokok buluh dan kemudahan serta prasarana perusahaan lanjut buluh di lokasi-lokasi yang terpilih juga telah dimajukan untuk pertimbangan Kerajaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN SITI FATIMAH BINTI YAHAYA
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Puan Siti Fatimah Binti Yahaya minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan apakah Kerajaan mempunyai perancangan untuk menaik taraf Lebuhraya Tun Abdul Razak dari Kuantan, Pahang ke Segamat, Johor kepada jalan raya empat lorong memandangkan jumlah trafik yang banyak serta kadar kemalangan yang tinggi di lebuhraya berkenaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, Kementerian ini, melalui Jabatan Kerja Raya (JKR), sedang menaiktaraf Lebuhraya Tun Abdul Razak atau Lebuhraya Kuantan - Segamat (FT12) bermula dari Persimpangan Gambang ke Persimpangan Chini sepanjang 47km. Kerja - kerja menaiktaraf telah pun bermula pada 25 Ogos 2015 dan dijangka siap pada bulan September 2020. Status kemajuan fizikal projek sehingga 31 Julai 2020 adalah sebanyak 98%.

Manakala bagi baki jalan yang belum dinaiktaraf, iaitu dari Persimpangan Chini ke Segamat, permohonan projek ini telah pun diangkat semasa *Rolling Plan* 1 RMKe-11. Walau bagaimanapun, berdasarkan keutamaan projek dan keupayaan peruntukan Kerajaan, projek ini tidak dapat dipertimbangkan oleh Agensi Pusat. Namun demikian, Kementerian ini akan memohon semula supaya projek ini dapat diluluskan di dalam *Rolling Plan* 2 RMK-12.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PROF EMERITUS TAN SRI DATO'
SERI DR. IBRAHIM SHAH BIN ABU
SHAH
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Prof Emeritus Tan Sri Dato' Seri Dr. Ibrahim Shah Bin Abu Shah minta
MENTERI PENDIDIKAN menyatakan usaha-usaha bagi
memperkasakan Program Dwibahasa "Dual Language Programme"
(DLP) dan apakah kesan terhadap pelajar-pelajar di luar bandar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Dual Language Programme (DLP) adalah satu program pengukuhan bahasa Inggeris berasaskan pilihan sekolah di bawah Dasar Memartabatkan Bahasa Malaysia Memperkukuh Bahasa Inggeris (MBMMBI). DLP memberi pilihan kepada sekolah yang memenuhi kriteria untuk mengadakan sesi pengajaran dan pembelajaran dalam bahasa Inggeris selain daripada bahasa Melayu bagi mata pelajaran Matematik dan Sains. Program DLP telah dimulakan pada tahun 2016.

Berdasarkan data sehingga 30 Jun 2020, jumlah sekolah yang terlibat dengan program *Dual Language Programme* (DLP) di seluruh negara ialah sebanyak 2,291 sekolah. Daripada jumlah tersebut, 1,189 buah sekolah terletak di bandar dan 1,102 buah sekolah terletak di luar bandar. KPM sentiasa berusaha untuk memastikan program DLP dapat dilaksanakan dengan berkesan di peringkat sekolah. Antara usaha yang dilaksanakan adalah seperti berikut:

a. **Latihan Berterusan**

Seramai 5,000 orang guru telah dilatih untuk meningkatkan kemahiran menggunakan Bahasa Inggeris dalam pengajaran dan pembelajaran (PdP). Pelbagai pendekatan dan teknik PdP yang efektif juga turut diterapkan untuk menarik minat murid menceburi bidang Sains dan Matematik.

b. Tinjauan Keperluan Latihan Guru

Dilaksanakan secara berkala pada tahun 2018 dan 2019 untuk memastikan latihan kursus yang ditawarkan adalah relevan dan menepati keperluan semasa guru Sains dan Matematik.

c. Pemantauan Pelaksanaan Program DLP

Pemantauan di peringkat Jabatan Pendidikan Negeri (JPN) / Pejabat Pendidikan Daerah (PPD). Dapatan pemantauan digunakan untuk penambahbaikan pelaksanaan program.

d. Sesi Libat Urus Serta Kunjung Bantu

Pengetua atau Guru Besar memberikan sokongan kepada guru yang terlibat dalam program DLP secara langsung. Pegawai dari JPN/PPD turut terlibat untuk membantu sekolah dalam pelaksanaan DLP secara lebih berkesan. Amalan terbaik juga dikenal pasti untuk dikongsi dengan sekolah lain.

e. Penyediaan Buku Teks serta Buku Aktiviti

KPM untuk memastikan setiap murid yang terlibat dalam DLP menggunakan buku teks yang telah diterjemahkan dalam Bahasa Inggeris.

Dalam memastikan keberkesanan program DLP, Kajian Penilaian Pelaksanaan *Dual Language Programme* (DLP) dan *Highly Immersive Programme* (HIP) telah dilaksanakan pada tahun 2017 dan kajian mendapati bahawa kemahiran berbahasa Inggeris murid meningkat kepada 56.9% dari aspek kemahiran bertutur dalam bahasa Inggeris, dan 63.7% dari aspek kemahiran menulis dalam bahasa Inggeris setelah mengikuti kelas DLP.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN	:	LISAN
DARIPADA	:	YB DR. AHMAD AZAM BIN HAMZAH
TARIKH	:	7 SEPTEMBER 2020

Dr. Ahmad Azam Bin Hamzah minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan mengenai Tahun Melawat Malaysia 2020. Dengan tersebarnya wabak COVID-19, sejauh manakah pertumbuhan sektor pelancongan domestik dan apakah langkah-langkah yang perlu diambil oleh premis pelancongan untuk meningkatkan kadar pelancongan tempatan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Berikutan pengisytiharan dan pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) pada 18 Mac 2020, Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) telah mengumumkan pembatalan kempen Tahun Melawat Malaysia 2020 dengan serta-merta.

2. Kerajaan sedar bahawa pihak dalam industri ini sedang menghadapi kesukaran yang berat pada saat ini. Justeru, Kerajaan melalui Kementerian ini telah merancang pelaksanaan Pelan Pemulihan Pelancongan dan Kebudayaan dalam usaha membantu industri ini untuk bangkit semula. Usaha ini merangkumi pelan jangka pendek, sederhana dan jangka panjang iaitu:

- i. memulihkan kembali keyakinan orang awam untuk kembali melancong melalui Kempen Malaysia Bersih dan Selamat. Malaysia menjadi perhatian dan mendapat pujian masyarakat antarabangsa dalam menangani penularan wabak COVID-19. Melalui penyediaan SOP dalam pelbagai aktiviti, pelancong dari dalam dan luar negara boleh yakin dan tidak perlu berasa khuatir untuk melancong di dalam Malaysia;
- ii. merencanakan semula pelancongan domestik. Meskipun sempadan negara masih belum dibuka, perjalanan rentas negeri di dalam

negara telah pun dibenarkan. MOTAC yakin bahawa pelancongan domestik mampu menjadi pemangkin untuk membantu industri ini bangkit semula dan memainkan peranan penting menyumbang kepada fasa pemulihan ekonomi negara ini;

- iii. meneroka potensi ketibaan pelancong asing dari pasaran jarak dekat seperti negara ASEAN terutamanya melalui pelancongan rentas sempadan atau *cross border tourism* seperti mengadakan gelembung perjalanan atau *travel bubble* dengan negara-negara jiran atau negara-negara zon hijau yang telah dikenalpasti hasil kerjasama dengan Kementerian Kesihatan, Kementerian Dalam Negeri dan Kementerian Luar Negeri; dan
- iv. memberi keutamaan kepada segmen yang telah dibenarkan oleh Kerajaan seperti pelancongan kesihatan, taman tema dan segmen *Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions* (MICE).

3. Setelah menilai pelbagai faktor, Kerajaan telah bersetuju membenarkan sektor pelancongan domestik untuk beroperasi semula bermula pada 10 Jun 2020. Ini membolehkan penggiat industri pelancongan domestik seperti industri perhotelan, homestay dan pemandu pelancong merencanakan semula aktiviti pelancongan yang terhenti sebelum ini.

4. Inisiatif Kerajaan dalam membenarkan pelepasan khas cukai individu sehingga RM1,000 untuk perbelanjaan pelancongan domestik

juga menggalakkan lebih ramai rakyat Malaysia untuk melancong dalam negara.

5. Bagi mengembalikan keyakinan dan menggalakkan lebih ramai rakyat untuk melancong dalam negara, premis-premis pelancongan perlu komited dalam mengamalkan pembudayaan baru dengan mematuhi prosedur operasi standard atau SOP-SOP yang telah ditetapkan sebagai norma baharu aktiviti pelancongan di Malaysia iaitu:

- i. Mengamalkan langkah-langkah saringan kesihatan;
- ii. Menggalakkan amalan kebersihan yang tinggi seperti pembersihan tangan yang kerap;
- iii. Mengamalkan amalan-amalan pencegahan jangkitan seperti penjarakan sosial, pemakaian pelitup muka dan mengelakkan aktiviti sentuhan (*close contact*); dan
- iv. Meminimumkan had bilangan yang mampu dikawal oleh premis pelancongan atau penganjur bagi sebarang perhimpunan yang melibatkan orang awam.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN HAJI IDRIS BIN AHMAD
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Haji Idris Bin Ahmad minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan keperluan nisbah doktor perubatan kepada penduduk di Malaysia berdasarkan piawaian yang ditetapkan oleh Organisasi Kesihatan Sedunia (WHO) dan berapakah kapasiti doktor perubatan yang negara kita ada.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Pertubuhan Kesihatan Sedunia (*World Health Organization* - WHO) (dengan izin) atau mana-mana pertubuhan antarabangsa **tidak pernah menetapkan piawaian atau sasaran nisbah doktor perubatan kepada penduduk** bagi mana-mana negara.
2. Berdasarkan data rasmi “Health Facts” Kementerian Kesihatan bagi tahun 2020, bagi kapasiti doktor perubatan sehingga Disember 2019, terdapat seramai **67,586 doktor perubatan (termasuk pegawai perubatan siswazah)** yang bekerja **di sektor awam dan swasta** yang mana menjadikan **nisbah** doktor kepada penduduk pada tahun 2019 adalah **1:482**.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN NURIDAH BINTI MOHD SALLEH
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Puan Nuridah binti Mohd Salleh minta **MENTERI PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT** menyatakan sama ada Kerajaan berhasrat memperkasakan kempen kesedaran dan pendidikan kepada ibu bapa mengenai hak dan pembelaan terhadap anak-anak yang menjadi mangsa jenayah seksual.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) melalui Lembaga Penduduk dan Pembangunan Keluarga Negara (LPPKN) menyediakan pelbagai program ilmu keibubapaan seperti Program Pendidikan Keselamatan Keluarga dan Anak (PEKA), Kursus Pra Perkahwinan SMARTSTART LPPKN, Program Keluarga@Kerja (*Parenting@Work*), dan Kursus Ilmu Keluarga@LPPKN. Modul-modul yang digunakan dalam program ini sentiasa disemak semula dan ditambah baik.

Selain daripada program-program tertumpu ini, Kementerian juga terus memperkasa program kesedaran awam bagi mencegah jenayah seksual terhadap kanak-kanak. Terkini pada tahun ini, LPPKN menjalin kerjasama strategik dengan United Nation Population Fund (UNFPA) bagi tujuan menyebarkan luas kepentingan Pendidikan Kesihatan Reproduktif dan Sosial (PEKERTI) kepada masyarakat pelbagai lapisan umur dengan mengadakan kempen digital berkonsepkan Pendidikan Massa (*mass education*) berkaitan pendidikan seksualiti. Antara topik-topik semasa yang dibawa adalah Pembuangan Bayi, Pengguguran Tidak Selamat, Pornografi, Penderaan Seks, Mari Bicara Pendidikan Seksualiti, pendapat dan berkongsi pengalaman oleh ibu bapa dan *Social Influencers* berkaitan isu seksualiti.

Inisiatif terbaru Kerajaan sejak tahun 2018 untuk melindungi dan membela hak kanak-kanak mangsa jenayah seksual pula adalah seperti berikut:

- (i) Penambahbaikan modul program-program advokasi dan pencegahan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) dan LPPKN seperti:
 - a. SAHABAT B.I.J.A.K;
 - b. Program PEKERTI@Sekolah dan PEKERTI@PLKN; dan
 - c. Program Pencegahan Jenayah SEKATA (Keselamatan Keluarga);
- (ii) Program kesedaran yang lebih proaktif seperti:
 - a. kempen kesedaran mengenai pembuangan bayi dengan kerjasama syarikat swasta;
 - b. infografik pemilihan TASKA dimasukkan dalam Buku Kesihatan di Klinik Kesihatan Ibu dan Anak KKM; dan
 - c. video “sentuhan selamat dan tidak selamat” (“*safe touch bad touch*”) tertumpu kepada kanak-kanak melalui *Youtube* dengan kerjasama Google;
- (iii) Pengenalan sistem semakan pesalah jenayah seksual terhadap kanak-kanak dalam Daftar Kanak-Kanak; dan
- (iv) Semakan semula Dasar dan Pelan Tindakan Kanak-Kanak Negara dengan kerjasama UNICEF.

Selain itu, Pelan Strategi Kebangsaan bagi Menangani Punca Perkahwinan Bawah Umur juga dilihat sebagai salah satu cara

menambah baik polisi berkaitan dengan perlindungan kanak-kanak daripada pesalah seksual.

Kementerian ini juga menjalin kerjasama dengan pelbagai pihak sama ada badan antarabangsa ataupun Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) bagi memastikan kempen dan advokasi tentang kesedaran dan pendidikan berkaitan jenayah seksual terhadap kanak-kanak disebarkan dalam masyarakat.

Dengan adanya usaha-usaha berterusan ini, diharapkan Kerajaan dapat membendung jenayah seksual terhadap kanak-kanak daripada terus berlaku dan mewujudkan persekitaran yang selamat untuk kanak-kanak di negara ini.

Sekian, terima kasih.

NO SOALAN: 34

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK RAZALI BIN IDRIS
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Datuk Razali bin Idris minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan faktor-faktor Malaysia sebagai pelaku global yang berpengaruh dan berkesan terutama dalam isu keselamatan dan kestabilan politik serantau terutama di ASEAN.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Senator Datuk Razali bin Idris di atas pertanyaan yang dikemukakan.

Tuan Yang di-Pertua,

2. Semasa perbincangan di peringkat antarabangsa dan terutamanya di peringkat ASEAN dan bersama Rakan-rakan Dialog ASEAN, saya sering menyuarakan tentang isu-isu keselamatan dan kestabilan serantau termasuk ancaman keganasan, ekonomi dan kewangan global, tenaga, perubahan iklim, jerebu rentas sempadan, keselamatan maritim, pengurusan bencana, jenayah rentas sempadan, perkembangan di Semenanjung Korea, Timur Tengah dan situasi di Laut China Selatan.

3. Malahan YAB Perdana Menteri semasa Sidang Kemuncak ASEAN yang diadakan secara persidangan video pada 22 Jun 2020, telah menyuarakan pendirian Malaysia kepada rakan-rakan ASEAN berhubung keperluan untuk mencari pendekatan menyeluruh bagi memerangi dan membendung pergerakan orang yang tidak teratur untuk menangani sindiket pemerdagangan manusia yang mengeksploitasi mangsa pelarian. Beliau juga menegaskan sekiranya isu ini tidak dibendung, ia berpotensi berkembang untuk menjadi satu ancaman keselamatan rantau ini.

4. Pada Mesyuarat Menteri-menteri Luar Negeri ke-53 / Pasca Persidangan Menteri-menteri Luar Negeri (PMC) dan Mesyuarat-mesyuarat Berkaitan serta Mesyuarat Forum Serantau ARF Ke-27 (*ASEAN Regional Forum*) yang akan berlangsung melalui persidangan video pada 9-12 September 2020, saya akan juga mengutarakan isu-isu tentang kestabilan dan keharmonian politik dengan Rakan-rakan Dialog ASEAN dan juga 27 negara Peserta ARF.

5. Negara-negara Anggota ASEAN menerusi platform-platform sektoral di bawah Sidang Kemuncak Asia Timur (*East Asia Summit*) dan ARF turut mengadakan bengkel-bengkel dan seminar dalam isu keselamatan bagi membina keyakinan dan meneruskan kesinambungan dalam memelihara keamanan dan kestabilan di rantau ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK TEO ENG TEE @ TEO KOK CHEE
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Teo Eng Tee @ Teo Kok Chee minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan jumlah rakyat Malaysia yang melepaskan kewarganegaraan mengikut keturunan, jantina, kategori umur, dan negara pilihannya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Selaras dengan Perkara 23 Perlembagaan Persekutuan, seseorang individu berumur 21 tahun ke atas, sempurna akal, dan telah menjadi atau akan menjadi seorang warganegara asing boleh melepaskan taraf kewarganegaraan Malaysiannya. Bagi wanita yang telah berkahwin, syarat berkaitan umur adalah tidak diambil kira. Berdasarkan rekod Jabatan Pendaftaran Negara (JPN) pada tahun 2015 hingga 31 Julai 2020, sebanyak 54,152 orang telah melepaskan kewarganegaraan Malaysia. Perincian mengikut keturunan, jantina, umur, dan Negara pilihan adalah seperti mana berikut:-

Keturunan

- a. Melayu : 570 orang;
- b. Cina : 48,722 orang;
- c. India : 1,649 orang;
- d. Etnik Sabah : 67 orang;
- e. Etnik Sarawak : 65 orang; dan
- f. Lain-Lain Keturunan : 3,079 orang.

Jantina

- a. Lelaki : 22,257 orang;
- b. Wanita : 31,894 orang; dan
- c. Ragu : 1 orang.

Umur

- a. 21 tahun hingga 60 tahun : 52,093 orang; dan
- b. 61 tahun dan ke atas : 2,059 orang;

Lima (5) Negara Tertinggi Yang Dipilih

- a. Singapura : 48,658 orang;
- b. Australia : 2,537 orang;
- c. New Zealand : 552 orang;
- d. Amerika Syarikat : 480 orang; dan
- e. Kanada : 474 orang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN BALASUBRAMANIAM A/L
NACHIAPPAN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Tuan Balasubramaniam A/L Nachiappan minta **MENTERI PERPADUAN NEGARA** menyatakan sejauh mana peranan MITRA dalam melaksanakan peranannya menjadi penyelaras kerjasama antara Kerajaan dan pihak swasta ke arah pembangunan masyarakat India Malaysia secara holistik.

JAWAPAN

Tuan Yan di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

MITRA melaksanakan pelaksanaan peranannya berdasarkan kepada MIB (*Malaysia Indian Blueprint*)

1. Rangka ini menggariskan keberhasilan yang ingin dicapai oleh masyarakat India di negara ini melalui pengkhususan dalam 4 teras utama seperti berikut:
 - i. memenuhi keperluan asas;
 - ii. merealisasikan potensi setiap kanak-kanak;
 - iii. meningkatkan pendapatan dan kekayaan, dan
 - iv. meningkatkan penyertaan sosial.
2. Sehubungan itu, Kementerian Perpaduan Negara (KPN) kini sedang merangka Pelan Tindakan dan strategi pelaksanaan yang bakal menjadi garis panduan dan hala tuju bagi pembangunan sosioekonomi masyarakat India untuk tempoh lima tahun akan datang, iaitu mulai 2021 hingga 2025;
3. Pelan Tindakan ini akan memperkasakan sosio-ekonomi masyarakat kaum India;
4. Pelan Tindakan ini akan melibatkan sektor awam, sektor swasta dan badan bukan kerajaan agar semua pihak yang berkepentingan adalah terlibat secara menyeluruh.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN HAJI IDRIS BIN AHMAD
ARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Haji Idris Bin Ahmad minta **PERDANA MENTERI** menyatakan status terkini kajian oleh pihak Kerajaan terhadap keperluan meminda Perlembagaan Persekutuan bagi tujuan mengharamkan kegiatan lompat parti yang boleh menyebabkan ketidakstabilan politik seterusnya memberikan kesan berantai terhadap ekonomi negara dan rakyat.

JAWAPAN

**[YB DATO' TAKIYUDDIN BIN HASSAN, MENTERI DI JABATAN
PERDANA MENTERI (PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)]**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini Kerajaan berpandangan bahawa setiap warganegara masih dijamin hak untuk bebas berpersatuan yang selaras dengan Perkara 10(1)(C) Perlembagaan Persekutuan. Hak untuk bebas berpersatuan ini turut telah dibincangkan dalam keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes Dewan Undangan Negeri Kelantan & Anor v Nordin bin Salleh & Anor [1992] 1 CLJ 343.
2. Namun, sekiranya Kerajaan berpandangan terdapat keperluan untuk menggubal undang-undang lompat parti ini pada masa akan datang, sudah pasti kajian terperinci akan dilakukan termasuklah dengan mengadakan perbandingan *best practices* dengan negara-negara lain;
3. Kajian secara terperinci ini perlu dilakukan memandangkan perkara ini bercanggah dengan Perkara 10(1)(C) Perlembagaan Persekutuan iaitu hak membentuk persatuan dengan syarat ia tidak membabitkan soal keselamatan, ketenteraman awam atau prinsip moral. Pihak Kerajaan juga perlu mengadakan konsultasi dengan pelbagai pihak lain termasuklah badan bukan Kerajaan dan parti politik jika ianya hendak digubal kelak.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB DATUK HAJI YAKUBAH KHAN

TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Haji Yakubah Khan minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan status terkini perkembangan pembinaan Jalan Serudong-Seminggaris berjumlah RM 600 juta yang telah diumumkan di dalam belanjawan 2020 bagi menghubungkan Sabah dengan Wilayah Kalimantan Utara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, pembinaan Jalan Serudong – Simanggaris berjumlah RM600 juta yang telah diumumkan di dalam Inisiatif Belanjawan 2020 masih belum dimulakan. Projek tersebut masih di peringkat kajian kerja-kerja awalan di bawah seliaan Bahagian Perancang Jalan, Kementerian Kerja Raya dengan kos peruntukkan sebanyak RM10 juta di bawah inisiatif yang sama. Kajian kerja-kerja awalan melibatkan kerja ukur tanah, penyiasatan tanah, *environmental screening*, kajian impak trafik, dan kajian impak sosial.

Walau bagaimanapun, pada Jun 2020 Kementerian Kewangan telah memutuskan untuk tidak meneruskan semua Inisiatif Belanjawan 2020 yang telah diumumkan. Kementerian ini akan berbincang dengan Kementerian Kewangan dan Kerajaan Negeri bagi menentukan hala tuju dan keutamaan projek ini di dalam Rancangan Malaysia Ke-12 (RMK-12).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN ASMAK BINTI HUSIN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Puan Asmak Binti Husin minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kerajaan akan meneruskan had pembukaan premis perniagaan khususnya restoran sehingga jam 12 malam walaupun setelah berakhir penularan wabak COVID-19.

JAWAPAN

**[YB DATUK SERI MOHD REDZUAN BIN MD. YUSOF, MENTERI DI
JABATAN PERDANA MENTERI (TUGAS-TUGAS KHAS)]**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Walaupun wabak COVID-19 masih belum berakhir, kerajaan dalam tempoh pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan Pemulihan (PKPP) telah pun membenarkan premis perniagaan untuk beroperasi mengikut masa dan syarat-syarat yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Tempatan (PBT). Walaubagaimanapun, premis-premis perniagaan ini perlu mematuhi Prosedur Operasi Standard (SOP) yang telah dikeluarkan oleh Majlis Keselamatan Negara dan Kementerian Kesihatan Malaysia bagi mencegah penularan wabak COVID-19 ini.
2. Dalam masa yang sama, sekatan tertentu atau had masa beroperasi sesebuah perniagaan untuk setiap sektor akan dikenakan sekiranya berlaku kluster kes jangkitan yang baharu dan Premis Sekatan tertentu atau had masa operasi sesuatu sektor akan dikenakan sekiranya berlaku kluster kes jangkitan yang mendadak di lokaliti yang terlibat sahaja di bawah pelaksanaan secara bersasar Perintah Kawalan Pergerakan Dipertingkatkan (*Targeted Enhanced Movement Control Order Targeted*)

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK LEE TIAN SING
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Lee Tian Sing minta **MENTERI PEMBANGUNAN WANITA, KELUARGA DAN MASYARAKAT** menyatakan bilangan pusat perlindungan untuk mangsa keganasan rumah tangga yang diuruskan oleh Kerajaan di seluruh negara dan yang dikendalikan oleh NGO-NGO serta sama ada kapasiti sedia ada mampu memenuhi keperluan semasa.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Bagi menangani isu keganasan rumah tangga, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) mengambil tindakan di bawah Akta Keganasan Rumah Tangga 1994 [*Akta 521*]. Menerusi akta ini kerajaan memperuntukkan perlindungan undang-undang dalam situasi keganasan rumah tangga.

Dua tafsiran berkaitan tempat perlindungan bagi mangsa keganasan rumah tangga yang dinyatakan bawah Seksyen 2 Akta 521 ialah tempat berlindung dan tempat selamat. Tempat berlindung ialah mana-mana rumah, institusi atau mana-mana tempat lain yang sesuai yang penghuni atau pemiliknya bersedia untuk menerima seseorang mangsa buat sementara waktu. Tempat selamat ialah mana-mana rumah atau institusi yang disenggarakan atau diuruskan oleh Kementerian atau Jabatan yang bertanggungjawab bagi perkhidmatan kebajikan atau oleh mana-mana agensi lain atau organisasi sukarela yang diluluskan oleh Menteri bagi maksud Akta ini.

Pada masa ini, terdapat 38 buah tempat selamat yang telah diluluskan oleh Menteri bawah Akta 521 di seluruh negara yang dikendalikan oleh Kerajaan dan Pertubuhan Sukarela Kebajikan (PSK). Senarai tempat selamat mengikut negeri adalah seperti berikut:

Bil.	Negeri	Bilangan Tempat Selamat
1.	Selangor	5
2.	Sarawak	5
3.	Johor	4
4.	Sabah	4
5.	Terengganu	3
6.	Pahang	3
7.	Perak	3
8.	Kedah	3
9.	Negeri Sembilan	2
10.	W.P. Labuan	2
11.	W.P. Kuala Lumpur	1
12.	Kelantan	1
13.	Melaka	1
14.	Perlis	1
Jumlah		38

Berdasarkan statistik Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM), pada tahun 2019, seramai 34 (5.05%) mangsa keganasan rumah tangga daripada 673 kes telah diberi perlindungan di tempat selamat yang diluluskan oleh Menteri di bawah Akta 521.

Selain mendapatkan perlindungan di tempat selamat, mangsa juga telah mendapatkan perlindungan sementara di tempat berlindung sama ada di rumah ibu bapa, saudara atau kawan. Semasa Perintah Kawalan Pergerakan (PKP), Kerajaan telah berusaha meningkatkan dua (2) tempat berlindung yang dikendalikan oleh kerajaan. Jumlah mangsa yang

mendapatkan perlindungan di tempat berlindung ialah 61 orang (9.06%) daripada 673 kes.

Lain-lain perkhidmatan yang diberikan kepada mangsa ialah:

- i. Membantu mendapatkan Perintah Perlindungan Interim / *Interim Protection Order* (IPO) iaitu 227 kes daripada 673 kes (33.73%);
- ii. Membantu mendapatkan Perintah Perlindungan / *Protection Order* iaitu 49 kes daripada 673 kes (7.28%);
- iii. Perkhidmatan kaunseling di Pejabat Kebajikan Masyarakat iaitu 71 kes daripada 673 kes (10.55%);
- iv. Dirujuk kepada Badan Pendamai iaitu 16 kes daripada 673 kes (2.38 %);
- v. Dirujuk kepada agensi lain iaitu 70 kes daripada 673 kes (10.40 %); dan
- vi. Lain-lain iaitu 145 kes daripada 673 kes (21.55%).

Berdasarkan pindaan Akta Keganasan Rumah Tangga 1994 yang mula berkuat kuasa pada Januari 2018, JKM boleh mengeluarkan Perintah Perlindungan Kecemasan / *Emergency Protection Order* (EPO) bagi kes keganasan rumah tangga berdasarkan tafsiran a dan b Akta 521 iaitu, (a) sengaja atau cuba meletakkan mangsa dalam keadaan ketakutan kecederaan fizikal atau (b) menyebabkan kecederaan atau mencederakan mangsa secara fizikal. Sebanyak 32 EPO telah dikeluarkan kepada mangsa iaitu 10 EPO pada tahun 2018 dan 22 EPO pada tahun 2019. Analisis pengeluaran EPO bagi tahun 2018 dan 2019 yang telah dikeluarkan kepada mangsa berdasarkan tafsiran a, b atau kedua-dua a dan b adalah seperti berikut:

- i. Sengaja atau cuba meletakkan mangsa dalam keadaan ketakutan kecederaan fizikal iaitu 14 kes (43.75%);
- ii. Menyebabkan kecederaan atau mencederakan mangsa secara fizikal iaitu 11 kes (34.38%); dan
- iii. Sengaja atau cuba meletakkan mangsa dalam keadaan ketakutan kecederaan fizikal, dan menyebabkan kecederaan atau mencederakan mangsa secara fizikal iaitu 7 kes (21.87%)

Justeru, selain dari perlindungan di tempat selamat atau tempat berlindung, mangsa juga diberi perlindungan undang-undang dari segi EPO atau IPO atau PO. Perkhidmatan yang diberikan kepada mangsa adalah merupakan pilihan yang dibuat oleh mangsa sendiri.

Berdasarkan analisis trend permohonan kemasukan ke tempat selamat bagi tempoh 3 tahun (2017-2019), didapati hanya 79 kes sahaja yang memohon untuk kemasukan ke tempat selamat yang diluluskan oleh Menteri di bawah Akta 521, oleh itu didapati kapasiti sedia ada mampu memenuhi keperluan semasa.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN HAJAH SABANI BINTI MAT
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Puan Hajah Sabani Binti Mat minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah langkah-langkah yang dilakukan oleh Kerajaan bagi menangani Islamofobia. Sekiranya perkara ini tidak dapat diatasi ianya akan memberi kesan yang negatif khasnya dalam menangani masalah keharmonian kaum di negara ini.

JAWAPAN

**[YB SENATOR DATUK DR. HAJI ZULKIFLI MOHAMAD AL-BAKRI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (HAL EHWAL AGAMA)]**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan sentiasa memantau keadaan yang melibatkan Islamophobia di Malaysia memandangkan perkara ini adalah melibatkan ketakutan yang melampau, prejudis dan kebencian terhadap agama Islam dan umatnya. Banyak faktor yang mencetuskan perkara ini antaranya adalah ektremisme dan penyebaran pengaruh melalui maya, media massa dan media cetak.
2. Sehubungan itu, bagi mengelakkan Islamophobia menjadi salah satu daripada ancaman keselamatan, Kementerian Perpaduan Negara dan JAKIM telah bersama-sama mempengerusikan secara bersama Jawatankuasa Mempromosikan Persefahaman Dan Keharmonian Antara Penganut Agama (JKMPKA) bermula dari tahun 2010 yang bertujuan untuk menjalin perhubungan dan menjaga keamanan serta kestabilan sosial dengan mewujudkan keharmonian di antara penganut berbilang agama di Malaysia. Matlamat yang ingin dicapai oleh jawatankuasa ini adalah untuk memantapkan perhubungan dalam kalangan penganut pelbagai agama, menjadi badan mediasi dalam isu-isu berbangkit antara penganut agama, menggalakkan semua pertubuhan agama menghormati serta patuh kepada Perlembagaan Persekutuan dan memastikan kerajaan memberi perhatian kepada suara pertubuhan dan badan agama.

3. Jawatankuasa ini turut menggariskan langkah-langkah yang diambil bagi mencapai matlamat tersebut adalah dengan meningkatkan kefahaman terhadap pelbagai agama dan isu-isu yang boleh menggugat keharmonian agama dan ketenteraman masyarakat, mencadangkan dasar-dasar yang berteraskan nilai-nilai agama dan melaksanakan secara bersama aktiviti kemasyarakatan. Oleh yang demikian, isu-isu yang menjadi perhatian jawatankuasa ini untuk diharmonikan adalah seperti pertukaran agama, hak penjagaan anak, tuntutan mayat, tapak rumah ibadat, penghinaan terhadap agama, penyebaran agama dan penggunaan kalimah-kalimah agama.

4. Bagi mengukuhkan fungsi jawatankuasa dan memastikan keberkesanannya, jawatankuasa ini telah dijenama semula dengan nama Jawatankuasa Keharmonian Antara Penganut Agama (HARMONI). Terma Rujukan jawatankuasa ini adalah untuk membentuk platform kepada pemimpin agama, badan/persatuan agama, memantapkan iklim perhubungan yang baik dalam kalangan pemimpin serta penganut pelbagai agama agar dapat saling hormat-menghormati dan bekerjasama disemua peringkat, semua penganut agama memahami dan menghormati Perlembagaan Persekutuan, meningkatkan penghayatan rakyat kepada nilai-nilai agama selaras dengan Prinsip Rukun Negara dan meningkatkan kefahaman mengenai kepelbagaian agama, budaya dan adat resam sebagai tunjang kekuatan negara dan masyarakat.

5. Seterusnya, Kerajaan juga membuka ruang penglibatan orang bukan Islam dalam majlis-majlis kebesaran Agama Islam seperti Sambutan Hari Raya Aidilfitri, Sambutan Maulidur Rasul dan sebagainya. Malahan individu-

NO SOALAN: 41

individu bukan Islam tertentu yang menyumbang kepada kesejahteraan rakyat dan negara turut diberikan anugerah seperti anugerah Maulidur Rasul sempena Sambutan Maulidur Rasul Peringkat Kebangsaan.

6. Dalam konteks dakwah pula, pelbagai program telah dilaksanakan, sama ada melalui dakwah bil hal, dakwah bil lisan dan juga penerbitan program agama di radio dan televisyen untuk menyampaikan keindahan dan kesederhanaan Islam yang menolak keganasan, kezaliman dan permusuhan.

7. Program transformasi institusi masjid telah turut dilaksanakan oleh kerajaan yang melibatkan bukan Islam dan Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) yang dapat menyampaikan maklumat sebenar tentang ajaran Islam bagi mengurangkan salah tanggapan terhadap agama Islam. Program-program seperti lawatan muhibah antara ketua-ketua agama juga dianjurkan bersama-sama pihak Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO), program berbuka puasa dengan pelancong bukan Islam serta lawatan pertubuhan masyarakat bukan Islam dari dalam dan juga luar negara.

8. Berkaitan penjelasan undang-undang jenayah syariah selain daripada penggunaan media cetak dan media elektronik, JAKIM turut mengadakan seminar berkaitan jenayah syariah yang memberi pemahaman kepada masyarakat awam tentang undang-undang jenayah syariah yang sedang berkuat kuasa pada ketika ini. Program-program untuk memberikan kefahaman Islam yang tepat termasuk undang-undang jenayah syariah kepada masyarakat umum melalui pelbagai program dan juga aktiviti seperti penyelidikan, seminar, dialog, bengkel, forum, perundingan, latihan dan

NO SOALAN: 41

penerbitan turut dilaksanakan oleh Institut Kefahaman Islam Malaysia (IKIM), Majlis Dakwah Negara (MDN), Yayasan Dakwah Islamiah Malaysia (YADIM), Pertubuhan Kebajikan Islam Malaysia (PERKIM) dan Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) Islam yang lain.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MUHAMMAD ZAHID BIN MD
ARIP
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Muhammad Zahid Bin Md Arip minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan apakah usaha Kementerian untuk meningkatkan penguasaan bahasa Inggeris dalam kalangan murid selain daripada memperkenalkan Kurikulum Standard Kelas Peralihan Bahasa Inggeris (KSKP) dan setakat ini sejauh mana kejayaan program KSKP.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Selaras dengan hasrat membentuk insan seimbang dan mampu bersaing di persada antarabangsa, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah melancarkan pelan ***English Language Education Reform in Malaysia – The Roadmap 2015-2025*** pada tahun 2016. Pelan ini merupakan satu perancangan yang menjangkau sepuluh tahun bagi memastikan program bahasa Inggeris di Malaysia dari peringkat prasekolah ke institusi pendidikan tinggi (IPT) termasuk peringkat pendidikan guru sejajar dengan piawaian antarabangsa iaitu *Common European Framework of Reference for Languages* (CEFR).

The Roadmap 2015-2025 telah dirangka berasaskan hasil Kajian *Baseline* tahun 2013 oleh *Cambridge English* (CE) untuk menentukan standard penguasaan bahasa Inggeris yang disasarkan dari peringkat prasekolah sehingga ke universiti termasuk institut pendidikan guru. Usaha yang dijalankan adalah seperti usaha sama KPM-CE di mana pihak CE membantu KPM menjajarkan kurikulum Bahasa Inggeris (KSSR dan KSSM), pengajaran dan pembelajaran (PdP) dan pentaksiran kepada CEFR.

Bagi Kurikulum Standard Kelas Peralihan Bahasa Inggeris (KSKP), mata pelajaran Bahasa Inggeris digubal dengan merujuk kepada kurikulum Tahun 6 (KSSR) yang telah dijajarkan kepada CEFR. KSKP baru dilaksanakan kepada murid kelas peralihan pada tahun 2019.

Selain daripada memastikan kurikulum mata pelajaran Bahasa Inggeris diajarkan kepada standard antarabangsa CEFR, KPM melaksanakan pelbagai program dan aktiviti pengukuhan bahasa Inggeris yang selaras dengan *The Roadmap* 2015-2025. Empat program utama di bawah Inisiatif Pengukuhan Pendidikan Bahasa Inggeris, Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013 - 2025 adalah seperti yang berikut:

1. ***Highly Immersive Programme (HIP)*** bertujuan membangunkan persekitaran imersif bahasa Inggeris di sekolah bagi memupuk budaya pembelajaran serta penggunaan bahasa Inggeris yang positif dalam kalangan murid.
2. ***Dual Language Programme (DLP)*** bertujuan meningkatkan masa pendedahan kepada bahasa Inggeris, akses dan penerokaan pelbagai ilmu untuk bersaing pada peringkat global dan kebolehpasaran murid dalam alam pekerjaan.
3. ***Program Peningkatan Kemahiran Bahasa Inggeris di Sekolah (PPKBIS)*** memberi tumpuan kepada usaha untuk meningkatkan keberhasilan murid melalui pelaksanaan intervensi bahasa Inggeris dan seterusnya meningkatkan peratus lulus Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) Bahasa Inggeris.
4. ***Professional Up-skilling of English Language Teachers (Pro-ELT)*** bertujuan untuk membantu dan menyokong guru Bahasa Inggeris mencapai tahap penguasaan bahasa Inggeris pada tahap sekurang-kurangnya CEFR C1 seperti disarankan dalam Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025 dan *The*

*English Language Education Reform in Malaysia: The Roadmap
2015-2025.*

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN KAMARUDIN BIN ABDUN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Kamarudin Bin Abdun minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah langkah-langkah untuk mengurangkan jumlah penjawat awam dengan konsep penswastaaan dan kerjasama antara awam dan swasta.

JAWAPAN

**[YB DATO' TAKIYUDDIN BIN HASSAN, MENTERI DI JABATAN
PERDANA MENTERI (PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)]**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan sedang mengkaji pelaksanaan dasar pengoptimuman perkhidmatan awam yang bertujuan untuk mengawal perbelanjaan Kerajaan, mengelakkan pembaziran dan mengoptimumkan penggunaan sumber manusia melalui pelbagai langkah seiring dengan perkembangan teknologi semasa. Antaranya ialah kajian pertindihan fungsi antara jabatan/agensi, rasionalisasi perjawatan, pengoptimuman sumber manusia serah urus fungsi (*outsourcing*), penyampaian perkhidmatan alternatif (*Alternative Service Delivery*), penswastaan, gabungan teknologi dan pengisian jawatan secara berhemah mengikut keperluan bagi mencapai *rightsizing* dalam perkhidmatan awam. Dalam hal ini, Kerajaan telah bersetuju supaya nisbah 1:20 perjawatan kepada penduduk diguna pakai seiring dengan pertambahan penduduk Malaysia.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN LIEW CHIN TONG
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Liew Chin Tong minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan jumlah kekosongan pekerjaan dalam sektor kotor, bahaya dan sukar (3D) sejak pelaksanaan PKP akibat COVID-19.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Kementerian Sumber Manusia (KSM) komitmen dalam usaha membantu rakyat negara ini mendapat pekerjaan yang bersesuaian dengan kelulusan, kemahiran serta menepati keperluan-keperluan mereka termasuklah bekerja dalam sektor 3D (*dirty, dangerous and difficult*) ini. KSM percaya masih terdapat rakyat negara ini mahu bekerja di sektor ini kerana menepati kesesuaian dengan keperluan-keperluan pekerja serta keistimewaan yang syarikat sediakan atau lain-lain lagi.

Untuk makluman Dewan yang mulia,

2. Pekerjaan di sektor 3D ini merangkumi kategori pekerja asas. Sehingga 14 Ogos 2020, kekosongan aktif kategori pekerja asas yang dilapor ke portal *JobsMalaysia* adalah sebanyak 15,169 atau 30.21% kekosongan pekerjaan daripada jumlah keseluruhan iaitu sebanyak 50,203 kekosongan jawatan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK MOHAN A/L THANGARASU
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Mohan a/l Thangarasu minta **MENTERI PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan jumlah lesen penjualan minuman keras dari Jabatan Kastam Diraja Malaysia di bawah Akta Kastam 1967 [Akta 235] dan Akta Eksais 1976 [Akta 176] bagi Negeri Pulau Pinang bermula dari tahun 2018 sehingga kini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) melalui Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) hanya mengeluarkan lesen premis perniagaan di bawah Undang-undang Kecil Tred, Perniagaan dan Perindustrian selepas permohonan lesen penjualan arak memenuhi syarat yang ditetapkan oleh Kerajaan Negeri, Pejabat Daerah, Polis Diraja Malaysia (PDRM) dan Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM).
2. Melalui data yang diperolehi daripada Kerajaan Negeri dan Wilayah Persekutuan, terdapat sebanyak 25,729 lesen menjual minuman keras telah dikeluarkan bagi tahun 2017, 2018, 2019 dan 2020 seperti di Jadual 1.

Jadual 1: Jumlah Lesen Arak Kelas Runcit Mengikut Negeri

Bil.	Negeri	Jumlah Lesen Mengikut Negeri				
		Tahun 2017	Tahun 2018	Tahun 2019	Tahun 2020	Jumlah Keseluruhan
1.	Selangor	1,601	1,726	1,617	1,266	6,210
2.	Johor	1,142	1,293	1,249	1,201	4,885
3.	Sabah	1,188	1,025	1,144	1,044	4,410
4.	Pulau Pinang	729	717	743	348	2,537

Bil.	Negeri	Jumlah Lesen Mengikut Negeri				
		Tahun 2017	Tahun 2018	Tahun 2019	Tahun 2020	Jumlah Keseluruhan
5.	Wilayah Persekutuan	100	1,756	432	106	2,394
6.	Sarawak	347	365	426	275	1,413
7.	Kedah	343	356	319	317	1,335
8.	Pahang	337	317	304	251	1,209
9.	Negeri Sembilan	295	294	290	280	1,159
10.	Kelantan	16	14	15	15	60
11.	Terengganu	13	13	13	13	52
12.	Melaka	10	17	9	2	38
13.	Perlis	7	7	10	12	36
JUMLAH		6,128	7,900	6,571	5,130	25,729

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB LAKSAMANA PERTAMA (B) HAJI
MOHAMAD IMRAN BIN ABD HAMID
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Laksamana Pertama (B) Haji Mohamad Imran Bin Abd Hamid minta **PERDANA MENTERI** menyatakan tindakan undang-undang seperti penjara dan denda serta pendekatan bagi isu LGBT contoh Mohd Sajat Kamaruzaman yang dilihat semakin ghairah secara terbuka dengan akhlak tidak bermoral di media sosial di mana ianya menjatuhkan martabat dan maruah kaum hawa. Oleh itu, Kerajaan harus mengambil serius perkara ini bagi memberi peringatan dan tauladan kepada golongan LGBT di luar sana serta menginsafi diri.

JAWAPAN

**[YB SENATOR DATUK DR. HAJI ZULKIFLI MOHAMAD AL-BAKRI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (HAL EHWAL AGAMA)]**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman ahli yang berhormat, Kerajaan amat memandang serius isu LGBT yang berlaku di negara ini. Justeru, kerajaan sentiasa memantau aktiviti golongan ini dengan kerjasama Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia (SKMM). Tindakan boleh diambil jika sabit kesalahan di bawah Seksyen 233, Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 [Akta 588] yang mana memperuntukkan peruntukan sebagaimana yang berikut:

‘Penggunaan tidak wajar kemudahan rangkaian atau perkhidmatan rangkaian, dll.

(1) Seseorang yang—

(a) dengan menggunakan mana-mana kemudahan rangkaian atau perkhidmatan rangkaian atau perkhidmatan aplikasi secara sedar—

(i) membuat, mewujudkan atau meminta-minta; dan

(ii) memulakan penghantaran,apa-apa komen, permintaan, cadangan atau komunikasi lain yang lucah, sumbang, palsu, mengancam atau jelik sifatnya dengan niat untuk menyakitkan hati, menganiayai, mengugut atau mengganggu orang lain; atau

(b) memulakan suatu komunikasi dengan menggunakan mana-mana perkhidmatan aplikasi, sama ada secara berterusan, berulang kali atau selainnya, dan dalam masa itu komunikasi mungkin atau tidak mungkin berlaku, dengan atau tanpa mendedahkan identitinya dan dengan niat untuk menyakitkan hati, menganiayai, mengugut atau mengganggu mana-mana orang di mana-mana nombor atau alamat elektronik, melakukan suatu kesalahan.

(2) Seseorang yang secara sedar—

(a) dengan menggunakan suatu perkhidmatan rangkaian atau perkhidmatan aplikasi memberikan apa-apa komunikasi lucah bagi maksud komersial kepada mana-mana orang; atau

(b) membenarkan suatu perkhidmatan rangkaian atau perkhidmatan aplikasi di bawah kawalan orang itu untuk digunakan bagi suatu aktiviti yang diperihalkan dalam perenggan (a), melakukan suatu kesalahan.

(3) Seseorang yang melakukan suatu kesalahan di bawah seksyen ini apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi lima puluh ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya dan hendaklah juga boleh didenda selanjutnya satu ribu ringgit bagi setiap hari kesalahan itu diteruskan selepas pensabitan.'

2. Seperti ahli yang berhormat sedia maklum juga, perkara berkaitan agama Islam termasuklah penguatkuasaan kes-kes jenayah syariah adalah di bawah bidang kuasa Negeri. Ia selaras dengan ketetapan

Butiran 1, Senarai II -Senarai Negeri, Jadual Kesembilan Perlembagaan Persekutuan yang menyatakan bahawa :—

‘Kecuali mengenai Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya, hukum Syarak dan undang-undang diri dan keluarga bagi orang yang menganut agama Islam, termasuk hukum Syarak yang berhubungan dengan pewarisan, berwasiat dan tidak berwasiat, pertunangan, perkahwinan, perceraian, mas kahwin, nafkah, pengangkatan, kesahtarafan, penjagaan, alang, pecah milik dan amanah bukan khairat; Wakaf dan takrif serta pengawalseliaan amanah khairat dan agama, pelantikan pemegang amanah dan pemerbadanan orang berkenaan dengan derma kekal agama dan khairat, institusi, amanah, khairat dan institusi khairat Islam yang beroperasi keseluruhannya di dalam Negeri; adat Melayu; Zakat, Fitrah dan Baitulmal atau hasil agama Islam yang seumpamanya; masjid atau mana-mana tempat sembahyang awam untuk orang Islam, pewujudan dan penghukuman kesalahan yang dilakukan oleh orang yang menganut agama Islam terhadap perintah agama itu, kecuali berkenaan dengan perkara yang termasuk dalam Senarai Persekutuan; keanggotaan, susunan dan tatacara mahkamah Syariah, yang hendaklah mempunyai bidang kuasa hanya ke atas orang yang menganut agama Islam dan hanya berkenaan dengan mana-mana perkara yang termasuk dalam perenggan ini, tetapi tidak mempunyai bidang kuasa berkenaan dengan kesalahan kecuali setakat yang diberikan oleh undang-undang persekutuan; mengawal pengembangan doktrin dan kepercayaan di kalangan orang yang menganut agama Islam; penentuan perkara mengenai hukum dan doktrin Syarak dan adat Melayu.’

3. Oleh yang demikian, negeri-negeri telah mewujudkan undang-undang kesalahan jenayah syariah negeri-negeri yang termasuk di dalamnya peruntukan kesalahan berkaitan lelaki berlagak seperti perempuan. Sebagai contoh seksyen 28 Akta Kesalahan Jenayah Syariah (Wilayah-Wilayah Persekutuan) 1997 [Akta 559] memperuntukkan kesalahan orang lelaki berlagak seperti perempuan seperti yang berikut:

‘Mana-mana orang lelaki yang memakai pakaian perempuan dan berlagak seperti perempuan di mana-mana tempat awam atas tujuan tidak bermoral adalah melakukan suatu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi satu ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi satu tahun atau kedua-duanya’.

4. Namun begitu, usaha bagi menangani masalah sosial di negara ini bukanlah hanya melalui penguatkuasaan undang-undang semata-mata tetapi ianya harus merangkumi aspek pendidikan dan juga dakwah. Oleh yang demikian, kerajaan Malaysia melalui Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) sebagai agensi agama Islam peringkat Persekutuan dengan kerjasama Jabatan Agama Islam Negeri-Negeri, telah mengambil inisiatif dengan melaksanakan Program Pendidikan dan Advokasi Berkaitan Isu LGBT berbentuk seminar yang mensasarkan masyarakat awam termasuk pelajar- pelajar sekolah, universiti awam dan swasta (UA/US), kaunselor sekolah/UA/US, ibu bapa, sukarelawan sosial Islam, staf kesihatan dan wakil NGO sosial Islam.

5. Selain itu, Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) juga telah

mengambil inisiatif menyantuni golongan ini dengan melaksanakan aktiviti temuseru (*outreach*) ke kawasan yang dikenalpasti serta mengajak mereka yang beragama Islam menyertai program rawatan dan pemulihan (*'Ilaj wa Syifa'*) secara sukarela iaitu Program Mukhayyam yang telah dilaksanakan semenjak tahun 2011 dengan kerjasama Jabatan Agama Islam Negeri-negeri (JAIN) dan Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO). Sehingga tahun 2019, seramai 1,480 orang komuniti LGBT yang beragama Islam telah menyertai Program Mukhayyam ini dengan menekankan lima (5) elemen penting iaitu kesedaran kerohanian, bimbingan fardhu ain, kesedaran kesihatan, motivasi diri serta aktiviti riadah.

6. JAKIM juga dengan kerjasama Yayasan Ihtimam Malaysia (YIM) telah menjadi rakan strategik kepada NGO Hijrah LGBT seperti Pertubuhan Hijrah Republique yang berpusat di Ampang dan Kedah, Usrah Iqraq di Putrajaya, Persatuan Insaf Pahang di Kuantan, My Hijrah My Adventure di Johor Bharu, Kifahuna Jemaa di Kelantan, T-Fitrah di Terengganu, Usrah Fitrah dan Pertubuhan Insan Permata Disayangi di Selangor. Mereka merupakan komuniti LGBT yang telah berhijrah dan kini melaksanakan aktiviti susulan selepas Program Mukhayyam JAKIM dengan kerjasama Jabatan Agama Islam Negeri-Negeri seperti usrah dan kelas pengajian, sebagai suatu bentuk sokongan dan bimbingan yang berterusan (*peer support*) kepada mereka yang masih terlibat dengan perlakuan LGBT, agar dapat melakukan perubahan secara konsisten dan berpanjangan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK LIM PAY HEN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Datuk Lim Pay Hen minta **MENTERI PERTANIAN DAN INDUSTRI MAKANAN** menyatakan apakah strategi baru bagi memastikan penyaluran bekalan makanan seperti sayur, daging, ikan, buah lebih terjamin serta tanaman seperti bunga lebih teratur terutama ketika krisis seperti wabak COVID-19 dan tidak berlaku sebarang langkah pembuangan hasil tanaman seperti di Cameron Highlands.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Tidak Dinafikan Bahawa Pandemik Covid-19 Telah Menyebabkan Gangguan Dalam Penyaluran Bekalan Makanan Terutamanya Pada Fasa Awal Pkp Sehingga Berlakunya Beberapa Kejadian Pembuangan Hasil Tanaman Seperti Di Cameron Highland. Bagi Memastikan Pengedaran Bekalan Makanan Yang Lebih Teratur Di Masa Hadapan Terutamanya Ketika Krisis, Kementerian Pertanian Dan Industri Makanan (Mafi) Telah Melaksanakan Beberapa Strategi Seperti Berikut:

i. Meningkatkan Kebolehcapaian Pengeluar Dan Pengguna Terus Ke Pasaran Runcit

Dalam Tempoh Pkp, Mafi Telah Membuka 80 Buah Pasar Segar Terkawal (Pst) Dan 66 Buah Pasar Nelayan Terkawal (Pnt) Bagi Menyediakan Luang Pemasaran Kepada Pengeluar Pertanian Dan Memastikan Bekalan Bahan Makanan Sampai Kepada Pengguna. Selain Itu, Mafi Turut Menjalinkan Kolaborasi Bersama Usahawan-Usahawan Peruncitan Di Bawah Program-Program Keusahawanan Mafi Seperti Usahawan Gerai Buah-Buahan Segar (Gbbs), Agrobazaar Rakyat (Abr), Agrobazaar Kedai Rakyat (Akr), Persatuan Nelayan Dan Pertubuhan Peladang. Melalui Kolaborasi Ini, Pengeluar Pertanian Dapat Memasarkan Hasil Pertanian

Mereka Terus Kepada Pengguna / Pasaran Runcit Dan Sekaligus Memendekkan Rantaian Pengedaran Makanan.

Selain Itu, Pusat-Pusat Operasi Fama Juga Melaksanakan Pembelian Terus Daripada Petani Dan Melaksanakan Kolaborasi Bersama Usahawan-Usahawan Kontrak Pemasaran. Fama Turut Mengaturkan Pasaran Dengan Membekalkan Hasil Tanaman Ke 11 Buah Pasaraya Seluruh Negara.

ii. Memperkasa Pemasaran Digital Sebagai Kaedah Pemasaran Alternatif

Kejadian Pembuangan Hasil Tanaman Berlaku Disebabkan Oleh Sekatan Perjalanan Dan Penutupan Beberapa Premis Pemborongan, Peruncitan Dan Sektor Hotel, Restoran Dan Katering. Bagi Mengatasi Isu Ini, Mafi Telah Meningkatkan Ketersediaan Produk Secara Dalam Talian Melalui Platform E-Dagang Agrobazaar Online, Nekmatbiz Dan Rocket Delivery Serta 'Market Place' Atau Kedai Maya Di Platform E-Dagang Swasta Seperti Agrobazaar Malaysia Dan Nekmat Official Store Di Platform Shopee. Selain Itu, Mafi Turut Menjalinkan Kerjasama Beberapa Platform E-Dagang Swasta Seperti Ourfarm@Airasia Dan Lokal Kita@Dropee Bagi Menggalakkan Pengeluar Pertanian Untuk Memasarkan Produk Mereka Di Platform-Platform Tersebut. Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat, Mafi Turut Bekerjasama Dengan Platform Tanahmu.Com Yang Dibangunkan Khusus Untuk Membantu Petani Di Cameron Highlands Memasarkan Produk Mereka Secara Atas Talian.

iii. Menambahbaik Infrastruktur Pemasaran

Melalui Inisiatif Prihatin, Kementerian Telah Menerima Peruntukan Untuk Menambahbaik Infrastruktur Pemasaran Seperti Pusat Pengumpulan, Pusat Pengedaran, Bilik Sejuk Dan Depoh Penyimpanan. Dengan Penambahbaikan Ini, Lebih Banyak Infrastruktur Pemasaran Akan Disediakan Di Seluruh Negara Untuk Memastikan Bekalan Makanan Yang Mencukupi Dapat Disediakan Dan Seterusnya Disalurkan Kepada Pengguna Dengan Lebih Berkesan.

iv. Memperkukuh Peranan Pertubuhan Peladang Dan Persatuan Nelayan

Pertubuhan Peladang (Pp) Dan Persatuan Nelayan (Pn) Memainkan Peranan Yang Penting Dalam Memastikan Bekalan Makanan Sampai Kepada Pengguna. Bagi Memastikan Perkara Ini, Kerajaan Telah Menyediakan Peruntukan Bagi Menggalakkan Penyertaan Pp Dan Pn Dalam Aktiviti Pemasaran Dan Penyaluran Bekalan Makanan. Antara Bantuan Yang Disediakan Termasuklah Pembelian Kemudahan Logistik Pengangkutan Dan Pengedaran, Bantuan Modal Pusingan Serta Pembangunan Aplikasi/Sistem Digital.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN SURESH SINGH A/L RASHPAL
SINGH
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Suresh Singh a/l Rashpal Singh minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan bilangan warganegara Malaysia yang telah kehilangan pekerjaan setakat Julai 2020 dan apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan untuk menolong/ membantu mereka untuk mendapatkan peluang pekerjaan/ perniagaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Pandemik COVID-19 telah memberi kesan kepada lanskap ekonomi serta pasaran pekerjaan di Malaysia. Antara cabaran utama yang dihadapi oleh negara ialah peningkatan kadar pengangguran kesan daripada kehilangan pekerjaan semasa pandemik ini.
2. Jumlah penganggur yang direkodkan pada Jun 2020 adalah seramai 773,200 orang iaitu peningkatan sebanyak 48.3% berbanding 521,400 orang pada bulan sama pada tahun 2019. Data terkini oleh DOSM menunjukkan bahawa kadar pengangguran Malaysia menurun kepada 4.9% pada Jun 2020 (berbanding 5.3% pada Mei 2020).
3. Berdasarkan Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM), kadar pengangguran bagi suku tahun kedua 2020 adalah 5.1% iaitu seramai 791,800, manakala kadar pengangguran suku tahun pertama 2020 ialah 3.5% iaitu seramai 546,600 orang. Data Kementerian menunjukkan jumlah pemberhentian pekerja yang dilaporkan oleh Sistem Insurans Pekerjaan (SIP) PERKESO adalah seramai 76,147 orang sehingga 28 Ogos 2020.
4. Pada 5 Jun 2020, YAB Perdana Menteri telah mengumumkan Pelan Jana Semula Ekonomi Negara (PENJANA) yang bertujuan melindungi pekerjaan dan meningkatkan kemahiran. Antara inisiatif yang diperkenalkan adalah seperti berikut:

- (i) memperkenalkan *Employment Retention Programme* (ERP) iaitu bantuan kewangan segera sebanyak RM600 sebulan melalui majikan bagi setiap pekerja yang diminta bercuti tanpa gaji (CTG) akibat penularan COVID-19. Sehingga 15 Jun 2020, seramai 340,252 orang pekerja yang diberikan notis Cuti Tanpa Gaji telah menerima manfaat menerusi ERP yang melibatkan bayaran sebanyak RM210.47 juta.
- (ii) Kedua, memperkenalkan Program Subsidi Upah (PSU) untuk membantu majikan yang terkesan supaya dapat meneruskan operasi syarikat serta mengelakkan pekerja hilang pekerjaan yang melibatkan pengagihan dana Kerajaan berjumlah RM13.8 billion.

Sehingga 28 Ogos 2020, PERKESO telah menerima sejumlah 330,050 permohonan daripada majikan. Seramai 2,707,816 orang pekerja yang menerima manfaat daripada bantuan Program Subsidi Upah (PSU) melibatkan pembayaran sejumlah RM9.48 bilion.

5. Bantuan Program Subsidi Upah adalah berdasarkan kepada saiz perusahaan seperti berikut:

- (a) Pertama untuk majikan yang menggaji 75 orang pekerja dan ke bawah, kadar bayaran subsidi upah adalah RM1,200 sebulan bagi setiap pekerja;

(b) Manakala untuk majikan yang menggaji antara 76 hingga 200 orang pekerja, kadar bayaran subsidi upah adalah RM800 sebulan bagi setiap pekerja;

(c) Seterusnya bagi majikan yang menggaji 201 orang pekerja dan ke atas, kadar bayaran subsidi upah adalah RM600 sebulan bagi setiap pekerja.

6. Sejumlah RM1.5 billion diperuntukkan untuk Program Insentif Pengambilan Pekerja dan Bantuan Latihan. Program ini merangkumi insentif pengambilan pekerja, peningkatan kemahiran pekerja dan penganggur, bantuan perpindahan, dan kerjasama dengan agensi pekerjaan swasta sehingga tempoh 6 bulan.

7. Kementerian melalui Pembangunan Sumber Manusia Berhad (PSMB), telah melancarkan Inisiatif PENJANA HRDF pada 22 Jun 2020. Lima (5) skim diperkenalkan iaitu *Place and Train*, *B40 Development*, *SME Development*, *Industry Revolution 4.0* dan Gerak Insan Gemilang (GIG).

8. *Place and Train* memberi jaminan penempatan pekerjaan sekurang-kurangnya 12 bulan kepada pelatih sejurus menamatkan latihan. Setakat 21 Ogos 2020, seramai 17,535 orang termasuk golongan belia telah berjaya mendapat penempatan pekerjaan dengan bantuan kewangan diluluskan berjumlah RM68.33 juta dengan tawaran gaji bermula daripada RM1,500 sebulan.

9. *Skim Gerak Insan Gemilang (GIG)* pula membolehkan pelatih menceburi dan menjana pendapatan di dalam sektor ekonomi gig setelah

menamatkan latihan. Pelatih akan diberikan kemahiran dan pengetahuan yang relevan bagi menyediakan mereka dengan persekitaran ekonomi gig ini. Setakat 21 Ogos 2020, seramai 3,470 pelatih telah diluluskan dengan bantuan kewangan berjumlah RM14.87 juta.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN WAYTHA MOORTHY A/L
PONNUSAMY
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Waytha Moorthy a/l Ponnusamy minta **PERDANA MENTERI** menyatakan berapakah jumlah rakyat Malaysia yang berdaftar di bawah sistem eKasih dan daripada jumlah ini berapa ramai masyarakat India dan Orang Asli yang didaftarkan. Apakah usaha Kerajaan untuk mendapatkan data kaum India dan Orang Asli yang masih tertinggal dan terpinggir daripada pendaftaran eKasih.

JAWAPAN

**[YB DATUK SERI MOHD REDZUAN BIN MD. YUSOF, MENTERI DI
JABATAN PERDANA MENTERI (TUGAS-TUGAS KHAS)]**

Tuan Yang Dipertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Kerajaan telah membangunkan Sistem eKasih sebagai pangkalan data kemiskinan nasional yang bertujuan untuk mendaftarkan golongan miskin di Malaysia dan mengklasifikasikannya kepada kategori Miskin Tegar atau Miskin berdasarkan Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) semasa melalui proses verifikasi di lapangan. Kriteria penetapan kategori kemiskinan adalah bergantung kepada jumlah pendapatan perkapita isi rumah dan berasaskan kepada formula perkiraan yang telah disediakan oleh Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri (UPE, JPM) dan juga Jabatan Perangkaan Malaysia melalui Penyiasatan Pendapatan Isi Rumah 2016 ataupun *Household Income Survey* 2016.
2. Statistik kemiskinan sehingga 15 Ogos 2020, merekodkan seramai 181,871 Ketua Isi Rumah (KIR) telah berdaftar dengan Sistem eKasih di seluruh Malaysia dan daripada jumlah tersebut seramai 5,819 KIR terdiri daripada masyarakat India dan 177 KIR daripada masyarakat Orang Asli. Untuk makluman, Orang Asli yang berdaftar ini merupakan kumpulan yang tinggal di luar perkampungan Orang Asli sahaja, manakala masyarakat dalam perkampungan Orang Asli

adalah berada di bawah pentadbiran dan pengurusan Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA).

3. Bagi memastikan masyarakat India dan Orang Asli tidak tercicir daripada mendaftar dalam Sistem eKasih dan menerima bantuan di bawah program kesejahteraan rakyat oleh Kerajaan, Unit Penyelarasan Pelaksanaan, Jabatan Perdana Menteri (ICU JPM) telah mengadakan sesi libat urus bersama pihak Unit Transformasi Masyarakat India Malaysia (MITRA) dan JAKOA bagi memperhalus kerjasama serta skop peranan masing-masing. Untuk itu, semakan silang data dengan pihak MITRA dan JAKOA telah dilaksanakan bagi membantu masyarakat India dan Orang Asli yang layak didaftarkan dalam Sistem eKasih berdasarkan Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) semasa.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK LIM PAY HEN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Lim Pay Hen minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah langkah kerajaan untuk membantu Felda Global Ventures Holdings Berhad yang masih disenaraihitamkan oleh 'Roundtable on Sustainable Palm Oil' (RSPO) akibat piawaian tenaga buruh yang rendah.

JAWAPAN

**[YB DATO' SRI MUSTAPA BIN MOHAMED, MENTERI DI JABATAN
PERDANA MENTERI (EKONOMI)]**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Pertama, setelah mendapat kelulusan dari pemegang saham pada 5 Julai 2018, Felda Global Ventures Holdings Berhad telah pun menukar namanya kepada **FGV Holdings Berhad (FGV)**.
2. Kedua, FGV mempunyai 68 kompleks kilang sawit dimana 33 kompleks telah mendapat pensijilan "Roundtable on Sustainable Palm Oil" (RSPO). RSPO bukan menyenaraihitamkan FGV tetapi menggantung semula pensijilan RSPO untuk satu kompleks FGV di Serting, Negeri Sembilan pada 13 Januari 2020. Dalam pada itu, RSPO turut menghentikan proses pensijilan yang sedang dijalankan bagi 35 kompleks yang lain.
3. Keputusan ini adalah kesinambungan daripada penggantungan pensijilan bagi Kompleks Serting FGV oleh RSPO pada bulan November 2018 yang dibuat berdasarkan beberapa amalan yang dikatakan tidak memenuhi piawaian RSPO.
4. Sejak November 2018, FGV telah mempertingkatkan usaha untuk menambahbaik amalan perburuhan di seluruh ladang dan kilangnya

melalui pelbagai langkah dan inisiatif. Antara langkah-langkah tersebut adalah seperti berikut:

- i. Meminda Dasar Kelestarian Kumpulan FGV (*Group Sustainability Policy*) bagi memperkukuhkan, antara lainnya, aspek hak asasi manusia.
- ii. Menerima pakai Garis Panduan dan Prosedur Bagi Pengambilan Pekerja Migran secara Bertanggungjawab.
- iii. Bekerjasama dengan International Organization for Migration (IOM) dan Earthworm Foundation dalam projek yang bertujuan memperkukuhkan proses pengambilan pekerja migran.
- iv. Menjadi anggota kepada Fair Labor Association (FLA) yang merupakan badan antarabangsa yang memperjuangkan hak-hak pekerja. Melalui program bersama FLA, FGV telah membangunkan satu pelan tindakan jangka panjang untuk menambah baik amalan perburuhan FGV.
- v. Membina perumahan baru untuk pekerja di ladang FGV yang setakat ini menelan belanja sebanyak RM345,500,00.00
- vi. Menubuhkan One-Stop Centre bagi pengurusan pekerja migran di Gemencheh, Negeri Sembilan, dan juga di negara sumber - Lombok, Indonesia; serta Chennai dan Kolkota, India.
- vii. Terjemahan kontrak pekerja bagi memastikan pekerja migran memahami terma dan kandungan kontrak pekerja.

5. Namun demikian, RSPO menggantung semula pensijilan kompleks Serting dan menggantung proses pensijilan 35 kompleks yang lain atas beberapa sebab, yang mana sebab utama adalah berkaitan pekerja-pekerja di ladang FGV di Sabah yang tidak memiliki dokumen tetapi telah didaftarkan di bawah program regularisasi yang diperkenalkan oleh Kerajaan Negeri Sabah. RSPO berpendirian bahawa kewujudan pekerja di FGV yang sedang dalam proses regularisasi merupakan suatu ketidakpatuhan terhadap piawaian RSPO. Pendirian ini menunjukkan bahawa RSPO tidak memahami keadaan demografi di Sabah yang begitu unik yang perlu dilihat dalam konteksnya tersendiri. Tambahan, isu pekerja yang menjalani proses regularisasi di Sabah bukan sahaja melibatkan FGV tetapi juga syarikat pengeluar-pengeluar minyak kelapa sawit yang lain dan tidak terkecuali, golongan pekebun kecil. Keputusan RSPO juga akan memberi kesan kepada industri sawit di Sabah.
6. Pada bulan April 2020, FGV telah membuat rayuan ke atas keputusan RSPO tersebut. Walau bagaimanapun, rayuan FGV telah ditolak oleh Panel Aduan RSPO atas sebab berkaitan prosedur. Panel Aduan RSPO menyatakan bahawa keputusan bulan Januari 2020 tidak boleh dirayu kerana ia merupakan satu bentuk hukuman atau 'sanction'. FGV mempunyai pandangan yang berbeza mengenai perkara ini dan akan mengadakan perjumpaan dengan pihak RSPO bagi membincangkan perkara ini.
7. Memandangkan isu ini melibatkan kepentingan negara yang harus dilindungi, Kerajaan juga akan membincangkan hal ini dengan pihak

NO SOALAN: 50

RSPO bagi memastikan ianya dapat ditangani bersama secara berkesan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS 2020**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MOHD YUSMADI BIN MOHD
YUSOFF
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Mohd Yusmadi Bin Mohd Yusoff minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan pendirian dan tindakan Kerajaan di dalam kes MH17 mengambil kira perkembangan terbaru tindakan undang-undang oleh Kerajaan Belanda ke Mahkamah Kesatuan Eropah.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Senator Mohd Yusmadi Bin Mohd Yusoff di atas pertanyaan yang dikemukakan.

Tuan Yang di-Pertua,

2. Malaysia sentiasa berpendirian teguh dan komited dalam usaha ke arah memastikan keadilan untuk semua mangsa, keluarga mangsa dan pihak-pihak yang terlibat dalam tragedi nahas penerbangan MH17. Dalam hal ini, Malaysia menyambut baik permulaan perbicaraan mahkamah ke atas empat (4) orang suspek dalam kes menembak jatuh pesawat MH17 yang sedang berjalan di Mahkamah Daerah The Hague, Belanda.

3. Malaysia menekankan bahawa pentingnya proses perundangan yang telus dan berkredibiliti, berdasarkan prinsip '*rule of law*' agar keadilan dapat ditegakkan. Sehubungan ini, Malaysia tidak akan menuding jari kepada mana-mana individu atau negara berkenaan isu ini, sehingga mahkamah selesai meneliti dan memeriksa semua bukti-bukti yang dikemukakan oleh kesemua pihak.

Tuan Yang di-Pertua,

4. Merujuk kepada tindakan undang-undang yang diambil oleh Kerajaan Belanda ke Mahkamah Kesatuan Eropah pada Julai 2020, di mana pihak

NO SOALAN: 51

Belanda telah membuat pertuduhan terhadap Persekutuan Rusia kerana melanggar Artikel 2, 3, dan 13 Konvensyen Eropah mengenai Hak Asasi Manusia (ECHR), ianya merupakan suatu tindakan antara negara (*Inter-State action*) di antara Belanda dan Persekutuan Rusia dan bukannya mandat daripada Pasukan Penyiasatan Bersama (JIT) yang dianggotai oleh Malaysia, Belanda, Australia, Belgium dan Ukraine. Selain itu, Malaysia juga bukan merupakan ahli anggota Majlis Eropah dan tidak terlibat secara langsung dengan Konvensyen tersebut.

5. Dalam hal ini, Malaysia akan sentiasa berlandaskan kepada hala tuju JIT serta keputusan mahkamah yang sedang berlangsung di The Hague, Belanda. Malaysia juga akan terus memberikan bantuan dan sokongan yang tidak berbelah bahagi kepada pihak JIT dalam usaha untuk mencari keadilan terhadap mangsa, keluarga mangsa dan pihak-pihak yang terlibat dalam nahas pesawat MH17.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MANOLAN BIN MOHAMAD
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Manolan Bin Mohamad minta **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR** menyatakan apakah kerjasama yang diambil dengan kerajaan negeri khususnya di bawah pemerintahan Perikatan Nasional untuk mewartakan tanah adat dan kawasan masyarakat Orang Asli.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, Akta Orang Asli 1954 (Akta 134), kawasan Orang Asli atau kawasan masyarakat Orang Asli boleh ditakrifkan sebagai mana-mana kawasan yang diduduki kebanyakannya atau hanya oleh Orang Asli yang belum lagi diisytiharkan sebagai rizab orang Asli di bawah Seksyen 7 (Akta 134), maka Pihak Berkuasa Negeri (PBN) boleh melalui pemberitahuan dalam warta sebagai suatu kawasan Orang Asli dan boleh mengisytiharkan kawasan itu untuk dibahagikan kepada satu atau lebih kanton Orang Asli.

Maka JAKOA memainkan peranan dalam melaksanakan kerja-kerja ukur bagi tujuan permohonan pewartaan sama ada di bawah Seksyen 62 Kanun Tanah Negara (Akta 56) atau di bawah Seksyen 7 Akta 134. Sehingga kini seluas 32,839 hektar tanah Orang Asli yang telah diwartakan. Seluas 74,838 hektar dalam tindakan permohonan pewartaan kepada Pihak Berkuasa Negeri berkaitan.

JAKOA sentiasa berkerjasama dengan Pihak Berkuasa Negeri (PBN) dan menjaga hubungan baik dalam menjaga kepentingan masyarakat Orang Asli tanpa mengira Kerajaan yang memerintah mengikut perundangan dan dasar sedia ada Kerajaan Negeri.

Berkaitan tanah adat yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat, pada ketika ini tiada mana-mana perundangan bertulis yang sedang berkuat kuasa mengiktiraf tanah adat Orang Asli di Semenanjung Malaysia. Perundangan yang menyentuh tanah adat adalah bagi tanah adat di

Sarawak yang sememangnya termaktub dalam Kanun Tanah Negeri Sarawak dan di Sabah di bawah Ordinan Tanah Sabah. Penggunaan Istilah 'tanah adat' di Semenanjung selama ini hanya terdapat dalam Enakmen Tanah Adat Negeri Sembilan dan Ordinan Tanah Adat Melaka yang selari dengan Perkara 90 Perlembagaan Persekutuan.

Menyedari tuntutan dan kepentingan tanah adat kepada masyarakat Orang Asli di Semenanjung, Kerajaan melalui Bahagian Hal Ehwal Undang-undang, Jabatan Perdana Menteri (BHEUU, JPM) akan menjalankan kajian sosial dan definisi Tanah Adat mengikut rumpun kaum Orang Asli di setiap negeri. Ini penting agar tafsirannya dapat dikenal pasti dan dirundingkan di peringkat Negeri untuk pemahaman serta keseragaman terlebih dahulu.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ADRIAN BANIE LASIMBANG
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Adrian Banie Lasimbang minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sebab kenapa semua kes pertuduhan rasuah terhadap mantan Ketua Menteri Sabah Tan Sri Musa Aman digugurkan walaupun terdapat kes seorang ahli perniagaan dari Sabah yang terkait dengan kes ini telah dijatuhkan hukuman di Hong Kong.

JAWAPAN

**[YB DATO' TAKIYUDDIN BIN HASSAN, MENTERI DI JABATAN
PERDANA MENTERI (PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)]**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Peguam Negara melalui Kenyataan Media pada 9 Jun 2020 telahpun menjelaskan mengenai tindakan yang diambil berhubung dengan kes PP v Tan Sri Musa Aman. Berdasarkan Fasal (3) Perkara 145 Perlembagaan Persekutuan, keputusan untuk memulakan, menjalankan, atau memberhentikan apa-apa prosiding bagi sesuatu kesalahan merupakan budi bicara Peguam Negara.
2. Tindakan menarik balik pendakwaan terhadap bekas Ketua Menteri Sabah, Tan Sri Musa Aman dibuat selaras dengan peruntukan tersebut setelah membuat pertimbangan atas perkara-perkara yang berikut:
 - (a) penerimaan representasi yang dikemukakan kepada Jabatan Peguam Negara pada 13 Mei 2020 memohon agar pendakwaan tdak diteruskan dan ditarik balik serta satu affidavit sokongan yang telah difailkan di Mahkamah pada 5 Jun 2020;
 - (b) keterangan dokumentar syarikat dan perbankan yang dijangka tidak dapat diperoleh secara Permohonan Bantuan Bersama dalam Perkara Jenayah (*Mutual Legal Assistance*).

Jabatan Peguam Negara dimaklumkan oleh pihak *Department of Justice* Hong Kong bahawa syarikat dan bank di Hong Kong hanya dikehendaki menyimpan rekod selama tempoh tujuh (7) tahun dan berkemungkinan besar syarikat dan bank tersebut tidak lagi memiliki rekod atau dokumen berkenaan;

- (c) saksi-saksi utama telah meninggal dunia, mengalami masalah kesihatan yang serius atau tidak lagi berada di Malaysia; dan
 - (d) *Independent Commission Against Corruption Hong Kong* telah memaklumkan melalui surat bertarikh 22 Disember 2011 yang menyatakan siasatan mereka terhadap Tan Sri Musa Aman telah lengkap dan berdasarkan fakta-fakta yang diketahui tiada tindakan siasatan lanjut akan dijalankan.
3. Setelah Jabatan Peguam Negara meneliti dan mengkaji keseluruhan keterangan bagi kes tersebut, berpandangan bahawa pendakwaan adalah tidak wajar diteruskan, dan memutuskan untuk tidak membuat rayuan terhadap pembebasan sepenuhnya yang diputuskan oleh Mahkamah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' ISA BIN AB. HAMID
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Dato' Isa Bin Ab. Hamid minta **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR** menyatakan adakah JAKOA ada atau telah membuat laporan dan kajian dibuat terhadap Komuniti Orang Asli seperti Desa Temuan, Desa Kemendul dan Kg Air Kuning, di Selangor yang hidup di kawasan bandar raya yang terancam dengan masalah sosial, kelangsungan segi seni dan budaya serta, daya saing yang tidak dinamik dengan cabaran semasa dan masa depan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Penempatan Orang Asli di Desa Temuan, Desa Kemandol dan Kg Air Kuning di Selangor merupakan perkampungan Orang Asli yang telah dibangunkan semula dengan kemudahan infrastruktur. Pembangunan semula ini merupakan kerjasama di antara syarikat swasta dengan pihak Kerajaan Negeri.

Untuk makluman Dewan Yang Mulia,

Sebelum projek pembangunan dilaksanakan, Kajian Penilaian Kesan Kepada Alam Sekeliling (EIA) dan Kajian Penilaian Impak Sosial (SIA) bagi melihat kesan pembangunan terhadap alam sekitar dan penduduk masyarakat Orang Asli yang terlibat merupakan syarat wajib yang perlu dilaksanakan oleh syarikat pemaju.

Dalam hal ini, kerajaan mengambil berat akan keperluan berikut dan memastikan syarikat perunding yang telah dilantik untuk melaksanakan kajian SIA khususnya untuk mendapatkan maklumbalas secara terus dengan masyarakat Orang Asli yang terkesan dengan projek pembangunan yang bakal dilaksanakan. Sebagai contohnya, kemudahan rumah, infrastruktur dan pampasan yang diterima oleh ketiga-tiga penduduk kampung di atas adalah hasil rundingan dan kajian yang telah dilaksanakan oleh syarikat perunding yang telah dilantik.

Tuan Yang di-Pertua,

JAKOA sentiasa memberikan kerjasama dan komitmen yang tinggi dengan penyelidik dalam dan luar negara. Telah ramai penyelidik terutamanya dari Universiti Awam yang telah melaksanakan kajian kesan pembangunan terhadap sosial, ekonomi dan budaya masyarakat Orang Asli yang tinggal di kawasan bandar raya.

Berdasarkan kajian-kajian yang telah dilakukan oleh pelbagai pihak didapati memang telah lama timbul kesedaran dalam masyarakat Orang Asli mengenai kepentingan pembangunan itu secara tidak langsung. Pembangunan yang dijalankan ke atas mereka merangkumi aspek kemudahan, keperluan asas dan infrastruktur seperti jalanraya dan ekonomi yang berbentuk 'order' baru yakni dengan penggunaan wang sebagai pegantara.

Sebagai contohnya, kajian yang dilaksanakan oleh Univeristi Teknikal Malaysia (UTeM) pada tahun 2015 membuktikan bahawa lebih 60 peratus penghuni di Desa Temuan mahu tinggal kekal di Desa Temuan. Apa yang diinginkan oleh Orang Asli adalah kerajaan melaksanakan lebih banyak program pembangunan sosioekonomi, eko pelancongan, pembangunan kapasiti dan peningkatan tahap pendidikan agar masyarakat Orang Asli terus dinamik dengan cabaran semasa dan masa depan.

Hasil-hasil kajian ini telah dijadikan panduan kepada JAKOA dalam perancangan dan pelaksanaan program pembangunan sosioekonomi masyarakat Orang Asli serta penggubalan Pelan Pembangunan Nasional Orang Asli (PPNOA). JAKOA juga akan memastikan sebelum

sesebuah pembangunan semula dilaksanakan terhadap penempatan Orang Asli pada masa akan datang, elemen semula jadi seperti kawasan bercucuk tanam, kawasan ritual dan sungai diambil kira dalam perancangan pembangunan supaya sosiobudaya masyarakat Orang Asli terus terpelihara. Selain itu juga, program eko pelancongan di penempatan Orang Asli turut diberi perhatian oleh JAKOA kerana hasil kajian yang dilaksanakan oleh Universiti Tun Hussein Onn Malaysia pada tahun 2019 telah membuktikan bahawa implikasi daripada aktiviti pelancongan telah menunjukkan impak positif terhadap peningkatan sosioekonomi dan kelangsungan budaya bagi generasi akan datang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK HAJI ISMAIL BIN IBRAHIM
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Datuk Haji Ismail Bin Ibrahim minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan jumlah kompleks sukan atau "venue" di seluruh Parlimen atau Dewan Undangan Negeri serta sejauh mana peruntukan selenggaraan diberikan untuk memastikan ianya berfungsi dengan baik.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Kementerian Belia dan Sukan melalui Jabatan Belia dan Sukan Negara (JBSN) telah dipertanggungjawab untuk mengawal selia **14 Kompleks Belia dan Sukan (KOMBES), 17 Kompleks Rakan Muda (KRM), 16 Kompleks Sukan Komuniti (KSK)** dan **5 Kompleks Sukan** yang baru meliputi seluruh parlimen atau Dewan Undangan Negeri (DUN).
2. Pada tahun 2020, sebanyak RM4 juta telah diperuntukan bagi menyelenggara 52 kompleks tersebut. Namun demikian, atas faktor kekangan peruntukan, kompleks yang mempunyai kerosakan kritikal dan mencatat kadar penggunaan yang tinggi diberi keutamaan untuk diselenggara.
3. Di bawah RMKe – 11 sebanyak RM272,442,500 telah diperuntukkan untuk kerja naik taraf di 39 buah kompleks bagi memastikan kompleks ini sentiasa diselenggara dan berfungsi dengan baik.
4. Kerja-kerja naik taraf ini akan dijalankan secara berterusan dan peruntukan penyelenggaraan serta peruntukan tambahan telah dipohon di bawah RMKe – 12.

NO SOALAN: 55

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ALAN LING SIE KIONG
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Alan Ling Sie Kiong minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan berapa lama tempoh kontrak jururawat dan pegawai perubatan kontrak yang ditugaskan untuk membantu Kementerian mendepani pandemik COVID-19 di negara ni sejak tempoh Perintah Kawalan (PKP) dan adakah akan ada jaminan peluang pekerjaan untuk mereka selepas tamat kontrak perkhidmatan tersebut.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) telah melantik petugas kesihatan secara kontrak bagi memenuhi keperluan perkhidmatan khususnya dalam usaha menangani dan membendung penularan wabak COVID-19. Pelantikan dibuat merangkumi pelbagai skim perkhidmatan seperti Jururawat, Pegawai Sains (Mikrobiologi), Pegawai Sains (Biomedikal), Pegawai Sains (Kimia Hayat), Penolong Pegawai Perubatan dan Juruteknologi Makmal Perubatan. **Tempoh kontrak yang ditawarkan adalah selama satu (1) tahun.**
2. Selain itu, Kerajaan juga telah meluluskan permohonan KKM untuk menawarkan **pelanjutan tempoh kontrak iaitu selama enam (6) bulan** kepada Pegawai Perubatan (Gred UD41), Pegawai Pergigian (Gred UG41) dan Pegawai Farmasi (Gred UF41) yang telah menamatkan khidmat wajib bagi menyokong usaha Kementerian Kesihatan dalam memastikan kesinambungan penyampaian perkhidmatan di fasiliti kesihatan di seluruh negara.

Tuan Yang di-Pertua,

3. Tertakluk kepada faktor kekosongan jawatan, pertimbangan pelantikan tetap dibuat secara berasingan dari semasa ke semasa, mengambil kira pegawai memenuhi syarat pelantikan dan merit yang

ditetapkan serta diperakukan oleh Jawatankuasa Penilaian untuk dilantik tetap.

4. Selain peluang pelantikan secara tetap yang diberikan di Kementerian Kesihatan, pegawai juga berpeluang untuk memohon pekerjaan di agensi awam yang lain seperti hospital-hospital universiti awam dan juga di sektor swasta dan syarikat yang memerlukan pekerja yang mempunyai pengetahuan dan kemahiran dalam bidang kesihatan seperti makmal perubatan swasta, syarikat farmaseutikal dan lain-lain.

Sekian, terima kasih.

NO SOALAN: 57

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN RAJ MUNNI BINTI SABU
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Puan Raj Munni Binti Sabu minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sama ada Kerajaan akan meneruskan inisiatif Kerajaan dahulu menjadikan hari Jumaat sebagai hari penggunaan tulisan jawi.

JAWAPAN

**[YB SENATOR DATUK DR. HAJI ZULKIFLI MOHAMAD AL-BAKRI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (HAL EHWAL AGAMA)]**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Tulisan jawi telah wujud sejak sekitar tahun 1300 M di Kepulauan Melayu. Perkembangannya amat berhubung kait dengan ketibaan Islam di negara ini. Oleh itu, tulisan jawi sentiasa menjadi warisan kebudayaan Malaysia, yang pernah menjadi pusat kesusasteraan dan pusat tamadun terulung di rantau Asia Tenggara.

Dalam merealisasikan hasrat tersebut, Jabatan Perdana Menteri telah melaksanakan perkara-perkara yang berikut:

1. Meneruskan pengisytiharan hari Jumaat sebagai hari penggunaan tulisan jawi, melibatkan semua jabatan dan agensi di bawah Jabatan Perdana Menteri (Hal Ehwal Agama). Pekeliling telah diedarkan kepada semua jabatan dan agensi berkenaan pelaksanaan tersebut.
2. Penggunaan tulisan jawi dalam segala penulisan-penulisan di media sosial rasmi Menteri, Timbalan Menteri serta jabatan-jabatan dan agensi-

NO SOALAN: 57

agensi di bawah Jabatan Perdana Menteri (Hal Ehwal Agama) pada setiap hari Jumaat.

3. Pemakaian tanda nama tulisan jawi pada setiap hari Jumaat kepada semua pegawai dan kakitangan Pejabat Menteri, Pejabat Timbalan Menteri serta jabatan dan agensi di bawah Jabatan Perdana Menteri (Hal Ehwal Agama). Tanda nama dalam tulisan jawi juga diberikan kepada semua ahli Jemaah Menteri sebagai usaha untuk meluaskan kempen tersebut di peringkat kementerian, jabatan serta agensi kerajaan yang lain.

4. Penggunaan 25% tulisan jawi dalam segala poster-poster dan bahan penerbitan yang dikeluarkan oleh Pejabat Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Hal Ehwal Agama), Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) serta jabatan-jabatan dan agensi-agensi.

5. Penggunaan tulisan jawi di kepala surat rasmi (*letterhead*) Pejabat Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Hal Ehwal Agama), jabatan-jabatan dan agensi-agensi.

6. Pertandingan penulisan khat dan jawi kepada masyarakat umum yang akan dilaksanakan oleh JAKIM dan YADIM.

Diharapkan dengan usaha pemerkasaan ini, khazanah tulisan jawi akan terus terpelihara dan kekal sebagai warisan dari zaman ke zaman. Tulisan jawi bukan hak eksklusif Melayu atau Islam, tetapi ia merupakan warisan semua rakyat Malaysia

NO SOALAN: 57

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ADRIAN BANIE LASIMBANG
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Adrian Banie Lasimbang minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan apakah status perlaksanaan projek Pan Borneo di Sabah mengikut fasa dan pakej-pakej yang telah diluluskan dan apakah tindakan yang diambil untuk mempercepatkan perlaksanaannya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Seperti yang Ahli Yang Berhormat Senator sedia maklum, Projek Lebuhraya Pan Borneo Sabah merupakan inisiatif berterusan Kerajaan untuk menambahbaik jaringan infrastruktur jalan raya di Sabah dan Sarawak yang dilaksanakan secara berfasa. Secara keseluruhan, status kemajuan Fasa 1 Projek Lebuhraya Pan Borneo Sabah sehingga Ogos 2020 adalah 36% bagi 11 pakej kerja yang sedang dilaksanakan dengan status kemajuan mengikut pakej-pakej tersebut antara 10% hingga 69%.

Manakala, tiga (3) pakej kerja baharu dan satu (1) pakej kerja melibatkan laluan dari Tawau ke Semporna yang telah ditamatkan kontrak kini sedang ditender yang dijangka akan dimuktamadkan pada tahun ini, menjadikan keseluruhan 15 pakej kerja akan dilaksanakan pada RMKe-11. Pelaksanaan bagi baki 20 pakej kerja Fasa 1 Projek Lebuhraya Pan Borneo Sabah pula adalah tertakluk kepada kemampuan kewangan semasa Kerajaan untuk RMKe-12.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, Kerajaan hari ini Perikatan Nasional akan tetap menghormati keputusan Kerajaan terdahulu Pakatan Harapan untuk mengubah kaedah pelaksanaan Projek Lebuhraya Pan Borneo Sabah. Berikutan itu *mitigation plan* dan tindakan susulan berterusan sedang dilaksanakan bagi menambah baik kaedah pelaksanaan yang telah diputuskan sebelum ini bagi memastikan kelancaran dan kelangsungan Projek Lebuhraya Pan Borneo Sabah sebagai pemangkin pembangunan sektor sosio-ekonomi, perindustrian serta pelaburan di sepanjang jajaran projek tersebut.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR. AHMAD AZAM BIN HAMZAH
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Dr. Ahmad Azam Bin Hamzah minta **MENTERI KEWANGAN** menyatakan adakah pakej rangsangan yang diberikan oleh Kerajaan mampu memulihkan industri pelancongan negara.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Industri pelancongan merupakan antara penyumbang utama kepada pertumbuhan ekonomi negara dan dikenal pasti sebagai sumber utama pendapatan tukaran asing. Pada tahun 2018, Nilai Ditambah Kasar Industri Pelancongan meningkat 10% kepada RM220.6 bilion iaitu menyumbang 15.2% kepada KDNK dan 23.5% kepada jumlah guna tenaga.
2. Penularan pandemik COVID-19 telah memberi kesan yang ketara ke atas industri berkaitan pelancongan. Ketibaan pelancong asing menyusut dengan ketara dan trafik penumpang penerbangan merosot berikutan langkah-langkah sekatan perjalanan, pergerakan dan kuarantin oleh beberapa negara. Di samping itu, industri pelancongan tempatan juga terjejas akibat pelaksanaan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP). Sehubungan itu, pelbagai inisiatif telah diambil di bawah Pakej Rangsangan Ekonomi 2020 (PRE2020), Pakej Rangsangan Ekonomi Prihatin Rakyat (PRIHATIN), PRIHATIN PKS Tambahan dan Pelan Jana Semula Ekonomi (PENJANA) untuk membantu memulihkan ekonomi negara termasuk industri pelancongan. Antara inisiatif tersebut termasuk:

NO SOALAN: 59

- i. Membenarkan penangguhan bayaran ansuran bulanan cukai pendapatan bagi perniagaan yang terjejas dalam sektor pelancongan selama 6 bulan mulai 1 April 2020. Di samping itu, syarikat yang terjejas turut dibenarkan membuat pindaan anggaran keuntungan pada bulan ke-3 ansuran bagi tahun taksiran 2020 dengan mengambil kira prestasi perniagaan semasa;
- ii. Menyediakan diskaun sementara selama 6 bulan (mulai 1 April 2020 shingga 30 September 2020) sebanyak 15 peratus daripada bil elektrik secara bulanan bagi hotel, agensi pelancongan, syarikat penerbangan, pusat membeli belah, pusat konvensyen dan pameran;
- iii. Mengecualikan levi Tabung Pembangunan Sumber Manusia (HRDF) bagi hotel dan syarikat pelancongan.
- iv. Mengecualikan cukai perkhidmatan bagi hotel mulai bulan Mac hingga Ogos 2020;
- v. Menyediakan pemberian secara 'one-off' sebanyak RM600 kepada pemandu teksi, pemandu bas persiaran dan pemandu pelancong dan penarik beca yang berdaftar dan RM500 seorang kepada pemandu e-hailing;
- vi. Mengecualikan cukai pelancongan mulai 1 Julai 2020 hingga 30 Jun 2021;

- vii. Melanjutkan pengecualian cukai perkhidmatan untuk hotel sehingga 30 Jun 2021; dan
 - viii. Memberikan pelepasan cukai pendapatan individu sehingga RM1,000 ke atas perbelanjaan melancong dalam negara sehingga 31 Disember 2021.
3. Dalam pada itu, Kerajaan juga memberikan Kemudahan Bantuan Khas (*Special Relief Facility*, SRF) dengan peruntukan berjumlah 10 bilion, khusus untuk membantu Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) yang terkesan akibat daripada pandemik COVID-19. Selain itu, skim Pembiayaan Pelancongan PENJANA (PENJANA Tourism Financing, PTF) bernilai RM1 bilion telah diperkenalkan bertujuan membantu PKS dalam sektor pelancongan agar terus berdaya saing.

Tuan Yang di-Pertua,

4. Kelonggaran sekatan secara beransur-ansur mulai 8 Jun 2020 telah menampakkan peningkatan dalam aktiviti pelancongan domestik. Oleh itu, Kerajaan telahpun mengenalpasti pelbagai program bagi merancakkan lagi pelancongan domestik seperti aktiviti perhubungan awam rentas negeri (*Intra & Interstate PR Activation*) dengan syarikat-syarikat radio tempatan untuk mempromosikan tempat-tempat menarik di seluruh Malaysia, mempromosikan Kempen Cuti-Cuti Malaysia untuk menggalakkan rakyat melancong di dalam negara, dan

NO SOALAN: 59

menggunakan pelbagai platform bagi membantu industri memperbanyakkan tawaran pakej menarik kepada pengguna.

5. Berdasarkan langkah-langkah yang telah dan akan dilaksanakan, Kerajaan yakin industri pelancongan negara dijangka kembali pulih pada 2021 sejajar dengan unjuran pertumbuhan ekonomi negara yang lebih baik yang dijangka berkembang sekitar 5.5% dan 8%.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : PUAN LIM HUI YING
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Puan Lim Hui Ying minta **MENTERI PERTANIAN DAN INDUSTRI MAKANAN** menyatakan apakah usaha-usaha yang sedang dan akan dibuat oleh Kementerian dalam mendorong pengusahaan pertanian bandar (urban farming) di kawasan bandar.

JAWAPAN

Tuan Yang Dipertua,

Untuk makluamn Ahli Yang Berhormat,

1. Pelbagai usaha yang sedang dan akan dilaksanakan oleh Kementerian dalam mendorong pengusahaan pertanian bandar. Kementerian melalui Jabatan Pertanian Malaysia (DOA) telah melaksanakan Program Pertanian Bandar bermula pada tahun 2014. Program ini menawarkan insentif dalam bentuk *in-kind* seperti benih, baja dan peralatan kecil pertanian kepada peserta yang terlibat. Dalam tempoh Rancangan Malaysia ke 11 (RMK-11), peruntukan berjumlah RM 16,000,000 telah disalurkan bagi pelaksanaan program tersebut.
2. Selaras dengan usaha untuk membantu mengurangkan kos sara hidup penduduk bandar, DOA telah menjalinkan kerjasama strategik antara Kementerian, Jabatan, Agensi dan pihak berkuasa yang berkaitan bagi menggalakkan lebih ramai individu/komuniti terutama golongan B40 menyertai Program Pertanian Bandar.
3. LPP melalui Pertubuhan Peladang juga sedang giat dalam membangunkan pengusahaan pertanian bandar (urban farming) di kawasan bandar. Pada masa kini, terdapat Pertubuhan Peladang Negeri (PPN) dan Pertubuhan Peladang Kawasan (PPK) yang menjalankan projek yang berkonsepkan urban farming iaitu PPK Pengkalan Chepa, Kelantan dan juga PPK Kinabalu, Sabah dan PPN Kedah

4. MARDI turut menjalankan penyelidikan melalui pendekatan teknologi untuk memudahkan individu/komuniti menjalankan aktiviti pertanian bandar. Antaranya teknologi yang telah dikormesialkan adalah penyiraman sendiri (*self watering*) seperti *Self Watering Pot*, *Self Watering Bed*, *Multi Layer Self Watering*, *Canopytechture Self Watering*, *GreenKit* , *Verti-Farm*, *Plant Factory*, *Vertiplanter* , *Tropical UrBan Environment* dan *Plot* (TUBEPlot) dan *UrbanKit*.
5. Dalam usaha membantu mengurangkan kos sara hidup penduduk bandar selepas pasca pandemik COVID-19, Kementerian melalui Jabatan Pertanian telah diperuntukkan sebanyak RM10 juta di bawah Pelan Jana Semula Ekonomi (PENJANA).
6. Bagi merancakkan lagi aktiviti pertanian bandar, Jabatan Pertanian akan terus melaksanakan aktiviti pengembangan dan kerjasama strategik dengan syarikat-syarikat swasta yang berminat untuk terlibat sama dalam aktiviti pertanian bandar.
7. Bioeconomy Corporation akan melancarkan Program Pembangunan Komuniti. Melalui program ini, Bioeconomy Corporation bercadang untuk bekerjasama dengan badan-badan NGO tertentu untuk memberi latihan kepada golongan komuniti mengenai pertanian bandar. Program ini diharap dapat meningkatkan pendapatan atau setidak-tidaknya mengurangkan perbelanjaan dapur bulanan mereka.
8. Kempen yang berterusan sentiasa diadakan dari masa ke semasa melalui akhbar, radio, laman web, facebook dan media sosial lain

NO SOALAN: 60

supaya masyarakat bandar didedahkan kepada kepentingan menanam sendiri tanaman makanan terutamanya sayur-sayuran bagi mengurangkan kos hidup di bandar di samping boleh dijual hasil tanaman apabila terdapat lebihan pengeluaran.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK DONALD PETER MOJUNTIN
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Datuk Donald Peter Mojuntin minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan sejak kewujudan dokumen IMMI3 di Sabah, berapakah jumlah daripada kalangan pemegang-pemegang dokumen tersebut yang telah diberikan status pemastautin tetap dan status kewarganegaraan.

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, proses semakan silang antara agensi pengeluar dokumen di Sabah iaitu Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) yang mengeluarkan IMM13, Jabatan Ketua Menteri Sabah yang mengeluarkan Kad Burung-Burung dan Majlis Keselamatan Negara yang mengeluarkan Sijil Banci telah dilaksanakan pada tahun 2016. Hasil semakan silang tersebut mendapati jumlah keseluruhan pemegang induk bagi ketiga-tiga dokumen berkenaan adalah 136,055 orang. Jumlah tersebut merangkumi sebanyak 51,645 orang pemegang IMM13, 36,892 orang pemegang Kad Burung-Burung dan 47,518 orang pemegang Sijil Banci yang sah.

Merujuk kepada persoalan kedua Ahli Yang Berhormat berhubung isu Kad Pengenalan Pemastautin Tetap (MyPR), pengeluaran Kad Pengenalan MyPR yang berstatus Penduduk Tetap oleh Jabatan Pendaftaran Negara (JPN) adalah berdasarkan Subperaturan 5(3)(b), Peraturan-Peraturan Pendaftaran Negara 1990. Bagi mendapatkan Kad Pengenalan MyPR, pemohon perlu mempunyai pasport yang sah dan Permit Masuk yang dikeluarkan oleh Jabatan Imigresen Malaysia (JIM).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ISMAIL BIN YUSOP
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Tuan Ismail Bin Yusop minta **MENTERI KEWANGAN** menyatakan jumlah penerima bantuan PRIHATIN golongan B40 dan M40 yang berada di kawasan bandar dan pinggir bandar dan apakah perancangan Kerajaan bagi membantu golongan ini susulan keadaan ekonomi semasa yang membimbangkan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Dalam tempoh singkat, penularan wabak COVID-19 telah membawa impak yang meluas dan menjejaskan kehidupan rakyat dan aktiviti perniagaan. Dengan itu, YAB Perdana Menteri telah mengambil tindakan pantas dan proaktif dengan memperkenalkan PRIHATIN pada 27 Mac 2020, iaitu pakej rangsangan ekonomi yang terbesar dalam sejarah negara. Antara inisiatif PRIHATIN yang dapat membantu golongan B40 dan M40 termasuklah penangguhan atau moratorium bayaran pinjaman, pengurangan caruman KWSP, subsidi upah serta dana pinjaman mudah untuk PKS. Di samping itu, Kerajaan turut memperkenalkan Bantuan Prihatin Nasional (BPN) yang pertama kali mensasarkan bayaran bantuan kepada golongan M40 di samping B40. Kerajaan juga telah menambahbaik Bantuan Sara Hidup (BSH) kepada golongan B40. Keputusan ini diambil memandangkan impak COVID-19 yang menjejaskan segenap lapisan masyarakat.

Kerajaan telah menetapkan bayaran bantuan BPN antara RM500 hingga RM1,600 sebagai bantuan terutamanya untuk membantu meringankan kos sara hidup. Ini setelah mengambil kira bantuan lain yang diberikan oleh Kerajaan untuk mengurangkan tekanan aliran tunai isi rumah.

NO SOALAN: 62

Kerajaan kekal komited dalam memastikan semua bantuan Kerajaan adalah berkesan dan menepati kumpulan sasaran yang ditetapkan terutamanya golongan yang terjejas akibat COVID-19.

Secara keseluruhan, sejumlah RM11.14 bilion telah disalurkan kepada 10.6 juta penerima di bawah BPN. Data pecahan penerima BPN mengikut Negeri dalam peratusan adalah seperti berikut :

Negeri	% Kepada Jumlah Penerima
Selangor	15%
Johor	13%
Sarawak	10%
Perak	9%
Sabah	9%
Kedah	8%
Wilayah Persekutuan	7%
Kelantan	6%
Penang	6%
Pahang	5%
Terengganu	4%
Negeri Sembilan	4%
Melaka	3%

NO SOALAN: 62

Negeri	% Kepada Jumlah Penerima
Perlis	1%
Jumlah	100%

Pangkalan data BPN tidak mengandungi maklumat mengenai penerima yang tinggal di kawasan bandar atau pinggir bandar. Walaubagaimanapun, data penerima BPN/BSH telah pun dirakamkan di dalam pangkalan data LHDN dan data ini akan dikemaskini dari semasa ke semasa.

Memandang ke hadapan, Kerajaan akan menentukan agar golongan B40 dan M40 akan terus mendapat sokongan yang sewajarnya agar mereka mampu untuk berdikari di masa hadapan. Sokongan akan diperincikan di dalam Belanjawan 2021 yang akan diumumkan pada bulan November ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KE EMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN

DARIPADA : YB TUAN ZAIEDI SUHAILI

TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Zaiedi Suhaili minta **MENTERI PERTANIAN DAN INDUSTRI MAKANAN** menyatakan jumlah hasil pertanian dan perikanan utama di Sarawak serta sejauh mana Kerajaan Persekutuan menunjangi sektor tani dan perikanan sebagai satu keutamaan yang perlu diberi perhatian dalam membangun ekonomi Sarawak.

JAWAPAN

Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Sektor pertanian di Sarawak adalah terdiri daripada hasil pertanian bagi tanaman makanan seperti padi, buah, sayur-sayuran, rempah dan kontan manakala sektor perikanan di Sarawak terbahagi kepada tiga (3) iaitu dari perikanan tangkapan (*Captured Fisheries*), akuakultur dan perikanan darat.
2. Pada tahun 2019, hasil sektor pertanian di Sarawak di anggarkan sebanyak 465,203 tan metrik dengan sumbangan utama sektor pertanian di Sarawak adalah bagi tanaman padi dan buah-buahan.
3. Sektor perikanan pula menyumbang sebanyak 181,441.91 tan metrik pada tahun 2019. Sehingga tahun 2030, perancangan sektor perikanan di Sarawak adalah untuk meluaskan kawasan ternakan ikan di tasik empangan khususnya di Empangan Batang Ai, Bakun dan Bengoh serta memfokuskan kepada pengeluaran Ikan Tilapia dan udang.
4. Jumlah sumbangan eksport bagi tanaman makanan yang di Sarawak adalah dianggarkan berjumlah 3,791 tan metrik dengan anggaran nilai RM 14.03 juta manakala bagi hasil utama perikanan adalah bernilai RM 240 juta meliputi 318,852 tan metrik ikan dan udang laut segar, sejuk beku, produk hiliran serta 160,700 benih ikan hiasan.

5. Dalam Rancangan Malaysia Ke-11 (2016-2020), bagi mempergiatkan lagi pembangunan sektor pertanian di Sarawak, Kementerian ini telah menyalurkan peruntukan secara langsung berjumlah RM366.13 juta kepada Jabatan Pertanian Sarawak, Jabatan Perikanan Laut Sarawak, Jabatan Perkhidmatan Veterinar Sarawak, IADA Samarahan dan IADA Kalaka Saribas Bentong untuk melaksanakan program/projek seperti berikut:
- i. Program Pembangunan Tanaman Sayuran Dan Kontan
 - ii. Program Pembangunan Industri Padi
 - iii. Program Pembangunan Industri Kelapa
 - iv. Program Pembangunan Industri Buah - buahan
 - v. Program Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM)
 - vi. Pembangunan Zon Industri Akuakultur
 - vii. Naik Taraf Infrastruktur Institut Pertanian Sarawak untuk Pelaksanaan Latihan Kemahiran Pertanian.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN RAS ADIBA BINTI MOHD
RADZI
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Puan Ras Adiba binti Mohd Radzi minta **PERDANA MENTERI** menyatakan jumlah penglibatan OKU dalam perkhidmatan awam setakat ini serta apakah tindakan pihak Kementerian bagi menggalakkan dan meningkatkan penglibatan OKU dalam bidang-bidang ini.

JAWAPAN

**[YB DATO' TAKIYUDDIN BIN HASSAN, MENTERI DI JABATAN
PERDANA MENTERI (PARLIMEN DAN UNDANG-UNDANG)]**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga 21 Ogos 2020, seramai 3,598 anggota Orang Kurang Upaya (OKU) sedang berkhidmat dalam perkhidmatan awam dalam pelbagai bidang. Bilangan ini merupakan 0.28% daripada keseluruhan perkhidmatan awam. Pada tahun 2019, Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Malaysia (SPA) telah melantik seramai 61 OKU ke Perkhidmatan Awam. Manakala, bagi tempoh Januari sehingga Jun tahun 2020, seramai 44 OKU telah dilantik. Perincian pengisian pegawai OKU adalah seperti berikut:

KUMPULAN PERKHIDMATAN	JUMLAH
Pengurusan Tertinggi	5
Pengurusan & Profesional	1,117
Pelaksana	2,474
Tiada maklumat	2
JUMLAH KESELURUHAN	3,598

Berdasarkan rekod, dalam tempoh 5 tahun (2015 hingga Disember 2019), trend permohonan calon OKU adalah rendah berbanding jumlah keseluruhan permohonan iaitu secara puratanya sebanyak 0.40% bagi permohonan melalui SPA dan 0.26% bagi permohonan melalui Suruhanjaya Perkhidmatan Pelajaran (SPP). Purata peratusan

perlantikan pula dalam tempoh yang sama adalah sebanyak 0.43% bagi SPA dan 0.18% bagi SPP daripada jumlah keseluruhan calon dilantik.

Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 16 Tahun 2010 – “Pencapaian Dasar Satu Peratus Peluang Pekerjaan Dalam Perkhidmatan Awam Kepada Orang Kurang Upaya” menegaskan komitmen Kerajaan melalui langkah-langkah *affirmative* yang perlu diambil oleh suruhanjaya, kementerian serta agensi di bawah kementerian bagi mempercepat pencapaian dasar tersebut.

Dalam hal ini, SPA telah mengambil langkah mengenakan syarat kelayakan minimum kepada calon OKU berdasarkan syarat lantikan yang ditetapkan dalam skim perkhidmatan. Ini bermakna, calon OKU yang memenuhi syarat minima yang ditetapkan di dalam skim perkhidmatan akan dipanggil untuk menghadiri temu duga bagi jawatan yang dipohon. Pengecualian juga diberikan kepada calon OKU dari menduduki *Public Service Entry Exam* (PSEE) sebagai langkah menggalakkan penyertaan OKU dalam perkhidmatan awam. Ini menggambarkan bahawa walaupun beberapa kelonggaran telah disediakan semasa urusan pengambilan, bilangan calon OKU yang mencapai tahap kompetensi asas yang diperlukan masih rendah.

Bagi menggalakkan dan mempermudah semua calon memohon pekerjaan, termasuk juga calon-calon OKU, SPA telah menyediakan kemudahan seperti berikut:

- i) sistem pendaftaran pekerjaan secara atas talian (online);
- ii) calon-calon OKU boleh mengisi borang SPA8i di portal SPA pada bila-bila masa dan dimana-mana jua;

- iii) hebahan mengenai kekosongan sesuatu jawatan pula dibuat melalui portal SPA dan media-media sosial seperti *Facebook*; dan
- iv) melaksanakan Program Bersemuka termasuk membuka booth di program-program karnival kerjaya anjuran pelbagai pihak.

Disamping itu, JPA dengan kerjasama pelbagai pihak yang berkepentingan seperti SPA, SPP, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM), Kementerian Sumber Manusia (KSM), Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), Kementerian Pengajian Tinggi (KPT), Kementerian Kewangan (MoF) dan Kementerian Kerja Raya (KKR) sedang menambah baik pelan perancangan yang bersifat bersepadu dalam usaha meningkatkan penyertaan golongan OKU dalam Perkhidmatan Awam agar sasaran 1%, lebih mudah dan cepat dicapai. Antaranya langkah penambahbaikan yang dikenalpasti ialah:

- i. memfokuskan pengisian kepada 198 skim perkhidmatan yang berpotensi diisi oleh OKU;
- ii. menyediakan Garis Panduan Pemadanan Jawatan oleh KPWKM yang lebih menjurus kepada jawatan dan skop kerja berdasarkan ketidakupayaan pekerja OKU;
- iii. memperkukuhkan program kesedaran mengenai OKU iaitu *Disability Equality Training* (DET), peranan AKRAB (Rakan Pembimbing Perkhidmatan Awam) dan kaunselor jabatan bagi membantu dan memastikan pegawai OKU selesa dengan tugas, persekitaran kerja dan rakan sepejabat; dan
- iv. menambahbaik portal MaNIS (Sistem Maklumat Nasional Isu-Isu Sosial) di bawah kendalian KPWKM sebagai sumber rujukan kepada OKU dalam mencari peluang pekerjaan.

Kesimpulannya, Keberhasilan usaha memperluaskan peluang pekerjaan bagi OKU dalam sektor awam memerlukan penglibatan dan komitmen padu semua pihak yang berkepentingan. Ini termasuklah aspek memantapkan program pembangunan kapasiti OKU ke arah meningkatkan kemahiran, keyakinan diri dan tahap kebolehgajian calon. Pihak persatuan dan NGO juga perlu berganding bahu dan bekerjasama dengan kementerian berkaitan dalam memastikan OKU yang berupaya untuk bekerja diberikan latihan dan kemahiran asas pekerjaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' RAJA KAMARUL BAHRIN SHAH BIN
RAJA AHMAD
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Dato' Raja Kamarul Bahrin Shah Bin Raja Ahmad minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan apakah polisi serta ketetapan Kerajaan Malaysia tentang hubungan serta peraturan pergerakan rakyat dua negara berikut di antara Negara Israel dan Malaysia.

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kerajaan Malaysia masih dengan pendirian untuk berpegang kepada dasar luar negara yang tidak mengiktiraf Israel sebagai sebuah negara dan tidak mempunyai hubungan diplomatik dengan negara tersebut. Berdasarkan dasar tersebut, Israel dikategorikan sebagai negara terlarang untuk dikunjungi dan passport yang dikeluarkan oleh Israel tidak diiktiraf di Malaysia. Oleh itu sebarang perjalanan rakyat Malaysia ke Israel dan kemasukan warga Israel ke Malaysia hanya boleh dilakukan dengan kebenaran khas Kerajaan berdasarkan tujuan-tujuan tertentu sahaja dengan syarat-syarat yang perlu dipatuhi.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' KESAVADAS A/L A.ACHYUTHAN
NAIR
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Dato' Kesavadas A/L A.Achyuthan Nair minta **MENTERI PERTANIAN DAN INDUSTRI MAKANAN** menyatakan apakah pandangan dan pendirian Kementerian terhadap isu protes oleh nelayan pantai khususnya di Mukim Sebatu dan Merlimau terhadap projek-projek kerang dan udang komersial di kawasan pantai dan adakah terdapat sebarang asas bagi protes sebegini.

Jawapan

Yang Di-Pertua,

Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Kementerian Melalui Jabatan Perikanan Malaysia (Dof) Sentiasa Prihatin Dan Mengambil Berat Isu Yang Dibangkitkan Oleh Nelayan Di Mukim Sebatu Dan Merlimau Mengenai Projek Ternakan Kerang Dan Udang Komersial Di Kawasan Pantai. Namun Begitu, Berdasarkan Siasatan Yang Dijalankan Oleh Dof, Didapati Kerajaan Negeri Melaka Telah Mewartakan Kawasan Tersebut Sebagai Zon Industri Akuakultur (Zia) Iaitu Seluas 660 Hektar.
2. Daripada Pewartaan Tersebut, Kerajaan Negeri Meluluskan Lesen Pendudukan Sementara (Tol) Oleh Kepada Syarikat Swisstech Sdn, Bhd Seluas 100 Ekar Bagi Projek Ternakan Kerang, Manakala Tiada Isu Berbangkit Mengenai Projek Ternakan Udang Komersial Di Kawasan Tersebut. Dalam Perkara Ini, Dof Bersedia Untuk Menyelaras Dan Mengemukakan Cadangan Penambahbaikan Dalam Mencari Penyelesaian Terbaik Berhubung Isu Protes Oleh Nelayan.

Sekian, Terima Kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' ISA BIN AB. HAMID
TARIKH : 07 SEPTEMBER 2020

Dato' Isa Bin Ab. Hamid minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan program TVET dan latihan kemahiran pada tahun 2019 dan 2020 bagi Komuniti Orang Asli bagi menyediakan belia yang berkemahiran dan kebolehpasaran dalam pekerjaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Institusi Latihan Jabatan Tenaga Manusia (ILJTM) menawarkan pelbagai kursus kemahiran yang meliputi bidang Teknologi Mekanikal dan Pengeluaran, Teknologi Elektrik dan Elektronik, Teknologi Sivil, Teknologi Komputer, Teknologi Percetakan, dan Teknologi Bukan Logam. Program-program yang ditawarkan kepada bermula daripada peringkat Sijil hingga ke Diploma Lanjutan, dan ianya mendapat pengiktirafan daripada Jabatan Pembangunan Kemahiran (JPK) bagi membolehkan para pelajar ditauliahkan dengan Persijilan Kemahiran Malaysia selepas berjaya menamatkan latihan.

2. ILJTM melaksanakan dua (2) sesi pengambilan pelajar iaitu kemasukan bulan Januari dan bulan Julai pada setiap tahun. Peluang bagi menjalani latihan di ILJTM adalah terbuka tanpa mengira kaum. Bagi tujuan menggalakkan penyertaan orang asli di dalam latihan TVET, Kementerian telah menubuhkan satu jawatankuasa yang dipengerusikan oleh YB Menteri Sumber Manusia sendiri dan dianggotai oleh beberapa agensi berkaitan seperti Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA), Persatuan Orang Asli Semenanjung Malaysia (POASM), Yayasan Orang Asli Malaysia, dan Majlis Belia Orang Asli Malaysia. Jawatankuasa ini berperanan untuk merancang dan melaksanakan Program Menggalakkan Masyarakat Orang Asli Dalam Latihan Kemahiran TVET Kementerian Sumber Manusia.

3. Beberapa siri mesyuarat telah diadakan oleh Jawatankuasa ini bagi membincangkan strategi yang bersesuaian untuk menarik minat kumpulan orang asli ini menyertai latihan TVET khususnya di Institusi Latihan Jabatan Tenaga Manusia (ILJTM). Kementerian melalui ILJTM sentiasa terbuka dan bersedia untuk menerima kemasukan orang asli di ILJTM bagi mengikuti latihan TVET yang mereka minati dan seterusnya berupaya untuk meningkatkan tahap sosio-ekonomi mereka.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUAV 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MANOLAN BIN MOHAMAD
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Tuan Manolan Bin Mohamad minta **MENTERI PEMBANGUNAN LUAR BANDAR** menyatakan adakah bercadang untuk menetapkan peruntukan pembangunan infrastruktur untuk Masyarakat Orang Asli sekurang-kurangnya 500 juta ringgit setiap tahun.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kementerian ini melalui JAKOA telah membuat perancangan projek berdasarkan peruntukan yang diagihkan dan mengambil perhatian terhadap isu pembangunan yang melibatkan masyarakat Orang Asli bagi memastikan Orang Asli tidak tercicir dari arus perdana dan peruntukan yang diterima dibelanjakan secara optima.

Sehingga tahun 2020, sebanyak 698 buah kampung Orang Asli telah mempunyai bekalan air terawat, 685 buah kampung telah menerima bekalan elektrik dan 7,287 kilometer jalan telah dibina dan dinaiktaraf di 601 buah kampung.

Dalam RMKe11 (2016-2020) JAKOA telah diluluskan peruntukan sebanyak RM168 juta bagi tempoh 5 tahun untuk pelaksanaan projek Infrastruktur dan Ameniti sosial yang meliputi pembinaan jalan, bekalan elektrik, pembinaan dewan, balai raya, balai rawatan, sistem perparitan dan sebagainya di perkampungan Orang Asli bagi kemudahan penduduk Orang Asli di semenanjung Malaysia.

Saranan Yang Berhormat untuk jabatan ini menetapkan sasaran sebanyak RM500 juta setiap tahun bagi melaksanakan projek pembangunan infrastruktur di perkampungan Orang Asli mampu direalisasikan sekiranya faktor kekangan aspek kepakaran teknikal dan bilangan kakitangan teknikal yang sangat kecil di JAKOA dapat diatasi.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, pada masa ini selain menggunakan kepakaran dalaman, pelaksanaan projek-projek infrastruktur JAKOA dibantu oleh Jabatan Teknikal iaitu JKR dan JPS di samping kepakaran teknikal KPLB dan Pejabat Daerah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KE DUA, PENGGAL KE TIGA,
PARLIMEN KEEMPATBELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR. NUIING JELUING
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Dr. Nuing Jeluing minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan langkah-langkah yang diambil bagi mengesan lorong tikus dan penyeludupan pendatang tanpa izin (PATI) ke Negeri Sarawak. Berapakah jumlah PATI yang telah ditangkap dari Januari 2019 hingga sekarang.

JAWAPAN:

Tuan Yang Di Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Pelaksanaan operasi Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) khususnya di JIM Negeri Sarawak dibuat secara konsisten dengan menggunakan pendekatan bersasar (*targeted approach*) sebagai tindakan penguatkuasaan untuk membanteras Pendatang Asing Tanpa Izin (PATI) yang melakukan pelbagai kesalahan imigresen.

Pada tahun 2019, sebanyak 1,312 operasi telah dilaksanakan oleh JIM Negeri Sarawak melibatkan tangkapan seramai 2,975 orang PATI. Manakala, bermula pada 1 Januari hingga 13 Ogos 2020, sebanyak 438 operasi telah dilaksanakan dan seramai 2,195 orang PATI telah ditangkap melalui operasi tersebut. Gerakan *Quick Response Team* (QRT) JIM Negeri Sarawak turut dipergiatkan dengan mensasarkan sebanyak 150 operasi di kawasan perladangan, pembinaan dan pusat refleksologi yang mana merupakan lokasi tumpuan warga asing.

JIM Negeri Sarawak dengan kerjasama pelbagai Jabatan dan Agensi Kerajaan telah berjaya mengesan sekurang-kurangnya 49 pintu masuk yang tidak diwartakan ataupun laluan tikus yang sering digunakan oleh PATI untuk kemasukan secara tidak sah ke Malaysia. Justeru, pelaksanaan Ops Benteng di semua pintu masuk negeri Sarawak meliputi laluan yang tidak diwartakan dilihat dapat mengekang jumlah PATI di negeri ini.

NO SOALAN: 69

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATUK THEODORE DOUGLAS LIND
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Datuk Theodore Douglas Lind minta **MENTERI PERTANIAN DAN INDUSTRI MAKANAN** menyatakan adakah Kerajaan bercadang untuk menjadikan Sabah sebagai hab makanan negara khususnya pasca COVID-19 yang memerlukan Kerajaan bertindak segera sekiranya berhadapan situasi seperti ini di masa hadapan.

JAWAPAN

Tuan Yang Dipertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kerajaan sentiasa mengadakan perbincangan dengan Kerajaan Negeri Sabah mengenai kerjasama yang boleh dilaksanakan dalam membangunkan dan memajukan industri pertanian dan makanan di negeri tersebut. Terdapat pelbagai program yang menjadikan pengeluaran hasil pertanian Sabah antara yang terbesar berbanding dengan negeri-negeri lain di Malaysia.

Sehubungan itu, Kerajaan menyedari impak COVID-19 kepada industri pertanian dan makanan yang antara lain memberi kesan kepada rantai nilai dan bekalan makanan negara. Dalam hal ini, Kementerian Pertanian dan Industri Makanan (MAFI) melalui Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) di bawah Pakej Rangsangan Ekonomi Prihatin Rakyat (PRIHATIN) telah melaksanakan projek-projek pengeluaran makanan merangkumi sayur-sayuran, buah-buahan, ternakan dan akuakultur. Selain itu, LPP juga telah mewujudkan 15 buah Pusat Pengumpulan Hasil Pertanian (PPHP) di Sabah. Pada masa yang sama, Kerajaan melalui PRIHATIN akan menaiktaraf 6 buah PPHP di Sabah pada tahun 2020. Projek-projek pembangunan yang dilaksanakan ini akan dapat memantapkan rantai nilai makanan di Sabah, merancakkan aktiviti pertanian dan pengeluaran makanan serta memberikan impak positif kepada sosioekonomi petani, peladang dan pengusaha tani di Sabah.

Sekian, terima kasih.

NO SOALAN: 71

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN RAJ MUNNI BINTI SABU
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020**

Puan Raj Munni Binti Sabu minta **PERDANA MENTERI** menyatakan adakah Kerajaan berhasrat untuk meminda Akta Mahkamah Syariah (Bidangkuasa Jenayah) (Akta 355) dan jika ya, bilakah pindaan itu akan dibawa ke Parlimen.

JAWAPAN:

**[YB SENATOR DATUK DR. HAJI ZULKIFLI MOHAMAD AL-BAKRI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI (HAL EHWAL AGAMA)]**

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan sentiasa meletakkan prioriti kepada pemerkasaan Mahkamah Syariah, bagi memartabatkan institusi perundangan Syariah di Malaysia. Sebagaimana yang telah dimaklumkan ketika penggulungan perbahasan Titah Diraja pada 10 Ogos 2020 di Dewan Rakyat, pindaan bagi Akta Mahkamah Syariah (Bidang Kuasa Jenayah) 1965 akan dilakukan selepas beberapa proses penting dilaksanakan terlebih dahulu. Ini penting agar Akta ini dapat dipinda dan dibentangkan mengikut tertib dan teratur mengikut lunas Perlembagaan Persekutuan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KEDUA 2020, PENGGAL KETIGA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR. YAAKOB BIN SAPARI
TARIKH : 7 SEPTEMBER 2020

Dr. Yaakob Bin Sapari minta **MENTERI PENGAJIAN TINGGI** menyatakan apakah usaha Kerajaan untuk melengkapkan bakal graduan ini untuk menjadi usahawan apabila mereka tamat belajar. Apakah saranan Kerajaan ke atas usaha ini kerana kadar pengangguran di kalangan graduan semakin meningkat.

JAWAPAN:

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) sentiasa komited dalam memastikan pendidikan tinggi negara berupaya melahirkan graduan IPT yang holistik dan seimbang dari aspek ilmu dan akhlak; bercirikan usahawan serta seiring dengan keperluan dan kehendak industri masa kini.

Kementerian telah melaksanakan Kerangka Penjana Pekerjaan atau *Job Creator Framework*, di bawah Lonjakan 1, Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2015-2025 (Pendidikan Tinggi) yang menekankan kepada penerapan nilai dan atribut keusahawanan dalam kalangan pelajar. Pelaksanaan kerangka ini adalah untuk mengubah minda pelajar daripada hanya bermatlamatkan sebagai pencari kerja (*job seeker*) kepada pencipta pekerjaan (*job creator*). Melalui kerangka ini juga, pelajar didedahkan dengan program-program pembudayaan, pengukuhan dan sokongan untuk menjadi seorang usahawan.

Menyedari akan kepentingan aspek keusahawanan terutama dalam membantu graduan IPT menjana pendapatan, Kementerian mewajibkan semua universiti awam untuk menawarkan subjek asas keusahawanan kepada pelajar mereka. Langkah ini sebagai usaha untuk memastikan graduan IPT mendapat pendedahan dan pengetahuan tentang ilmu

keusahawanan bagi membantu mereka menjana pendapatan selepas menamatkan pengajian.

Selain itu, bagi membantu graduan menjana pendapatan khususnya semasa pandemik COVID-19, Kementerian melalui inisiatif Pelan Jana Semula Ekonomi Negara (PENJANA) turut melaksanakan program PENJANA KPT-CAP (*Career Advancement Program*) yang memberi fokus kepada pelaksanaan program-program latihan kemahiran dan latihan peningkatan kemahiran atau dengan izin *Reskilling* dan *Upskilling*. Pelaksanaan program ini dapat memberikan nilai tambah kepada kebolehpasaran graduan melalui persijilan-persijilan kompetensi kemahiran dalam bidang-bidang khusus yang diperlukan industri; selain meningkatkan ketrampilan diri dan sahsiah mereka. Melalui program ini, latihan kemahiran keusahawanan turut disediakan, khususnya yang berbentuk ekonomi *gig* kepada pelajar yang berminat. Sesi padanan dengan agensi penyedia dana perniagaan turut diadakan bagi memastikan peserta dapat memulakan perniagaan dan menjana pendapatan sebaik sahaja program berakhir.

Kementerian turut menggiatkan kolaborasi strategik dengan Agensi-agensi berkaitan seperti Perbadanan Usahawan Nasional Berhad (PUNB); TEKUN Nasional; Malaysian Technology Development Corporation (MTDC); Human Resources Development Fund (HRDF); Malaysia Digital Economy Corporation (MDEC); Malaysian Global Innovation & Creativity Centre (MaGIC); Unit Peneraju Agenda Bumiputera (TERAJU); Agensi Kaunseling & Pengurusan Kredit (AKPK) dan Malaysia External Trade Development Authority Corporation (MATRADE) bagi melaksanakan program-program pembangunan dan sokongan keusahawanan kepada pelajar. Melalui kolaborasi ini, manfaat

dari aspek perkongsian kepakaran dan penggunaan sumber dapat diperolehi yang akhirnya dapat membantu pelajar untuk memulakan atau mengembangkan perniagaan mereka.

Sekian, terima kasih.